Nhân Dân cuối tuần

CƠ QUAN TRUNG ƯƠNG CỦA ĐẢNG CỘNG SẢN VIỆT NAM
TIẾNG NÓI CỦA ĐẢNG, NHÀ NƯỚC VÀ NHÂN DÂN VIỆT NAM

SỐ 37 (1959)
NGÀY 13/9/2026

Khắc sâu thêm tình hữu nghị thủy chung, đặc biệt Việt Nam - Liên bang Nga

(Xem trang 2)

Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm hội kiến Thủ tướng Nga Mikhail Mishustin. Ảnh: THỐNG NHẤT

TRÒ CHUYỆN CUỐI TUẦN

NHẠC SĨ NGUYỄN DUY KHIÊM:

Tôi muốn kể câu chuyện mới về Việt Nam bằng giai điệu guitar

(Xem trang 8)

HOÀN THIỆN HỆ SINH THÁI giáo dục nghệ thuật HIỆN ĐẠI

Thúc đẩy tích hợp và tiếp cận liên ngành *(Tr 4)*

Dịch chuyển phương pháp, chú trọng nguồn lực *(Tr 5)*

Ứng dụng công nghệ trong giáo dục đặc biệt *(Tr 7)*

NGHỊ quyết số 80-NQ/TW của Bộ Chính trị về phát triển văn hóa Việt Nam xác định phát triển văn hóa, con người là nền tảng, nguồn lực nội sinh quan trọng, động lực to lớn, trụ cột, hệ điều tiết cho phát triển nhanh và bền vững đất nước. Một trong những mục tiêu đến năm 2030 mà Nghị quyết đề ra là 100% học sinh, học viên, sinh viên trong hệ thống giáo dục quốc dân được tiếp cận, tham gia hiệu quả, thường xuyên các hoạt động nghệ thuật, giáo dục di sản văn hóa.

Trước những chuyển động nhanh chóng, mạnh mẽ của bối cảnh chuyển đổi số, trí tuệ nhân tạo (AI) và sự hội nhập toàn cầu, để góp phần đạt được các chỉ tiêu mà Đảng và Nhà nước đề ra về phát triển văn hóa, con người, việc đổi mới toàn diện giáo dục nghệ thuật ở Việt Nam được coi là nhiệm vụ có ý nghĩa quan trọng và vô cùng cấp thiết.

(Xem trang 4-7)

Không gian trải nghiệm sáng tạo tại Trường Phổ thông dân tộc nội trú Trung học phổ thông tỉnh Lai Châu khuyến khích học sinh làm quen, thực hành kỹ thuật tạo hình truyền thống của các dân tộc tại địa phương. (Trong ảnh: Các em học sinh trải nghiệm thực hành kỹ thuật vẽ sáp ong của đồng bào Mông hoa). Ảnh: VŨ CÔNG

KHẮC SÂU THÊM TÌNH HỮU NGHỊ THỦY CHUNG, ĐẶC BIỆT VIỆT NAM – LIÊN BANG NGA

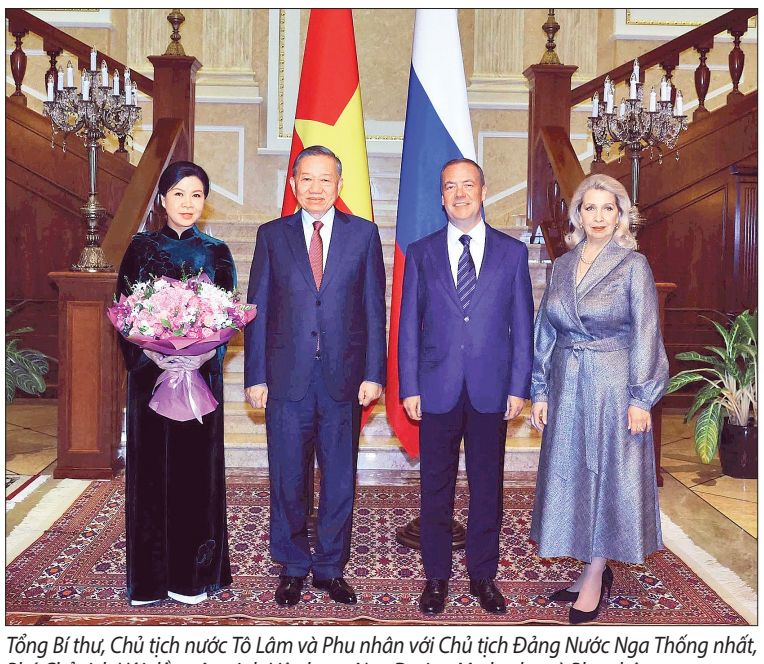
▶ VÕ HOÀNG

Vào lúc 14 giờ 25 phút ngày 7/9 (theo giờ địa phương), chuyến chuyên cơ chở Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm cùng Phu nhân và Đoàn Đại biểu cấp cao Việt Nam đã hạ cánh xuống Sân bay quốc tế Vnukovo, thủ đô Moskva, bắt đầu thăm cấp Nhà nước Liên bang Nga từ ngày 7-9/9, theo lời mời của Tổng thống Liên bang Nga Vladimir Putin.

CHUYẾN thăm cấp Nhà nước tới Liên bang Nga lần này của Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm có ý nghĩa đặc biệt quan trọng. Bởi, từ năm 1991 đến nay, đây là lần đầu tiên lãnh đạo cao nhất của Đảng, Nhà nước ta thăm cấp Nhà nước đến Liên bang Nga và đồng thời trên cả hai cương vị Tổng Bí thư, Chủ tịch nước. Chuyến thăm cũng diễn ra sau những sự kiện trọng đại của đất nước Việt Nam, như thành công của Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ XIV, kiện toàn các chức danh lãnh đạo sau bầu cử Quốc hội khóa XVI và Hội đồng nhân dân các cấp nhiệm kỳ 2026-2031.

Chuyến thăm truyền đi thông điệp mạnh mẽ về việc Việt Nam tiếp tục coi trọng mối quan hệ hữu nghị truyền thống và Đối tác chiến lược toàn diện với Liên bang Nga; khẳng định mong muốn tăng cường hợp tác song phương trong kỷ nguyên phát triển mới.

Việt Nam và Liên bang Nga là Đối tác chiến lược toàn diện, tin cậy, tự nhiên và bền vững trong mọi hoàn cảnh, điều kiện. Thời gian qua, quan hệ hai nước phát triển tốt đẹp và hiện đang đứng trước những cơ hội mới tiếp tục đưa hợp tác đi vào chiều sâu, thực chất. Trong bối cảnh đó, chuyến thăm cấp Nhà nước tới Liên bang Nga của Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm và Phu nhân sẽ ghi một mốc son mới, tạo bước chuyển chiến lược trong hợp tác song phương, làm sâu sắc hơn nữa lòng tin chiến lược cùng tình cảm hữu nghị thủy chung, đặc biệt giữa Việt Nam và Liên bang Nga.

Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm và Phu nhân với Chủ tịch Đảng Nước Nga Thống nhất, Phó Chủ tịch Hội đồng An ninh Liên bang Nga Dmitry Medvedev và Phu nhân.

Ảnh: THỐNG NHẤT

QUAN hệ Đối tác chiến lược toàn diện Việt Nam-Liên bang Nga thời gian qua ghi nhận những bước phát triển mạnh mẽ. Tin cậy chính trị không ngừng được tăng cường, thông qua các hoạt động trao đổi đoàn, tiếp xúc, đối thoại các cấp, nhất là cấp cao, diễn ra thường xuyên. Nga coi Việt Nam là đối tác quan trọng tại Đông Nam Á và châu Á-Thái Bình Dương. Trong khi đó, thúc đẩy quan hệ với Liên bang Nga luôn là một trong những ưu tiên hàng đầu trong chính sách đối ngoại của Việt Nam. Hai bên phối hợp chặt chẽ tại các diễn đàn đa phương và tổ chức quốc tế. Hai nước duy trì cơ chế Ủy ban liên Chính phủ về hợp tác kinh tế-thương mại và khoa học-kỹ thuật, thành lập từ năm 1992 và được nâng lên cấp Phó Thủ tướng từ năm 2011. Ủy ban liên Chính phủ họp thường niên.

Kim ngạch thương mại song phương tiếp tục tăng trưởng tích cực, đạt 2,16 tỷ USD trong 5 tháng đầu năm 2026, tăng 6,4% so với mức cùng kỳ năm 2025. Việt Nam và Liên bang Nga quan tâm thúc đẩy và đạt kết quả tốt trong những lĩnh vực quan trọng, có ý nghĩa chiến lược như hợp tác quốc phòng-an ninh, kinh tế-thương mại, năng lượng-dầu khí, khoa học-công nghệ...; đồng thời đang phối hợp tổ chức nhiều hoạt động trong khuôn khổ Năm chéo về khoa học và giáo dục giữa Việt Nam và Liên bang Nga.

Phó Thủ tướng Liên bang Nga Dmitry Chernyshenko phát biểu ngay trước thềm chuyến thăm của Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm: "Tôi tin tưởng rằng chuyến thăm sẽ là một cột mốc quan trọng trong việc tăng cường hơn nữa quan hệ chiến lược giữa Nga và Việt Nam".

SAU khi đặt chân tới nước Nga, Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm đã tiến hành một loạt hoạt động giàu ý nghĩa, vừa mang tính biểu tượng, vừa hiện thực hóa mục tiêu làm sâu sắc hơn mối quan hệ hữu nghị đặc biệt Việt Nam - Liên bang Nga, như: Tiếp Chủ tịch Đảng Cộng sản Liên bang Nga Gennady Zyuganov; Tiếp đoàn đại biểu Hội Cựu chiến binh Nga và Hội Hữu nghị Nga-Việt; Gặp gỡ cán bộ, nhân viên Đại sứ quán và đại diện cộng đồng người Việt Nam tại Nga; Hội kiến Chủ tịch Duma Quốc gia (Hạ viện) Quốc hội Liên bang Nga Vyacheslav Volodin; Đặt hoa tại Tượng đài Chủ tịch Hồ Chí Minh (Quảng trường Hồ Chí Minh) và tại Đài tưởng niệm Liệt sĩ Vô danh bên tường Điện Kremlin; tiếp Trợ lý Tổng thống, Chủ tịch Hội đồng Biển Liên bang Nga Nikolai Patrushev; Dự Chương trình khai trương Không gian Di sản và Kết nối văn hóa Việt-Nga, tại Trường đại học Điện ảnh Quốc gia Nga mang tên S.A.Gerasimov (VGIK); Hội kiến Thủ tướng Nga Mikhail Mishustin; Hội kiến Chủ tịch Hội đồng Liên bang Quốc hội Nga Valentina Matvienko; Hội kiến Chủ tịch Đảng Nước Nga Thống nhất, Phó Chủ tịch Hội đồng An ninh Liên bang Nga Dmitry Medvedev.

Đặc biệt, ngày 9/9 (giờ Việt Nam), Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm cùng Đoàn đại biểu Việt Nam đã ký một loạt văn kiện hợp tác quan trọng, thúc đẩy đưa mối quan hệ Đối tác chiến lược toàn diện giữa hai nước lên một tầm cao mới, nhằm đáp ứng những yêu cầu mới của tình hình mới, trước khi hội kiến Tổng thống Nga Vladimir Putin.

Chuyến thăm đã xác lập tầm nhìn dài hạn nhằm nâng tầm toàn diện quan hệ Việt Nam-Liên bang Nga, tạo dấu mốc mới, xung lực mới, gắn hợp tác song phương với các mục tiêu phát triển của mỗi nước trong giai đoạn mới, đồng thời đóng góp quan trọng cho hòa bình, ổn định, hợp tác, phát triển...

Chuyến thăm cũng là sự khẳng định đường lối đối ngoại của Đảng, Nhà nước ta trong thời kỳ mới được thể hiện tại Nghị quyết Đại hội lần thứ XIV của Đảng, phát huy cao độ vai trò ngoại giao nguyên thủ trong huy động và tranh thủ nguồn lực từ mối quan hệ với các đối tác cho sự phát triển đất nước, từ đó nâng cao vị thế Việt Nam ở khu vực và trên thế giới ■

Tốc độ phải đồng hành cùng chiến lược và chất lượng

▶ CẨM HÀ

NGAY sau khi khép lại kỳ họp không thường lệ thứ nhất của Quốc hội, guồng quay chuẩn bị cho kỳ họp tiếp theo đã được kích hoạt với tinh thần khẩn trương cao độ. Tại kỳ họp tới, chính thức khai mạc chỉ sau hơn một tháng nữa, Quốc hội dự kiến xem xét, quyết định khoảng 60 nội dung quan trọng, trong đó có 41 dự án luật và nghị quyết. Không loại trừ khả năng sẽ có một số dự án tiếp tục được bổ sung vào nghị trình, khi chuẩn bị đủ hồ sơ.

Làm thế nào để chạy đua với thời gian mà tuyệt đối không hạ chất lượng vì tiến độ, không để xảy ra tình trạng "đăng ký nhiều rồi lại xin lùi, xin rút" làm ảnh hưởng đến kỷ cương lập pháp, lập quy?

Đó là chưa kể, sau cuộc tổng rà soát hệ thống văn bản quy phạm pháp luật có quy mô lớn nhất từ trước đến nay, Ủy ban Thường vụ Quốc hội đã ban hành Kết luận số 230/KL-UBTVQH16 ngày 4/9/2026, theo đó, đề nghị Chính phủ chỉ đạo Bộ Tư pháp, các bộ, ngành, địa phương hoàn thiện báo cáo kết quả tổng rà soát và giải pháp xử lý tổng thể, trình Ủy ban Thường vụ Quốc hội trước ngày 30/11.

Quyết tâm chính trị trong việc tái thiết thể chế là rất lớn, nhưng cũng đặt ra thách thức lớn về năng lực hấp thụ, xử lý và ban hành văn bản mới của các cơ quan quản lý nhà nước trong một quỹ thời gian vô cùng eo hẹp.

Góp phần giải bài toán hóc búa này, tại phiên họp thứ 6 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội - phiên họp thường kỳ tháng 9 - nhiều ý kiến thành viên Ủy ban nhấn mạnh nguyên tắc tối quan trọng trong phương pháp luận lập pháp: Việc đơn giản hóa thủ tục hành chính phải luôn gắn liền với việc tăng cường hiệu năng, hiệu lực, hiệu quả quản lý nhà nước, tuyệt đối không cải cách một cách cực đoan, vội vàng, dẫn đến buông lỏng quản lý hoặc tạo ra các khoảng trống pháp lý. Phó Chủ tịch Quốc hội Nguyễn Khắc Định cảnh báo, đã có những thí dụ luật hóa một cách máy móc những nội dung của Nghị quyết số 66-NQ/TW ngày 30/4/2025 của Bộ Chính trị, về đổi mới công tác xây dựng và thi hành pháp luật đáp ứng yêu cầu phát triển đất nước trong kỷ nguyên mới. Cần thẳng thắn nhìn nhận rằng Nghị quyết này ra đời nhằm tháo gỡ những khó khăn mang tính nhất thời, ngắn hạn và chỉ có hiệu lực giới hạn đến ngày 1/5/2027. Trong khi đó, việc sửa đổi, ban hành luật là để phục vụ tầm nhìn dài hạn, mang tính chiến lược và sự ổn định lâu dài của quốc gia. Việc vội vã đưa các giải pháp tình thế, ngắn hạn vào các đạo luật có tính bền vững cao cần phải được cân nhắc cực kỳ thận trọng và kỹ lưỡng để tránh tình trạng luật vừa ban hành đã lỗi thời.

Sự cần thiết của một tầm nhìn dài hạn và quy trình lập pháp thận trọng được minh chứng rõ nét qua trường hợp của Luật Đất đai 2024. Dù là một đạo luật lớn, mới được thông qua và nhận được nhiều kỳ vọng, nhưng ngay sau đó đã xuất hiện những yêu cầu phải sửa đổi một cách khá căn bản.

Bên cạnh đó, một vấn đề kỹ thuật lập pháp khác cũng cần được đặc biệt lưu ý là xu hướng "dùng một luật sửa nhiều luật". Phương thức này tuy giúp xử lý nhanh các mâu thuẫn, chồng chéo trước mắt, nhưng lại dễ dẫn đến nguy cơ phân mảnh hệ thống, gây khó khăn cho việc tra cứu và áp dụng. Do đó, yêu cầu cấp thiết đặt ra là cần sớm hoàn thành các văn bản hợp nhất ngay sau khi sửa đổi hàng loạt luật, nghị định, bảo đảm tính minh bạch, dễ tiếp cận và dễ thực thi cho cả người dân, doanh nghiệp lẫn các cơ quan quản lý.

ĐÚNG như Chủ tịch Quốc hội Trần Thanh Mẫn đã tổng kết, khi và chỉ khi tuân thủ nghiêm ngặt tinh thần "đúng từ đầu, kỹ từ sớm, rõ trách nhiệm, theo đến cùng", hệ thống pháp luật Việt Nam mới thật sự trở thành bệ phóng vững chắc cho sự phát triển bền vững của đất nước trong kỷ nguyên mới ■

NGHỊ QUYẾT SỐ 27-NQ/TW

MỞ RỘNG KHÔNG GIAN PHÁT TRIỂN TỪ LIÊN KẾT VÙNG

▶ HƯƠNG NGUYÊN

Trong bối cảnh các địa phương trên cả nước đã được sắp xếp lại và chính thức vận hành mô hình chính quyền địa phương 2 cấp, bài toán phát triển vùng không còn dừng ở việc tăng cường phối hợp giữa những địa giới hành chính riêng biệt mà hướng tới sự kết nối trong tổng thể tổ chức tăng trưởng quốc gia.

Với mục tiêu này, Nghị quyết số 27-NQ/TW của Bộ Chính trị đã yêu cầu chuyển mạnh từ tư duy phát triển theo địa giới hành chính sang phân công theo chức năng, lợi thế và chuỗi giá trị trên cơ sở mở rộng không gian phát triển từ liên kết vùng.

Phân vai để tạo sức mạnh chung

Sau hơn ba năm thực hiện các nghị quyết của Đại hội XIII về phát triển kinh tế-xã hội và bảo đảm quốc phòng, an ninh sáu vùng kinh tế-xã hội, nhận thức về vai trò của phát triển vùng đã được nâng lên, liên kết giữa các địa phương được tăng cường, tiềm năng và lợi thế từng bước được phát huy. Tuy nhiên, tại Nghị quyết số 27-NQ/TW khi Trung ương thẳng thắn chỉ ra, việc phát triển các vùng chưa đạt mục tiêu đề ra, như: quy hoạch còn chồng lấn, thiếu đồng bộ, thiếu liên kết; kết cấu hạ tầng vẫn là điểm nghẽn; hành lang kinh tế, cụm liên kết ngành phát triển chậm; một số đô thị lớn, cực tăng trưởng chưa phát huy đầy đủ vai trò hạt nhân, lan tỏa...

Dẫn ra hàng loạt các thí dụ thực chứng về vấn đề này, tại Hội thảo khoa học quốc gia "Đổi mới mô hình phát triển của Việt Nam đáp ứng yêu cầu kỷ nguyên mới", GS, TS Ngô Thắng Lợi, giảng viên cao cấp Đại học Kinh tế Quốc dân, cũng nêu rõ, phân hóa thu nhập giữa các vùng, miền vẫn còn lớn, trong khi tác động tích cực của tăng trưởng đối với vấn đề giảm nghèo và cải thiện các chỉ tiêu phát triển con người có xu hướng giảm.

Chia sẻ về những định hướng, cách tiếp cận mới của cấp có thẩm quyền tại Nghị quyết số 27-NQ/TW, TS Huỳnh Thanh Điền, giảng viên Trường đại học Nguyễn Tất Thành, nhận định, một trong những tư tưởng xuyên suốt của nghị quyết quan trọng này là xác định phát triển vùng như một phương thức tổ chức tăng trưởng quốc gia, phân bổ nguồn lực và nâng cao năng lực cạnh tranh. "Cách tiếp cận này đòi hỏi mỗi vùng và mỗi địa phương phải xác định vai trò, chức năng, lợi thế, bản sắc và sứ mệnh trong tổng thể phát triển đất nước. Thay vì cùng chạy theo một số ngành, dự án hoặc mô hình đầu tư, các địa phương được đặt trong quan hệ phân công, bổ trợ và liên kết theo chuỗi giá trị toàn vùng như một hệ sinh thái thống nhất. Hiệu quả cuối cùng phụ thuộc vào năng lực điều phối, chia sẻ lợi ích và biến kết nối hạ tầng thành liên kết kinh tế thực chất", TS Huỳnh Thanh Điền nhấn mạnh.

Còn theo GS, TS Ngô Thắng Lợi, vấn đề cốt lõi là tổ chức được sự phân công hợp lý, để lợi thế của địa phương này trở thành đầu vào hoặc thị trường cho địa phương khác và tạo thành năng lực cạnh tranh chung. Bởi mục tiêu phát triển vùng không phải là yêu cầu mọi địa phương cùng đạt một tốc độ hoặc xây dựng một cơ cấu kinh tế giống nhau. Liên kết vùng cần hướng tới cả hiệu quả kinh tế và khả năng chia sẻ thành quả phát triển, phù hợp yêu cầu nâng cao đời sống vật chất, tinh thần của Nhân dân và phát triển hệ thống an sinh xã hội toàn diện.

Biến đầu tư hạ tầng thành năng lực nội sinh

Trong Nghị quyết số 27-NQ/TW, Trung ương ưu tiên phát triển ba hành lang kinh tế lớn gồm: hành lang bắc-nam trên cơ sở trục giao thông bắc - nam phía đông; hành lang Lào Cai-Hà Nội-Hải Phòng-Quảng Ninh; hành lang Mộc Bài-Thành phố Hồ Chí Minh-Biên Hòa-Vũng Tàu. Cùng với đó là các hành lang Đông-Tây kết nối vùng nội địa với cảng biển, cửa khẩu và mạng lưới logistics khu vực.

Đặc biệt, trục giao thông bắc-nam được định hướng tích hợp đường bộ, đường sắt, hạ tầng năng lượng, cáp quang và logistics, gắn với các đô thị, trung tâm công nghiệp, dịch vụ mới. Các tuyến đường sắt kết nối cảng biển lớn, cửa khẩu quốc tế, đường sắt đô thị, đường sắt vùng và đường sắt tốc độ cao bắc-nam được xác định là những cấu phần quan trọng. Giao thông đường thủy được định hướng trở thành phương thức vận tải chủ yếu tại một số vùng nhằm tối ưu hóa chuỗi logistics và giảm chi phí vận tải.

Thực tế minh chứng, một hành lang giao thông chỉ trở thành hành lang kinh tế khi dòng hàng hóa, vốn, lao động, công nghệ và dữ liệu được lưu chuyển thông suốt, đồng thời hình thành được các chuỗi sản xuất, dịch vụ và đô thị gắn kết. Đây cũng là lý do mà TS Nguyễn Sĩ Dũng, nguyên Phó Chủ nhiệm Văn phòng Quốc hội, lưu ý các vấn đề phát triển hiện nay đều mang tính liên ngành, liên vùng. Song, nếu mỗi bộ, ngành hay địa phương chỉ hoàn thành phần việc của mình và thiếu cơ chế phối hợp, cũng như thiếu một đầu mối chịu trách nhiệm, bài toán liên kết chung vẫn không thể được giải quyết.

Về vấn đề này, TS Huỳnh Thanh Điền cho rằng, liên kết vùng phải bắt đầu từ tư duy hoạch định chính sách và phương thức giao mục tiêu của Trung ương. Nếu mục tiêu và nguồn lực vẫn được giao riêng lẻ theo từng tỉnh, thành phố, các địa phương khó thoát khỏi tư duy cục bộ và cạnh tranh lẫn nhau. Do vậy, đối với mỗi dự án liên vùng cần xác lập một cơ quan hoặc địa phương làm đầu mối, chịu trách nhiệm xuyên suốt từ chuẩn bị, huy động vốn, triển khai đến vận hành. Nguyên tắc các địa phương "cùng góp vốn, cùng chịu trách nhiệm, cùng hưởng lợi" phải được cụ thể hóa ngay trong phương án tài chính, bao gồm mức đóng góp, phân chia nguồn thu, chi phí vận hành, giá trị tăng thêm từ đất đai và trách nhiệm xử lý rủi ro.

Theo TS Huỳnh Thanh Điền, đây là vấn đề quyết định khả năng chuyển từ liên kết mang tính thỏa thuận sang liên kết có trách nhiệm, nguồn lực và lợi ích rõ ràng. Và cũng là cơ sở để bảo đảm các vùng động lực và hành lang kinh tế thật sự tạo ra một không gian phát triển thống nhất, nâng cao năng lực cạnh tranh quốc gia, thay vì chỉ mở rộng quy mô đầu tư trong từng địa giới ■

Dự án đường Vành đai 5 - Vùng Thủ đô Hà Nội được kỳ vọng hình thành hành lang liên kết vùng, mở rộng không gian phát triển của Hà Nội và các địa phương trong khu vực.

ĐƯỜNG ĐI | CHÍNH SÁCH

Hỗ trợ không phải để doanh nghiệp "ngại lớn"

▶ BẮC AN

QUỐC hội khóa XVI đã thông qua và chính thức ban hành Nghị quyết số 43/2026/QH16 về giảm thuế thu nhập cá nhân, thuế thu nhập doanh nghiệp đối với cá nhân và doanh nghiệp. Theo đó, thực hiện giảm 30% số thuế thu nhập cá nhân phải nộp của kỳ tính thuế năm 2026 - 2027 đối với thu nhập từ kinh doanh có doanh thu không quá 10 tỷ đồng kể từ ngày 24/8/2026.

Trong bối cảnh sự cạnh tranh gia tăng, các thị trường xuất khẩu ngày càng nâng cao yêu cầu, doanh nghiệp nhỏ và vừa phải đối mặt với áp lực lớn để duy trì và mở rộng đơn hàng, việc giảm 30% thuế cho nhóm có doanh thu không quá 10 tỷ đồng được kỳ vọng sẽ tạo thêm dư địa dòng tiền. Chính sách này được đánh giá là một bước tiến đáng kể trong nỗ lực giảm áp lực thuế, hỗ trợ khu vực kinh doanh quy mô nhỏ, đặc biệt trong bối cảnh Nhà nước đang triển khai nhiều cải cách theo hướng đơn giản hóa nghĩa vụ thuế và thúc đẩy hộ kinh doanh chuyển đổi, phát triển thành doanh nghiệp.

Tuy nhiên, theo nhiều chuyên gia kinh tế, về tác động của chính sách, ngưỡng doanh thu 10 tỷ đồng có thể tạo ra tâm lý "ngại lớn". Từ đó, khiến nhiều doanh nghiệp trì hoãn mở rộng khi đã chạm ngưỡng hay lùi thời điểm ghi nhận doanh thu, thậm chí tìm cách duy trì quy mô dưới ngưỡng để thụ hưởng ưu đãi.

Do đó, các chuyên gia khuyến nghị cần nghiên cứu cơ chế chuyển tiếp, như cho phép doanh nghiệp lần đầu vượt 10 tỷ đồng tiếp tục hưởng ưu đãi trong một thời gian nhất định hoặc áp dụng mức giảm thuế giảm dần khi doanh thu vượt ngưỡng. Nghĩa là ngưỡng 10 tỷ đồng nên được xem là điểm bắt đầu của một lộ trình phát triển, không nên trở thành rào cản khiến doanh nghiệp ngại bước qua.

Tất nhiên, cơ chế chuyển tiếp cũng cần đi kèm các quy định chống lợi dụng, đặc biệt với những trường hợp cố tình chia, tách doanh nghiệp hoặc phân tán doanh thu giữa các chủ thể có quan hệ liên kết để tiếp tục hưởng ưu đãi. Về dài hạn, bài toán đặt ra không chỉ là giảm bao nhiêu phần trăm thuế mà còn là thiết kế chính sách sao cho hỗ trợ đúng đối tượng, giảm chi phí tuân thủ nhưng đồng thời tạo động lực để khu vực kinh doanh quy mô nhỏ lớn lên.

Mặt khác, về vấn đề chống thất thu và phòng ngừa trục lợi chính sách, trong Nghị quyết này, Quốc hội đã quy định loại trừ đối với những doanh nghiệp được thành lập trên cơ sở chia, tách sau ngày 24/8/2026. Đây được coi là một "van chặn" cần thiết về mặt pháp lý nhằm hạn chế tình trạng doanh nghiệp cố tình chia nhỏ quy mô để đưa doanh thu của từng pháp nhân xuống dưới ngưỡng 10 tỷ đồng.

Song thực tế cho thấy, quy định loại trừ hiện nay mới chủ yếu xử lý được những trường hợp chia, tách doanh nghiệp theo đúng thủ tục pháp lý. Trong khi rủi ro lớn hơn có thể nằm ở những hình thức cố tình phân mảnh hoạt động kinh doanh một cách tinh vi hơn.

CHÍNH sách thuế hỗ trợ doanh nghiệp nhỏ và vừa là nhằm tạo động lực để doanh nghiệp phát triển. Do vậy, để nhận diện và ngăn ngừa những trường hợp "ngại lớn" hay muốn trục lợi chính sách, cơ quan thuế cần tăng cường đối chiếu dữ liệu liên thông, nhất là các dữ liệu về chủ sở hữu, dòng tiền, hóa đơn, giao dịch giữa các bên liên quan và hoạt động kinh doanh thực tế cần được kết nối, phân tích làm rõ trường hợp có dấu hiệu phân tán doanh thu một cách có chủ đích. Đây cũng là yêu cầu quan trọng nếu chính sách giảm thuế được triển khai trên diện rộng, bởi mục tiêu cuối cùng không chỉ là hỗ trợ đúng đối tượng mà còn phải bảo đảm sự công bằng giữa các doanh nghiệp ■

Nhân Dân cuối tuần

THÚC ĐẨY TÍCH HỢP VÀ TIẾP CẬN LIÊN NGÀNH

▶ NGÂN HÀ

Việc các cơ sở giáo dục đẩy mạnh chuyển đổi số, khai thác học liệu số, tăng cường thực hành, trải nghiệm đồng thời phối hợp với các tổ chức, cá nhân triển khai đa dạng các hoạt động giáo dục nghệ thuật trong và ngoài nhà trường, khuyến khích học sinh sáng tạo, cảm thụ và phát huy giá trị văn hóa truyền thống thể hiện rõ tinh thần đổi mới giáo dục nghệ thuật ở nước ta.

Những gợi mở và thử nghiệm

Một làn điệu dân ca, hình thức diễn xướng, bộ môn nghệ thuật sân khấu truyền thống... được ra đời trong bối cảnh xã hội đã rất xa lạ với thế hệ học sinh, sinh viên ngày nay. Để các em hát được đúng lời, luyến láy đúng điệu đã không đơn giản. Để các em có thể cảm nhận, hiểu hoàn cảnh xã hội và tâm hồn, lý lẽ của người xưa khi sáng tác nên khúc hát ấy mà thấm nhuần nó hơn, có lẽ càng khó khăn đối với một giáo viên dạy chuyên môn âm nhạc. Chưa kể hiện nay, người trẻ có vô số lựa chọn giải trí với các loại hình nghệ thuật gần gũi với họ hơn sau khi rời lớp học. Việc học "gạo" một khúc hát dân ca trên lớp trong giới hạn thời lượng sẽ khó mà giúp nuôi dưỡng cảm xúc của học sinh dành cho chính khúc hát ấy, cũng như rộng hơn là dành cho các loại hình nghệ thuật sân khấu, diễn xướng âm nhạc truyền thống. Thiếu cảm xúc với nghệ thuật, kiến thức được dạy sẽ khó lưu lại.

Học phần Trải nghiệm hoạt động mỹ thuật của sinh viên Khoa Sư phạm Mỹ thuật, Trường đại học Sư phạm Nghệ thuật Trung ương hiện được tích hợp đa dạng các hình thức đánh giá, khuyến khích sự sáng tạo của sinh viên. Nguồn ảnh: NUAE-Khoa Sư phạm Mỹ thuật

Giữa thực tế này, nhiều nhà giáo đã chủ động đề xuất các nghiên cứu, thể nghiệm ban đầu của phương pháp liên môn, liên ngành trong đào tạo nghệ thuật, nhất là những bài học, học phần liên quan nghệ thuật truyền thống, bao gồm cả âm nhạc, mỹ thuật.

Không gian nguyên thủy của hát nhà tơ-hát, múa cửa đình ở xã Đầm Hà, tỉnh Quảng Ninh (được Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch công nhận là Di sản văn hóa phi vật thể quốc gia vào năm 2015) chỉ diễn ra tại các đình làng trong ngày hội đầu xuân, mang đậm yếu tố tâm linh. Chính vì vậy, để có thể giúp học sinh ngày nay cảm nhận và hiểu được, dẫu chỉ một cách khái lược nhất, về giá trị của loại hình diễn xướng này, chỉ với chuyên môn dạy hát, dạy múa thông thường sẽ là không đủ. Theo hai giảng viên Trần Vũ Lâm và Đặng Thị Thu Hiền, Khoa Nghệ thuật, Trường đại học Hạ Long, để khắc phục sự đơn điệu trong dạy học nghệ thuật đơn ngành, thúc đẩy năng lực sáng tạo và bồi đắp ý thức bảo tồn di sản văn hóa cho thế hệ trẻ, có thể áp dụng hướng tiếp cận liên ngành trong việc đưa hát nhà tơ-hát, múa cửa đình vào không gian trường học phổ thông. Từ nghiên cứu lý thuyết kết hợp điền dã thực địa, các tác giả đề xuất hệ thống ba giải pháp cốt lõi, bao gồm: Thiết kế tiến trình bài học tích hợp liên môn (Âm nhạc, Ngữ văn, Lịch sử...); áp dụng mô hình học tập qua trải nghiệm thực tế tại di tích và xây dựng mô hình "Nghệ nhân học đường" kết hợp câu lạc bộ di sản học đường.

Được biết, hiện nay, tại xã Đầm Hà, có hai câu lạc bộ Hát nhà tơ-hát, múa cửa đình; một của người lớn và một dành cho thiếu niên, nhi đồng của xã trên cơ sở Câu lạc bộ Hát nhà tơ trong trường học của xã, thành lập trong tháng 3/2024 với 50 thành viên ban đầu.

Không phải là không có những thách thức từ chính thực tiễn về năng lực liên môn của giáo viên, quỹ thời gian theo thời khóa biểu và mức độ thu hút sự quan tâm của học sinh dành cho nghệ thuật truyền thống. Nhưng hướng đề xuất phương thức giáo dục mang tính liên ngành này có ý nghĩa gợi mở, khuyến khích tinh thần đổi mới việc dạy và học nghệ thuật trong nhà trường, nhằm từng bước xây dựng năng lực cảm thụ và tình yêu lâu bền dành cho nghệ thuật truyền thống dân tộc trong thế hệ trẻ.

Trong giáo dục nghệ thuật ở bậc đại học hiện nay, bao gồm cả ngành sư phạm nghệ thuật-nơi đào tạo giáo viên các bộ môn nghệ thuật tương lai, việc kết nối liên ngành và tích hợp, ứng dụng công nghệ số, chuyển hướng đào tạo theo dự án thay vì mô hình môn học đơn lẻ cũng đã và đang được nhiều giảng viên lựa chọn, thử nghiệm và cùng sinh viên hoàn thiện dần về phương pháp luận.

Thạc sĩ Bùi Thị Nam, giảng viên Khoa Sư phạm Mỹ thuật, Trường đại học Sư phạm Nghệ thuật Trung ương nhận định: Việc đổi mới giáo dục nghệ thuật theo hướng tích hợp và liên ngành tác động vào quá trình hình thành, phát triển ý tưởng của người học, nhấn mạnh vai trò của phản biện giữa giáo viên/giảng viên và người học cũng như khả năng phản tư của chính người học; từ đó, thúc đẩy quá trình nhận hiểu và sáng tạo nghệ thuật. Sự đổi mới này đồng thời tạo nền tảng để sinh viên ngành Sư phạm nghệ thuật tiếp tục đổi mới phương thức học tập.

Nâng cao năng lực công nghệ, kỹ năng chuyển đổi số cho giáo viên

Chương trình Giáo dục phổ thông 2018 đặt ra những yêu cầu chuyển từ truyền thụ kiến thức sang phát triển năng lực toàn diện cho học sinh. Thí dụ như với môn Âm nhạc, yêu cầu cốt lõi là các năng lực thể hiện, cảm thụ và hiểu biết âm nhạc, kể cả ứng dụng và sáng tạo âm nhạc; ở cấp trung học phổ thông, một số phân môn lựa chọn định hướng nghề nghiệp, như Dàn dựng âm nhạc và Công nghệ âm nhạc, lần đầu được đưa vào giảng dạy chính thức.

Theo Thạc sĩ Nguyễn Ngọc Điệp, giảng viên Khoa Nghệ thuật, Trường đại học Sư phạm Hà Nội, thực tế nói trên đòi hỏi sinh viên chuyên ngành Thanh nhạc Sư phạm, những giáo viên âm nhạc tương lai, không chỉ sở hữu kỹ thuật ca hát điêu luyện mà phải có năng lực biên soạn, dàn dựng và ứng dụng công nghệ số như một công cụ hỗ trợ dạy học và kích thích sáng tạo học đường. Vì vậy, môi trường đại học cũng cần có giải pháp đào tạo đồng bộ từ đổi mới quy trình dạy học, xây dựng phòng thực hành tinh gọn, đến tích hợp nội dung đạo đức số và bản quyền âm nhạc, góp phần nâng cao chất lượng đào tạo nguồn nhân lực sư phạm âm nhạc thời kỳ chuyển đổi số.

Chia sẻ với quan điểm của Thạc sĩ Nguyễn Ngọc Điệp, được nêu tại Hội thảo quốc gia về Đổi mới giáo dục nghệ thuật ở Việt Nam, do Khoa Nghệ thuật, Trường đại học Sư phạm Hà Nội tổ chức, tháng 8/2026, Đại tá, nhạc sĩ Nguyễn Mai Kiên, Phó Hiệu trưởng Trường đại học Văn hóa Nghệ thuật Quân đội đồng thời đề xuất mô hình hoạt động học tập tích hợp trí tuệ nhân tạo nhằm phát triển năng lực sáng tạo âm nhạc cho sinh viên sư phạm âm nhạc. Theo ông Kiên, mô hình này giúp sinh viên khai thác trí tuệ nhân tạo như một công cụ hỗ trợ sáng tạo, phát triển năng lực nghề nghiệp và chuyển hóa kết quả học tập thành hoạt động dạy học. Mô hình góp phần nâng cao chất lượng đào tạo giáo viên âm nhạc trong bối cảnh chuyển đổi số.

Đặc biệt mới đây, một nhóm sinh viên khi đang theo học năm thứ ba, ngành Sư phạm âm nhạc tại Khoa Nghệ thuật, Trường đại học Sư phạm Hà Nội, đã thử nghiệm ứng dụng trí tuệ nhân tạo xây dựng học liệu điện tử nhằm cá nhân hóa việc học môn Âm nhạc của học sinh lớp 6 tại một trường phổ thông ở Hà Nội. Kết quả ban đầu cho thấy, học sinh tiến bộ rõ rệt về kỹ năng âm nhạc và tăng cường hứng thú học tập một cách đáng kể. Điều đáng vui mừng là các giáo viên tương lai này đã chủ động khắc phục hạn chế về điều kiện hạ tầng công nghệ bằng cách phối hợp đồng bộ nhiều công cụ trí tuệ nhân tạo phù hợp để thiết kế học liệu. Việc đề cao yếu tố cá nhân hóa còn là chỉ dấu cho thấy nhận thức sâu sắc của các bạn sinh viên về phương pháp giáo dục nghệ thuật hiện đại, chú trọng vào năng lực cảm thụ nghệ thuật của từng học sinh thay vì truyền dạy kiến thức một cách đại trà, khuôn mẫu.

Để thực hiện nhiệm vụ giáo dục phổ thông năm học 2026-2027, Bộ Giáo dục và Đào tạo ban hành Công văn số 5208/BGDĐT-GDPT nêu rõ yêu cầu tăng cường giáo dục nghệ thuật: Tổ chức đa dạng hoạt động giáo dục nghệ thuật trong và ngoài giờ học thông qua môn học, hoạt động giáo dục, câu lạc bộ, sân chơi và trải nghiệm phù hợp với điều kiện thực tế; khuyến khích học sinh sáng tạo, biểu diễn, cảm thụ nghệ thuật; giữ gìn, phát huy giá trị văn hóa, nghệ thuật truyền thống, bản sắc dân tộc và địa phương; tiếp cận có chọn lọc nghệ thuật đương đại phù hợp với lứa tuổi.

Đây là tiền đề để các cơ sở giáo dục tiếp tục mạnh dạn khuyến khích, tạo điều kiện để giáo viên và học sinh đổi mới phương thức dạy và học nghệ thuật, từng bước kiến tạo một hệ sinh thái giáo dục nghệ thuật hiện đại, mở rộng học đường thành không gian văn hóa, thúc đẩy sự sáng tạo trong dạy và học các môn học khác ■

Trong thực tế, nhiều giáo viên phổ thông đã chủ động ứng dụng công nghệ số và trí tuệ nhân tạo vào giảng dạy nghệ thuật, tạo sức hấp dẫn cho học sinh. Bên cạnh việc số hóa bài giảng với nhiều hình ảnh phong phú để trình chiếu trước học sinh, giáo viên còn chủ động thiết kế các không gian ảo 3D mô phỏng không gian văn hóa nơi sinh ra các làn điệu dân ca, diễn xướng dân gian hoặc mô phỏng các di tích mỹ thuật cổ để học sinh cảm nhận rõ nét hơn về ý nghĩa và giá trị của các nội dung nghệ thuật truyền thống.

Dịch chuyển phương pháp, chú trọng nguồn lực

▶ CHI MAI (thực hiện)

Nhân Dân cuối tuần ghi nhận ý kiến của một số nhà nghiên cứu, giảng viên, giáo viên bậc phổ thông về cách thức đổi mới giáo dục nghệ thuật, mức độ ứng dụng công nghệ trong giảng dạy và học tập, giúp cả thầy và trò vừa phát huy được tinh thần sáng tạo, nâng cao nhận thức thẩm mỹ, vừa góp phần bảo tồn, nhân lên giá trị nghệ thuật truyền thống của dân tộc.

PGS, TS, nhà nghiên cứu mỹ thuật Trần Thị Biển, Trường đại học Kiến trúc Hà Nội:

Đổi mới giáo dục nghệ thuật để đáp ứng thị hiếu thẩm mỹ xã hội

Việc ứng dụng công nghệ, trí tuệ nhân tạo (AI) có thể góp phần làm dịch chuyển phương pháp dạy học từ truyền thụ kiến thức sang khơi mở tư duy tích cực và đổi mới. Công nghệ giúp giải phóng sức lao động, nâng cao khả năng sáng tạo khi biết lấy con người làm trung tâm. Sự phát triển của công nghệ số còn tạo nền tảng dữ liệu dạy và học phù hợp với phương pháp trải nghiệm và sáng tạo nghệ thuật.

Vận dụng ưu điểm của khoa học công nghệ vào xây dựng nội dung bài học lý thuyết, thực hành và sáng tạo trong giáo dục mỹ thuật thông qua di sản giúp người học lựa chọn, sưu tầm, nghiên cứu từ các đồ án trang trí trên các công trình kiến trúc, điêu khắc truyền thống, tranh dân gian, trang phục cổ truyền,... để tạo thành những sản phẩm văn hóa nghệ thuật số giàu tính sáng tạo. Mặt khác, nhờ có công nghệ số, giáo viên chuyển tải, tạo lập dữ liệu hình ảnh hiện vật vào bài giảng một cách thuận lợi. Mô hình nền tảng học tập số mở cơ hội tiếp cận một cách linh hoạt với di sản, hiện vật mỹ thuật (bằng ảnh chụp, ảnh bản rập, mô hình 3D), giúp cả giáo viên và học sinh, sinh viên rút ngắn khoảng cách, thời gian tìm hiểu công trình đó tại thực địa, giúp người học nhận diện, đánh giá và chọn lọc để có thể phát triển ý tưởng thiết kế sáng tạo từ di sản bằng công nghệ số.

Việc đổi mới chương trình và phương pháp dạy học nghệ thuật cần được đồng bộ hóa và đáp ứng thị hiếu thẩm mỹ xã hội. Đó cũng là mục tiêu của việc đưa di sản vào cơ sở giáo dục đào tạo nghệ thuật, vừa góp phần bảo tồn di sản vừa phát huy di sản thành nguồn lực sáng tạo của giáo dục nghệ thuật một cách bền vững trong đời sống hôm nay. Vì vậy, việc giáo dục nghệ thuật cần được kiến tạo trên nền tảng di sản, ký ức lịch sử cùng thế mạnh về năng lực sáng tạo của người Việt Nam.

Đơn cử: Nếu lấy một hình tượng cá hóa long hay chim phượng trong kiến trúc đình làng để làm thí dụ cho giáo dục mỹ thuật thông qua di sản thì việc cần thiết là lựa chọn, khảo sát, cung cấp cho người học hiểu được ý nghĩa của biểu tượng, phong cách tạo hình, chỉ ra những đặc điểm riêng biệt của đồ án chim phượng, cá hóa long so với các đồ án trang trí truyền thống khác. Từ đó, người học tiếp tục nghiên cứu chi tiết thông qua ngôn ngữ của nghệ thuật tạo hình và tiến tới cân nhắc các phương thức sử dụng đồ án một cách phù hợp cả về ý nghĩa văn hóa và ấn tượng thị giác trong sản phẩm thiết kế đương đại. Như thế di sản đã trở thành dấu ấn cả trong quá khứ và hiện tại, vừa được gìn giữ vừa mang sức sống và diện mạo mới trong không gian của đời sống đương đại.

Tiến sĩ Tạ Hoàng Mai Anh, Phó Trưởng khoa Nghệ thuật, Trường đại học Sư phạm Hà Nội:

Đích đến cuối cùng là nuôi dưỡng tình yêu nghệ thuật

Sự phát triển giáo dục nghệ thuật của một quốc gia không chỉ thể hiện qua danh sách những nghệ sĩ lớn, thành tựu đỉnh cao, mà còn ở khả năng xây dựng một trình độ thưởng thức, vận dụng, sáng tạo nghệ thuật cho đông đảo công chúng dựa trên cơ sở quan điểm và năng lực thẩm mỹ đạt chuẩn. Vì vậy ngay từ những cấp học sớm, như mầm non, học sinh đã cần được bồi dưỡng khả năng cảm thụ nghệ thuật đa dạng, như âm nhạc bao gồm cả nhạc có lời và không lời, mỹ thuật bao gồm cả tranh vẽ, hình khối điêu khắc... Học sinh các trường phổ thông cần được học những kiến thức cơ bản, chuẩn mực, đặc biệt, giúp các em cảm nhận được giá trị đích thực của thế giới nghệ thuật muôn màu, nhất là trong bối cảnh hiện nay, các xu hướng nghệ thuật mang tính thị trường, thương mại đang ngày càng phát triển, thu hút sự chú ý của đông đảo công chúng, khiến cho nhiều em không còn dành sự quan tâm tới những giá trị nghệ thuật kinh điển và chuẩn mực, dẫn đến sự hiểu biết cũng như thị hiếu thẩm mỹ bị bó hẹp, đơn giản hóa.

Thí dụ như với âm nhạc, đây vốn là nghệ thuật của âm thanh, nhưng ngày nay, giới trẻ thiên về "xem nhạc" hơn là "nghe nhạc", nghe một tác phẩm vì yêu thích người biểu diễn hơn là vì chính bản thân các yếu tố âm nhạc trong tác phẩm. Bên cạnh đó, nhiều bạn trẻ xa cách với các thể loại âm nhạc không lời, coi đó là loại hình âm nhạc khó hiểu, kén người nghe,... trong khi bản chất vấn đề hoàn toàn ngược lại.

Chương trình giáo dục phổ thông cần chú trọng các nội dung giáo dục cảm thụ, vận dụng sáng tạo âm nhạc, đổi mới phương pháp dạy học, tăng cường các hoạt động trải nghiệm, giao lưu, sinh hoạt chuyên đề,... giúp học sinh trở nên hứng thú khi khám phá các dòng âm nhạc kinh điển và âm nhạc truyền thống, giúp các em hiểu biết và nhận thức âm nhạc thông qua bản chất đặc tính âm nhạc học, từ đó bộc lộ và phát triển khả năng cảm thụ hoặc sáng tạo nghệ thuật một cách tự nhiên.

Đích đến cuối cùng của giáo dục nghệ thuật là giúp học sinh nuôi dưỡng tình yêu nghệ thuật, phát triển năng khiếu bản thân, dựa trên nền tảng kiến thức cơ bản chuẩn mực. Do vậy, các giáo viên nghệ thuật cần được trang bị kiến thức chuyên môn và nghiệp vụ sư phạm vững vàng, vì họ sẽ gieo mầm tới nhiều thế hệ tương lai. Để làm được điều đó, tại các cơ sở giáo dục ngành sư phạm nghệ thuật, nội dung chương trình đào tạo, chiến lược xây dựng kỹ năng, định hướng các giá trị nghệ thuật cho người học cần được chú trọng và đạt chuẩn từ nhiều góc độ: Cơ sở đào tạo, người học, người sử dụng lao động,... Các cơ sở này chính là nơi đóng vai trò tạo ra nguồn lực thực hiện quá trình đổi mới giáo dục nghệ thuật cho toàn xã hội.

Cô giáo Nguyễn Thanh Thanh, giảng dạy bộ môn _Mĩ thuật_ tại Trường Phổ thông dân tộc nội trú Trung học phổ thông tỉnh Lai Châu:

Kiến thức nghệ thuật giúp học sinh thêm tự hào về bản sắc văn hóa dân tộc

Trường Phổ thông dân tộc nội trú Trung học phổ thông tỉnh Lai Châu có 100% học sinh là con em các dân tộc thiểu số từ khắp các bản làng trên địa bàn tỉnh. Ở cấp trung học phổ thông, đây là môn học mang mục tiêu giúp học sinh định hướng nghề nghiệp, với nhiều phân môn rất mới, như Thiết kế Mĩ thuật đa phương tiện, Thiết kế đồ họa, Kiến trúc...

Trong quá trình giảng dạy và quan sát thực tế, tôi nhận thấy: Kiến thức từ môn Mĩ thuật ở bậc phổ thông, đặc biệt ở cấp trung học phổ thông, đã giúp ích rất nhiều cho học sinh trong học tập và trong sinh hoạt hằng ngày. Các em biết cách để chụp một tấm ảnh đẹp cũng như biết thưởng thức một tấm ảnh đẹp, biết vận dụng kiến thức đã học được để trang trí trường, lớp học, góc học tập, thiết kế nên những bộ quần áo, váy, túi, mũ, ví và các sản phẩm lưu niệm mang đậm bản sắc văn hóa dân tộc có thể đưa vào giao dịch thương mại tại điểm du lịch địa phương. Một số em học sinh sáng tạo trong ứng dụng kỹ thuật vẽ sáp ong của người Mông hoa để vẽ nên những bức tranh độc đáo.

Bên cạnh đó, trong quá trình đổi mới giảng dạy bộ môn _Mĩ thuật_, nhằm khuyến khích khả năng sáng tác, khơi dậy tình yêu nghệ thuật của học sinh, nhà trường chúng tôi tổ chức một câu lạc bộ nhằm đáp ứng nhu cầu học vẽ của các em. Ngoài thời gian trên lớp tiếp thu kiến thức từ thầy cô theo phương pháp dạy học mới, những hoạt động trải nghiệm thực tế đi sáng tác vẽ tranh ngoài không gian lớp học đã mang lại rất nhiều sự hứng thú cho các em học sinh trong quá trình học tập. Các em tham gia câu lạc bộ đã có dịp giao lưu với một số họa sĩ tên tuổi đến từ Hà Nội, Hải Phòng, tiếp nhận từ họ nhiều kiến thức, kinh nghiệm thực tế quý giá để thêm phần tự tin trong học tập và sáng tạo.

Nhiều bức tranh của các em được thầy cô, cha mẹ, bạn bè và xã hội ghi nhận, được triển lãm tại trường học, đồn biên phòng, các trại sáng tác ở trong và ngoài tỉnh.

Có thể nói, việc đổi mới giáo dục nghệ thuật ở Việt Nam, đặc biệt là đổi mới giảng dạy môn _Mĩ thuật_ ở nhà trường phổ thông nói chung, trong đó có Trường Phổ thông dân tộc nội trú Trung học phổ thông tỉnh Lai Châu, đã giúp các em học sinh như ở vùng cao Lai Châu thêm hiểu biết và tự hào về bản sắc văn hóa của dân tộc mình, giúp các em biết vận dụng những kiến thức từ môn học vào trong đời sống, tạo nên những bức tranh, sản phẩm thời trang, thủ công mỹ nghệ độc đáo và mang đậm bản sắc văn hóa tộc người ■

Giảng viên và sinh viên Khoa Nghệ thuật, Trường đại học Sư phạm Hà Nội tham gia Chương trình văn nghệ chào mừng "80 năm Ngày Tổng tuyển cử đầu tiên bầu Quốc hội Việt Nam", tháng 1/2026.

ĐỂ HỌC SINH ĐƯỢC SỐNG TRONG ÂM NHẠC

▶ Nhạc sĩ NGUYỄN QUANG LONG

Giờ đây, chỉ với một thiết bị kết nối internet, mỗi học sinh có thể tiếp cận vô số ca khúc, thể loại và xu hướng âm nhạc của Việt Nam cũng như thế giới. Nhưng nghe nhiều không đồng nghĩa với biết nghe; tiếp xúc âm nhạc thường xuyên cũng chưa chắc tạo nên năng lực cảm thụ âm nhạc. Bởi vậy, bên cạnh việc trang bị kiến thức, tăng cường các hoạt động trải nghiệm cần được xem là một nội dung quan trọng của giáo dục âm nhạc trong nhà trường.

Học sinh Trường tiểu học Phương Mai tham dự Chương trình giao lưu Giáo dục kỹ năng tham gia giao thông an toàn cấp tiểu học, năm học 2025-2026. Ảnh: HUY QUANG

Trải nghiệm, làm giàu kiến thức

Thực tiễn nhiều năm triển khai các chương trình âm nhạc diễn giải tại trường phổ thông, đại học và nhiều tổ chức cho thấy, khi người học được tiếp cận âm nhạc bằng nhiều giác quan và được tham gia trực tiếp, khả năng tiếp nhận thường trở nên tự nhiên hơn.

Với các chủ đề từ âm nhạc truyền thống Việt Nam, nhạc hát, nhạc đàn đến những thể loại cụ thể như hát xẩm, ca trù, hát văn..., chương trình không chỉ dừng ở việc giới thiệu kiến thức. Sau phần dẫn nhập, người nghe được thưởng thức tác phẩm, làn điệu, tìm hiểu nhạc cụ và ý nghĩa văn hóa; tiếp đó là giao lưu, đặt câu hỏi, trao đổi với nghệ sĩ và trực tiếp tiếp cận nhạc cụ, thử hát một câu hoặc thực hành chơi một nhạc cụ. Quá trình tiếp nhận nghệ thuật theo hướng này làm thay đổi vị trí của người học: Từ người nghe thụ động trở thành người tham gia. Một kiến thức về âm nhạc, khi được gắn với âm thanh thực tế, với nghệ sĩ và với hành động trải nghiệm, sẽ dễ hình thành cảm xúc và ký ức hơn.

Một chương trình trải nghiệm hát xẩm tại Trường tiểu học, trung học cơ sở và trung học phổ thông Ngôi Sao Hoàng Mai (tên thường gọi là Trường Phổ thông Ngôi Sao Đại Kim), Hà Nội, là một thí dụ. Học sinh được dành thời gian đặt câu hỏi với nghệ sĩ, đồng thời được nghệ sĩ dẫn dắt bằng những câu hỏi phù hợp để tự suy nghĩ và trả lời. Nghệ sĩ giới thiệu về xẩm, nhạc cụ và cách thể hiện, còn học sinh được trực tiếp trao đổi. Đặc biệt, phần giao lưu không chỉ dành cho học sinh mà có sự tham gia của giáo viên. Cả hội trường cùng hát một câu xẩm tàu điện với các nghệ sĩ, tạo nên không khí cởi mở, vui vẻ và gần gũi; qua đó biến không gian học đường thành một không gian văn hóa, nơi nghệ sĩ, giáo viên và học sinh cùng chia sẻ âm nhạc. Ở đây, điều đáng nói không phải là học sinh nhớ được bao nhiêu thông tin về xẩm, mà là các em đã thật sự tham gia một hoạt động âm nhạc.

Một trường hợp khác tại Trường tiểu học Phương Mai, Hà Nội cho thấy, trải nghiệm có thể đi xa hơn việc nghe và tương tác, trở thành cả một quá trình học tập và thực hành. Tháng 3/2026, học sinh của trường tham dự Chương trình giao lưu Giáo dục kỹ năng tham gia giao thông an toàn cấp tiểu học, năm học 2025-2026 tại Quảng Ninh với một tiết mục hát xẩm. Để tạo sự gần gũi với lứa tuổi, chất liệu xẩm được kết hợp với âm nhạc điện tử; ca từ được xây dựng phù hợp với nội dung giáo dục, đồng thời đưa rap với tiếng Việt và tiếng Anh vào tiết mục.

Ban đầu, việc tiếp nhận của các em nhỏ không dễ dàng. Xẩm có lối hát, cách nhấn nhá và xử lý câu chữ khác với những ca khúc phổ thông mà học sinh thường nghe. Tuy nhiên, dưới sự hướng dẫn trực tiếp của nghệ sĩ, nghệ nhân, cùng phương pháp truyền dạy nghiêm túc nhưng gần gũi, chỉ sau vài buổi làm quen, các em đã dần tiếp nhận được. Từ chỗ chưa hứng thú, các em trở nên hào hứng luyện tập, tự tin biểu diễn và mang theo niềm tự hào khi đại diện cho Hà Nội tham dự chương trình. Tiết mục đã được trao Giải nhất.

Trường hợp này gợi ra một vấn đề rộng hơn: Trẻ em không "quay lưng" với nghệ thuật truyền thống mà khoảng cách nhiều khi còn bởi cách thức tiếp cận ban đầu. Qua quá trình được nghe, được học, được thực hành và được tham gia sáng tạo, các em có thể hình thành sự gần gũi với những giá trị truyền thống.

Âm nhạc và khả năng lắng nghe của con người

Hơn 10 năm trước, cố Giáo sư Hoàng Chương và Trung tâm Nghiên cứu Bảo tồn và Phát huy văn hóa dân tộc (nay là Viện cùng tên) từng tổ chức nhiều chương trình đưa nghệ thuật tuồng vào trường học tại Thủ đô Hà Nội, tỉnh Bình Định (nay thuộc tỉnh Gia Lai) và một số địa phương khác. Những học sinh có năng

Xây dựng môi trường khuyến khích sự sáng tạo

▶ Tiến sĩ VŨ THỊ THU HÀ
Hiệu trưởng Trường trung học cơ sở Lê Ngọc Hân (Thành phố Hà Nội)

Giáo dục nghệ thuật ở bậc phổ thông hiện nay là con đường quan trọng để phát triển cảm xúc, khả năng quan sát, tư duy sáng tạo và phát triển nhân cách của học sinh. Trong đó, môn *Mĩ thuật* góp phần giúp học sinh biết cảm thụ cái đẹp, biết biểu đạt suy nghĩ và cảm xúc của mình, biết sáng tạo và làm cho môi trường sống chung quanh trở nên đẹp hơn.

Học sinh Trường THCS Lê Ngọc Hân tham gia triển lãm tranh và giao lưu với các bác, các chú thương binh tại Trung tâm Điều dưỡng thương binh ở tỉnh Ninh Bình. Ảnh: LÊ NGỌC

Từ không gian số đến không gian sáng tạo

Một trong những thay đổi rõ nét trong dạy học mỹ thuật tại nhà trường là việc khai thác công nghệ số để mở rộng không gian học tập của học sinh. Thông qua các nền tảng trực tuyến, học sinh có thể chủ động tìm hiểu thêm về tác giả, tác phẩm, trường phái nghệ thuật, bảo tàng, di sản và nhiều loại hình nghệ thuật khác. Trong tiết học, giáo viên có thể hướng dẫn học sinh tìm kiếm và lựa chọn nhiều nguồn thông tin và từ đó, hình thành ý tưởng cho sản phẩm của mình. Công nghệ cũng mở ra khả năng lưu giữ sản phẩm, xây dựng hồ sơ học tập số, chia sẻ và nhận phản hồi.

Đặc biệt, học sinh có thể sử dụng trí tuệ nhân tạo (AI) để tham khảo ý tưởng, thử nghiệm một số phương án tạo hình, tìm kiếm thông tin hoặc mở rộng vốn hiểu biết về nghệ thuật. Nhưng, công nghệ chỉ hỗ trợ chứ không thay thế cảm xúc và bàn tay, khối óc sáng tạo của học sinh. Vì vậy, cùng với việc khai thác công nghệ, nhà trường chú trọng giáo dục học sinh sử dụng công nghệ và trí tuệ nhân tạo một cách an toàn, trung thực, có trách nhiệm, tránh phụ thuộc và lạm dụng. Nói cách khác, không phải đưa càng nhiều công nghệ vào lớp học thì giáo dục mỹ thuật càng hiện đại. Điều quan trọng là công nghệ phải giúp học sinh nhìn rộng hơn, hiểu sâu hơn và sáng tạo tốt hơn.

Đổi mới giáo dục mỹ thuật cũng không thể chỉ diễn ra trong bốn bức tường của phòng học. Tại Trường trung học cơ sở Lê Ngọc Hân, chúng tôi cố gắng đưa nghệ thuật trở thành một phần của đời sống học đường.

Ngay bên trong khuôn viên nhà trường, học sinh có thể học mỹ thuật trong lớp học, khám phá nghệ thuật trong sân trường, tìm hiểu di sản thông qua mô hình phòng Nghệ thuật được bố trí liên thông với một góc vườn thôn quê truyền thống nho nhỏ, nơi các em có thể ngồi truy bài, vui chơi trong giờ nghỉ giải lao. Tại phòng Nghệ thuật, có một số nhạc cụ quen thuộc để các em có thể vào chơi một bản nhạc mình yêu thích, có nhiều phiên bản tranh dân gian Hàng Trống, Đông Hồ để các em trực tiếp cảm nhận vẻ đẹp của nghệ thuật truyền thống.

Sân trường, hành lang, lớp học, khuôn viên cây xanh hay những khoảng không gian tưởng như rất bình thường đều có thể trở thành "phòng học mỹ thuật" mở, nơi học sinh quan sát, đề xuất ý tưởng, trang trí và cùng thầy cô làm cho đẹp hơn lên. Nhà trường cũng chú trọng kết nối việc học mỹ thuật với di sản và đời sống văn hóa. Những chuyến trải nghiệm tại làng nghề giúp học sinh nhận ra rằng nghệ thuật không phải điều gì xa xôi. Nghệ thuật hiện diện trong hoa văn, hình khối, màu sắc, kiến trúc, đồ vật và trong bàn tay của những người lao động.

Đặc biệt, những hoạt động đưa sản phẩm nghệ thuật của học sinh đến với cộng đồng mang lại những giá trị vượt ra ngoài phạm vi một môn học. Gần đây, việc các em tham gia triển lãm tại Trung tâm Điều dưỡng thương binh ở tỉnh Ninh Bình là một trải nghiệm như vậy. Ở đó, một sản phẩm mỹ thuật không chỉ để "đẹp" mà còn trở thành phương tiện để các em thể hiện tình cảm, lòng biết ơn và sự sẻ chia tới các ông bà, các bác cựu chiến binh.

Quan sát - tìm hiểu - trải nghiệm - sáng tạo - chia sẻ chính là một chuỗi hoạt động mà nhà trường muốn hình thành ở học sinh.

Giá trị lâu bền của giáo dục thẩm mỹ

Một thực tế rất đáng chú ý, nhiều gia đình chủ động cho con học vẽ, học nhạc hoặc tham gia các lớp nghệ thuật vào cuối tuần, trong dịp hè. Đây là một nguồn kiến thức trải nghiệm của học sinh rất đáng quý đối với nhà trường. Chúng tôi coi trọng những kiến thức học sinh có được bên ngoài nhà trường, khuyến khích các em chia sẻ trở lại với thầy cô, bạn bè. Nhờ đó, lớp học không chỉ có kiến thức từ giáo viên truyền xuống mà còn có tri thức, trải nghiệm và niềm say mê của chính học sinh. Vai trò của giáo viên

khiếu được lựa chọn để truyền dạy, tập luyện và thể hiện các trích đoạn tuồng. Cùng với đó là các chương trình tuyên truyền văn hóa giao thông thông qua xẩm, quan họ, hát văn, múa rối nước với hình thức vui tươi, gần gũi.

Một làn điệu xẩm, quan họ, chèo hay ca trù, nếu chỉ đơn thuần xuất hiện trong sách giáo khoa, có thể trở thành kiến thức xa cách. Nhưng khi tiếng đàn vang lên, nghệ nhân cất tiếng hát, học sinh được hỏi, được thử, được tập và được biểu diễn, di sản trở thành một phần của ký ức cá nhân. Tất nhiên, hoạt động âm nhạc này không chỉ gói gọn trong âm nhạc truyền thống mà mở rộng với các thể loại âm nhạc khác.

Điều này càng có ý nghĩa trong bối cảnh học sinh đang sống giữa một môi trường âm nhạc dày đặc. Các nền tảng số có thể đưa đến vô số sản phẩm phù hợp với sở thích tức thời, nhưng thuật toán không thể thay thế vai trò của giáo dục trong việc hình thành năng lực thẩm mỹ. Nhà trường không cần phủ nhận những gì học sinh đang nghe mà cần mở rộng thế giới nghe của các em, giúp các em từ cái quen thuộc bước đến cái chưa biết, từ âm nhạc đại chúng đến âm nhạc nghệ thuật, từ hiện đại đến truyền thống.

Mục tiêu của giáo dục âm nhạc phổ thông là hình thành những con người có khả năng cảm nhận cái đẹp, có đời sống tinh thần phong phú, biết lắng nghe và biết trân trọng những giá trị văn hóa. Vì vậy, tăng cường giáo dục âm nhạc trong nhà trường không nên chỉ được hiểu là tăng số tiết học hay thêm các chương trình văn nghệ mà là tăng cường những cơ hội để học sinh được sống trong âm nhạc ■

Đích tới xa hơn của giáo dục âm nhạc là giáo dục khả năng lắng nghe và cảm nhận. Một nền giáo dục hướng tới sự phát triển toàn diện của con người cũng cần những học sinh biết lắng nghe âm nhạc, biết lắng nghe người khác và biết lắng nghe chính mình.

cũng thay đổi: Từ người truyền đạt kiến thức trở thành người tổ chức, định hướng, kết nối và khơi dậy khả năng sáng tạo của từng em. Đây cũng là cách để nhà trường tôn trọng sự khác biệt về sở thích và năng lực nghệ thuật của học sinh.

Sau nhiều năm gắn bó với lĩnh vực mỹ thuật và hiện nay ở cương vị quản lý nhà trường, tôi càng nhận thấy giáo dục nghệ thuật có một vai trò rất sâu sắc trong sự phát triển của học sinh.

Một học sinh biết quan sát một bức tranh sẽ dần biết quan sát cuộc sống. Một em biết lựa chọn màu sắc, hình khối để thể hiện ý tưởng cũng là học sinh biết phân tích, lựa chọn và tổ chức suy nghĩ. Một em biết lắng nghe cảm xúc của mình trước một tác phẩm nghệ thuật sẽ có thêm khả năng nhận biết và chia sẻ cảm xúc của người khác, đồng thời biết trân trọng giá trị của tác phẩm, trân trọng giá trị sống.

Tôi đặc biệt coi trọng những khoảnh khắc một học sinh vốn ít nói nhưng lại rất tự tin khi giới thiệu tác phẩm của mình với người khác hay có em vốn thờ ơ trước cảnh quan nhà trường nhưng sau khi tham gia hoạt động nghệ thuật của lớp, đã dần chủ động nhắc bạn mình giữ gìn không gian chung... Khi ấy, môn học *Mĩ thuật* đã thật sự góp phần hình thành năng lực cảm thụ, năng lực sáng tạo, khả năng biểu đạt, tinh thần hợp tác, lòng nhân ái và trách nhiệm với cộng đồng của học sinh. Đó chính là giá trị lâu bền của giáo dục thẩm mỹ.

Từ thực tiễn đó, tôi cho rằng đổi mới giáo dục mỹ thuật không bắt đầu từ việc nhà trường có thêm bao nhiêu thiết bị hay bao nhiêu phần mềm mà từ việc nhà trường có thể tạo ra được một môi trường khuyến khích học sinh sáng tạo. Ban giám hiệu và các thầy cô có trách nhiệm tạo điều kiện để vẻ đẹp của nghệ thuật dần thẩm thấu tâm hồn học sinh trong mỗi ngày đến trường ■

ỨNG DỤNG CÔNG NGHỆ TRONG GIÁO DỤC ĐẶC BIỆT

▶ Thạc sĩ PHẠM BÁ SẢN (*)

Việc ứng dụng công nghệ số trong dạy học âm nhạc cho học sinh có nhu cầu giáo dục đặc biệt mở ra khả năng tăng cường tính trực quan, linh hoạt và cá nhân hóa quá trình học tập. Những đặc điểm khác biệt về khả năng chú ý, giao tiếp, ghi nhớ và tốc độ tiếp thu của học sinh tự kỷ hoặc khuyết tật trí tuệ đặt ra yêu cầu lựa chọn nội dung, phương pháp và học liệu phù hợp với từng cá nhân.

Vai trò của âm nhạc trong giáo dục đặc biệt

Không chỉ là một môn học nghệ thuật, âm nhạc còn là phương tiện giáo dục hỗ trợ sự phát triển toàn diện của học sinh có nhu cầu giáo dục đặc biệt.

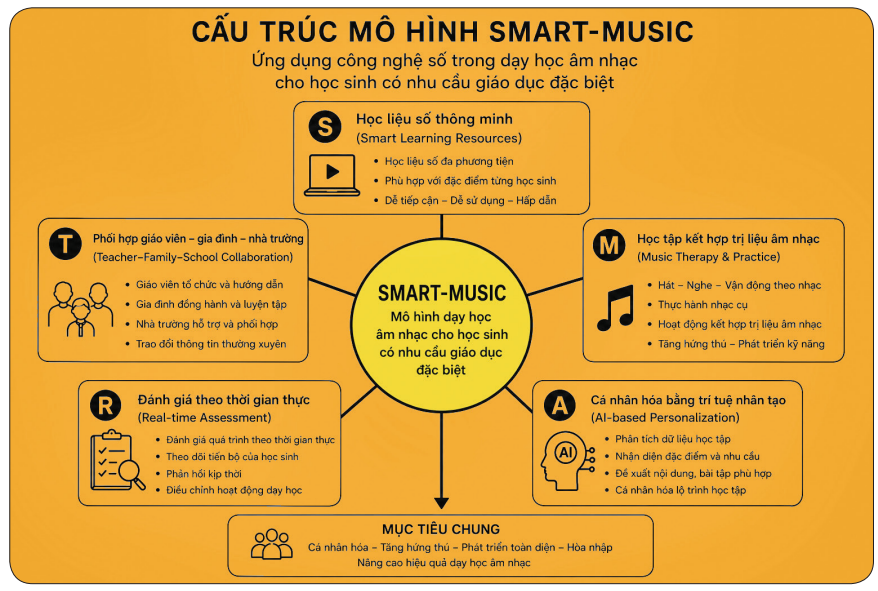
Âm nhạc giúp học sinh nhận biết, biểu đạt và điều chỉnh cảm xúc thông qua giai điệu, tiết tấu và lời ca. Các hoạt động hát, chơi nhạc cụ, vận động theo nhạc và biểu diễn cũng tạo cơ hội để học sinh tương tác với giáo viên và bạn học, góp phần phát triển khả năng giao tiếp và phản hồi. Đối với học sinh tự kỷ, việc tổ chức hoạt động âm nhạc có cấu trúc rõ ràng, hướng dẫn trực quan và lặp lại phù hợp có thể hỗ trợ duy trì chú ý và tăng cường tương tác. Đối với học sinh khuyết tật trí tuệ, việc chia nhỏ nhiệm vụ/bài tập âm nhạc, kết hợp nghe, nhìn và thực hành giúp học sinh dễ tiếp nhận, ghi nhớ và thực hiện.

Bên cạnh đó, quá trình học âm nhạc đòi hỏi sự phối hợp giữa nghe, nhìn và vận động, góp phần rèn luyện khả năng tập trung, ghi nhớ, xử lý thông tin, vận động tinh, vận động thô, phối hợp tay và mắt. Các hoạt động âm nhạc tập thể như hát nhóm, trò chơi âm nhạc và biểu diễn còn tạo môi trường để học sinh học cách hợp tác, chia sẻ và tuân thủ quy tắc. Qua đó, âm nhạc không chỉ góp phần phát triển năng lực nghệ thuật mà còn hỗ trợ hình thành sự tự tin, khả năng tương tác, từng bước hòa nhập vào môi trường học tập và đời sống cộng đồng.

Thực nghiệm mô hình SMART-MUSIC

Từ thực tiễn giảng dạy âm nhạc cho học sinh có nhu cầu giáo dục đặc biệt, chúng tôi đã xây dựng và từng bước đưa vào thực nghiệm mô hình ứng dụng công nghệ số và trí tuệ nhân tạo (AI) trong giảng dạy âm nhạc cho các em tại cơ sở giáo dục công lập, tư thục và các hình thức hỗ trợ giáo dục khác trong cộng đồng.

Tên của mô hình SMART-MUSIC được viết tắt từ tiếng Anh, tức là phương thức giáo dục âm nhạc (MUSIC) có cấu trúc gồm năm thành tố lõi: **S** - Smart Learning Resources/ học liệu số thông minh, **M** - Music Therapy & Practice/ Thực hành và trị liệu bằng âm nhạc, **A** - AI-based Personalization/ cá nhân hóa với sự hỗ trợ của trí tuệ nhân tạo, **R** - Real-time Assessment/đánh giá theo thời gian thực và **T** - Teacher-Family-School Collaboration/kết hợp giáo viên-gia đình-nhà trường. Các thành tố được liên kết theo một quy trình thống nhất, trong đó, học liệu số và hoạt động âm nhạc là nền tảng, trí tuệ nhân tạo hỗ trợ cá nhân hóa, đánh giá cung cấp thông tin phản hồi và sự phối hợp giữa giáo viên, gia đình và nhà trường góp phần duy trì quá trình học tập. 5 chữ cái hợp thành từ SMART (có nghĩa là thông minh); một cách ngắn gọn hơn, mô hình SMART-MUSIC có thể hiểu là giáo dục âm nhạc một cách thông minh thông qua ứng dụng công nghệ để tối ưu yếu tố cá nhân hóa, hoàn toàn phù hợp với học sinh có nhu cầu giáo dục đặc biệt.

Cấu trúc mô hình SMART - MUSIC, một phương pháp giáo dục âm nhạc có thể phù hợp với học sinh có nhu cầu giáo dục đặc biệt.

Quy trình triển khai mô hình này bao gồm khảo sát người học, thiết kế học liệu, tổ chức dạy học, đánh giá và điều chỉnh. Khả năng vận dụng mô hình được minh họa thông qua hai hoạt động: Dạy học sinh tự kỷ hát và vận động theo bài *Em đi qua ngã tư đường phố* (nhạc sĩ Hoàng Văn Yến) và dạy học sinh khuyết tật trí tuệ hát kết hợp thực hành tiết tấu với bài *Cả nhà thương nhau* (nhạc sĩ Phan Văn Minh). Với bài *Em đi qua ngã tư đường phố*, giáo viên cho học sinh xem video ngắn, nghe bài hát, thực hiện từng động tác theo hình ảnh rồi kết hợp hát và vận động. Phương pháp áp dụng với bài *Cả nhà thương nhau* là chia thành từng câu hát ngắn; học sinh nghe mẫu, hát theo, sau đó kết hợp gõ một mẫu tiết tấu đơn giản.

Chúng tôi đã tiến hành thực nghiệm mô hình SMART-MUSIC tại một trung tâm giáo dục chuyên biệt ở Hà Nội với hai nhóm học sinh tự kỷ khuyết tật trí tuệ, có khả năng tham gia các hoạt động âm nhạc đơn giản như hát, vận động theo nhạc, bắt chước tiết tấu và thực hành nhạc cụ gõ hoặc keyboard ở mức độ phù hợp. Thực nghiệm diễn ra trong tám buổi (30 phút/buổi, 2 buổi/tuần), kèm theo một bảng 5 tiêu chí về nhận thức, phản ứng, mức độ ghi nhớ và thang điểm ở bốn mức cho mỗi tiêu chí để so sánh trước và sau thời gian thực nghiệm.

Điều rất đáng vui mừng là sau thời gian thực nghiệm, tổng mức điểm của cả hai nhóm đều tăng lên 5-7 điểm trong phổ điểm 20, đạt mức khá (13/20 và 15/20), trong khi trước thực nghiệm, tổng điểm đều ở mức dưới trung bình: 8/20.

Giáo viên tại trung tâm nhận thấy, học sinh có sự tiến bộ về mức độ chú ý, khả năng tham gia và thực hiện các nhiệm vụ âm nhạc. Học sinh tự kỷ có xu hướng duy trì hoạt động tốt hơn, tăng khả năng bắt chước và phối hợp vận động; học sinh khuyết tật trí tuệ có tiến bộ trong ghi nhớ giai điệu, thực hiện tiết tấu và hoàn thành nhiệm vụ theo từng bước. Họ cũng đánh giá: Học liệu số trực quan, hoạt động âm nhạc có cấu trúc và việc điều chỉnh nhiệm vụ theo từng học sinh là những yếu tố hỗ trợ tích cực cho quá trình dạy học.

Kết quả cho thấy trong điều kiện hiện có, SMART-MUSIC có thể là một hướng tiếp cận phù hợp, khả thi trong việc hỗ trợ cá nhân hóa dạy học âm nhạc cho học sinh có nhu cầu giáo dục đặc biệt. Chúng tôi hy vọng, tới đây, mô hình tiếp tục có cơ hội đưa vào thực nghiệm với số lượng học sinh lớn hơn, trong thời gian dài hơn, để đánh giá đầy đủ hiệu quả và khả năng áp dụng tại các cơ sở giáo dục chuyên biệt và giáo dục hòa nhập ■

(*) Giảng viên Khoa Sư phạm Âm nhạc, Trường đại học Sư phạm Nghệ thuật Trung ương.

Tổ chức chuyên đề: NGÔ PHƯƠNG THẢO VÀ ĐÀO MAI TRANG

TRÒ CHUYỆN CUỐI TUẦN

(Tiếp theo trang 1)

TÔI MUỐN KỂ CÂU CHUYỆN MỚI VỀ VIỆT NAM BẰNG GIAI ĐIỆU GUITAR

▶**HẢI GIANG (thực hiện)**

"Điều tôi hướng tới là để người nghe vẫn nhận ra vẻ đẹp của giai điệu Việt Nam, nhưng đồng thời tác phẩm có một đời sống mới tự nhiên trên cây đàn guitar và có thể tiếp cận được với người nghe quốc tế"- đây là chia sẻ của Tiến sĩ ngành Kỹ thuật điện Nguyễn Duy Khiêm trong cuộc trò chuyện với chúng tôi, nhân dịp các sáng tác và tác phẩm chuyển soạn từ dân ca Việt Nam của anh được nghệ sĩ guitar danh tiếng quốc tế An Trần biểu diễn, thu âm trong album *Ilumina*, phát hành toàn cầu từ ngày 28/8.

Nhạc sĩ Nguyễn Duy Khiêm. Ảnh: NVCC

Sau nhiều năm học tập và công tác tại Đan Mạch, kể từ đầu năm 2026, Tiến sĩ Nguyễn Duy Khiêm trở về nước sinh sống và làm việc tại một tập đoàn viễn thông ở Hà Nội. Câu chuyện về mối duyên với âm nhạc, tiếng đàn guitar và những mong ước gìn giữ chất liệu nghệ thuật dân tộc của một người làm chuyên sâu trong lĩnh vực khoa học kỹ thuật như Tiến sĩ Nguyễn Duy Khiêm, hy vọng, sẽ đem tới bạn đọc nhiều suy ngẫm về giá trị của nghệ thuật đối với đời sống con người, và sự gắn kết người-người trong thế giới cởi mở hôm nay.

Âm nhạc và khoa học nâng đỡ tôi

- Có lẽ, cũng như tôi, nhiều khán giả cảm thấy bất ngờ thú vị về con đường sáng tác guitar cổ điển của một tiến sĩ ngành kỹ thuật điện?

- Tôi yêu thích và từng học guitar từ tuổi niên thiếu, khi còn ở quê nhà. Nhưng việc học tập, nghiên cứu ở nước ngoài khiến tôi hầu như không còn thời gian dành cho sở thích này.

Giữa đại dịch Covid-19, tôi tham gia một khóa nhập môn sáng tác guitar trực tuyến. Ban đầu chỉ là thử nghiệm với cấu trúc và giai điệu, như một trò chơi. Sau khoảng một năm tự học và tìm tòi, tôi thật sự muốn đi sâu hơn. Từ năm 2022, tôi học bài bản qua nền tảng học sáng tác trực tuyến The Creative Classical Guitarist và duy trì việc học cho đến khi trở lại quê hương sinh sống.

Chơi guitar và thưởng thức âm nhạc giúp tôi tìm lại sự cân bằng sau những giờ phải tập trung cao độ làm việc kỹ thuật. Lúc sinh sống ở thủ đô Copenhagen của Đan Mạch, tôi thường xuyên đi nghe hòa nhạc. Ở đó, đời sống âm nhạc cổ điển khá phong phú; các buổi độc tấu, hòa nhạc thính phòng, giao hưởng thường xuyên được tổ chức tại nhà thờ và nhiều không gian văn hóa khác nhau.

- Và rồi, anh lại tham dự vào đời sống ấy với các buổi biểu diễn guitar cổ điển cùng các nghệ sĩ châu Âu. Hẳn là có rất nhiều kỷ niệm đáng nhớ, đối với anh?

-Tôi nhớ một buổi biểu diễn cùng các nghệ sĩ guitar ở Copenhagen. Sau phần biểu diễn của tôi, một nghệ sĩ guitar bản địa tìm đến vì muốn được chơi những sáng tác tôi vừa trình bày, rồi vội vã rời đi ngay để về chăm sóc người thân…

Nhạc sĩ Nguyễn Duy Khiêm và nghệ sĩ guitar An Trần (bên phải) gặp gỡ sau buổi biểu diễn giới thiệu album Ilumia *tại Hà Nội, tháng 7/2026.* Ảnh: NVCC

Trong buổi hòa nhạc chia tay Copenhagen trước khi tôi trở về Việt Nam, một ca sĩ ngồi dưới khán phòng nói với tôi rằng, cô thật sự xúc động khi nghe tôi chơi bản chuyển soạn *Mùa chim én bay* (ca khúc của nhạc sĩ Hoàng Hiệp, phổ thơ Diệp Minh Tuyền) và sáng tác *Song for Soul* (tạm dịch: Khúc ca cho tâm hồn) của tôi, đến mức nổi da gà. Tình cảm và sự đồng cảm giữa những người làm nghệ thuật đôi khi, rất tự nhiên, nảy sinh từ nghệ thuật như vậy.

- Khi thăm website riêng của anh về guitar, tôi đã chắc chắn rằng, sự gắn bó của anh với guitar không đơn thuần chỉ là sở thích nữa, trong khi anh vẫn bảo đảm công việc trong lĩnh vực khoa học kỹ thuật. Giữa hai lĩnh vực mà nghe qua hoàn toàn xa cách với nhau như vậy, có mối tương đồng nào chăng, trong cách nhìn của anh?

- Ban đầu, những người quan tâm đến các tác phẩm của tôi thường liên lạc với tôi qua email. Sau này, khi tôi có website riêng, mọi người liên hệ với tôi thuận tiện hơn, nhất là khi họ muốn mua bản ký âm của các tác phẩm. Điều làm tôi vui nhất không hẳn là việc bán được bao nhiêu bản mà là những phản hồi sau đó. Có một người yêu guitar ở Anh từng chia sẻ rằng, với sáng tác *Valse No.1*, anh ấy tìm lại được cảm hứng với cây guitar sau nhiều năm gác lại, và quyết định chọn chính tác phẩm đó để bắt đầu tập trở lại. Hiện nay, *Valse No.1* là tác phẩm có sức lan tỏa rộng nhất trong số các sáng tác của tôi.

Giữa nghiên cứu khoa học và sáng tác âm nhạc, tôi nhận thấy một điểm tương đồng lớn: cả hai lĩnh vực đều dựa trên một hệ thống lý luận chuyên sâu nhưng đồng thời mở ra nhiều không gian cho sáng tạo.

Trong nghiên cứu, tôi luôn thích đi từ những nguyên lý nền tảng, kiểm chứng lại các giả thuyết và tìm cách giải mới cho cùng một vấn đề, thay vì chỉ dừng ở việc áp dụng những phương pháp sẵn có. Trong âm nhạc cũng vậy, tôi thường bắt đầu từ một cấu trúc, rồi dùng trí tưởng tượng và các kỹ thuật sáng tác để làm đầy cấu trúc ấy, phát triển ý tưởng ban đầu thành các chương nhạc hoàn chỉnh.

Trân trọng sự phong phú của dân ca Việt Nam

- Song for Soul và hai tác phẩm của anh được phát triển từ dân ca, Lý kéo chài *(dân ca Nam Bộ),* Ru em *(dân ca Xơ Đăng), được nghệ sĩ guitar danh tiếng quốc tế An Trần biểu diễn, thu âm trong album*

Tôn vinh di sản

LỢI NHUẬN KÉP TỪ MỘT FESTIVAL

▶**KHÁNH DUY**

Festival Thăng Long-Hà Nội được định vị là một trong bảy sự kiện và lễ hội văn hóa lớn nhằm xây dựng thương hiệu Hà Nội trong các lĩnh vực âm nhạc, điện ảnh và lễ hội văn hóa. Trong kỳ tổ chức lần thứ hai, từ ngày 11 đến 20/9, Festival bao gồm hơn 30 hoạt động văn hóa, nghệ thuật, du lịch và tất cả đều mở cửa miễn phí cho công chúng. Cùng với đó, Ban tổ chức đặt mục tiêu tạo doanh thu trực tiếp và gián tiếp từ các hoạt động của Festival.

Điểm đặc biệt của Festival năm nay là trải rộng tại nhiều địa điểm, từ vùng lõi trung tâm của Thủ đô, như khu vực phố đi bộ Hồ Hoàn Kiếm, Hoàng thành Thăng Long, Văn Miếu-Quốc Tử Giám đến một số không gian văn hóa ở vành đai, như Bảo tàng Hà Nội, làng gốm Bát Tràng… Thiết kế không gian mở như vậy khuyến khích các đơn vị, cá nhân cùng tham gia, tạo mô hình chuỗi các sự kiện tại nhiều không gian di sản, văn hóa của thành phố, liên kết các điểm đến cùng bổ trợ cho nhau để phục vụ nhiều tầng lớp công chúng, du khách trong và ngoài nước.

Với chủ đề Dòng chảy di sản, các sự kiện, hoạt động trong Festival được lựa chọn theo hướng tôn vinh di sản, lấy cảm hứng sáng tạo từ di sản và phát huy giá trị của di sản trong thiết kế, sáng tạo đương đại. Điều này được thể hiện rõ nét trong các đêm nghệ thuật khai mạc và bế mạc Fesival. Riêng đêm nghệ thuật bế mạc, diễn ra vào tối 19/9, sẽ tái hiện thanh âm đặc trưng của ca trù, xẩm, hát văn, tuồng, chèo trên nền hình ảnh tư liệu lịch sử bên cạnh những thử nghiệm kết hợp nhạc cụ dân tộc truyền thống với ngôn ngữ âm nhạc đương đại.

Tại Trung tâm Hoạt động văn hóa khoa học Văn Miếu-Quốc Tử Giám, Thành phố Hà Nội, có chuỗi sáu hoạt động điểm nhấn tôn vinh nghệ thuật thư pháp, trang phục áo dài, di sản âm nhạc, hội họa và lần đầu trình chiếu 3D Mapping kỷ niệm 950 năm Văn Miếu-Quốc Tử Giám với bộ phim *Quốc Tử Giám - Trường Quốc học đầu tiên*. Tại đây, còn có một trưng bày đặc sắc về các bộ trống truyền thống đến từ một số làng nghề nổi tiếng ở miền bắc, vùng Tây Nguyên và miền nam.

Tại Bảo tàng Hà Nội, công chúng có dịp khám phá 50 bản nhạc chung chủ đề về Hà Nội xưa, từ trước năm 1945 (trưng bày bản nhạc gốc kết hợp bản in phóng và thuyết minh), bộ sưu tập đĩa hát cổ... Nơi đây còn thiết kế một không gian để công chúng trải nghiệm gõ phách ca trù, hát xẩm, thử nhạc cụ; thưởng thức tiết mục biểu diễn của các nhóm cộng đồng.

Năm nay, bên cạnh các đoàn nghệ thuật truyền thống đến từ một số địa phương trong nước, Festival còn đón ba đoàn nghệ thuật đến từ Nhật Bản, Hàn Quốc, Ấn Độ, mang theo di sản nghệ thuật truyền thống của đất nước họ để giới thiệu trong một đêm giao lưu nghệ thuật quốc tế tại Hoàng thành Thăng Long.

Kỳ vọng tạo nguồn doanh thu trực tiếp và gián tiếp

Ban tổ chức đặt mục tiêu Festival Thăng Long - Hà Nội sẽ trở thành thương hiệu văn hóa quốc tế, thu hút dòng khách du lịch chất lượng cao và kết nối các mạng lưới sáng tạo toàn cầu. Đây là cách để tạo nguồn thu gián tiếp từ Festival.

Đơn cử, trong thời gian diễn ra Festival Thăng Long - Hà Nội lần thứ nhất, tháng 11/2025, lượng khách du lịch đến Trung tâm Hoạt động văn hóa khoa học Văn Miếu-Quốc Tử Giám, Thành phố Hà Nội, tăng gần gấp đôi so với cùng kỳ năm 2024 và đó cũng là tháng có lượng khách lớn nhất trong năm 2025 của Trung tâm. Theo ông Lê Xuân Kiêu, Giám đốc Trung tâm, các hoạt động miễn phí tại đây trong dịp Festival góp phần làm tăng sức hấp dẫn, mang lại giá trị lâu dài về văn hóa và du lịch cho điểm đến. "Với một lễ hội văn hóa lớn như Festival Thăng Long - Hà Nội, làm thế nào để cả thành phố chìm trong không khí lễ hội thì Hà Nội sẽ trở thành một điểm đến hấp dẫn của du khách trong suốt thời gian diễn ra Festival", ông Lê Xuân Kiêu bày tỏ.

Có thể nói, khi Hà Nội xây dựng được thương hiệu lễ hội văn hóa mạnh, có tính định kỳ, các đơn vị lữ hành sẽ lấy đó để

Ilumina, *mới phát hành toàn cầu. Hai anh đã lựa chọn, hoàn thiện ba tác phẩm này như thế nào?*

- Đó là hữu duyên và cũng rất thú vị, đối với cá nhân tôi. Tôi biết An Trần qua cộng đồng guitar quốc tế khi đang làm việc tại Đan Mạch. Bản chuyển soạn cho guitar *Ru em* của tôi được phát triển với hình thức biến tấu và fugue, qua đó mở rộng khả năng biểu đạt của giai điệu nguyên bản. Sau này, tôi mới biết, An Trần từng biểu diễn *Ru em* và đoạt giải Nhất trong một cuộc thi guitar trẻ ở Việt Nam, khi mới 12 tuổi.

Song for Soul ban đầu chỉ là một chương nhạc có âm hưởng trong sáng. An Trần đã gợi ý với tôi, rằng tâm hồn không chỉ có bình yên và hy vọng mà còn đi qua bão tố và chiêm nghiệm. Từ đó, tôi phát triển tác phẩm lên thành bảy chương, mỗi chương có một sắc thái riêng và được gắn với một lựa chọn kỹ thuật chơi guitar phù hợp. Chương nhạc đầu tiên ấy được xếp thành Chương 2, nhan đề "Tuổi trẻ".

Đối với tôi, kỹ thuật không phải mục đích tự thân mà phải phục vụ câu chuyện và cảm xúc. Sự hợp tác giữa An và tôi vì thế có cả hai yếu tố: sự đồng cảm trong cách nhìn và trải nghiệm sống, đồng thời cũng là một thách thức khiến tôi phải đi xa hơn so với ý tưởng ban đầu.

- Trước khi thu âm và phát hành album, nghệ sĩ guitar An Trần đã có những chuyến lưu diễn với các bản nhạc của anh. Anh có thể chia sẻ đôi điều về nhận xét của khán giả dành cho các giai điệu của anh, qua tiếng đàn của An Trần?

- Mùa hè 2025, khi cả hai chúng tôi cùng có mặt tại một buổi diễn của An ở Brussels, Bỉ, khán giả đã đón nhận rất nồng nhiệt *Song for Soul* và phần công diễn ra mắt *Lý kéo chài*. Điều đó khiến tôi càng trân trọng sự phong phú của dân ca Việt Nam, đặc biệt là nét hóm hỉnh, bất ngờ của những giai điệu Nam Bộ. Tôi thấy mình may mắn được thừa hưởng kho tàng ấy để kể những câu chuyện mới bằng cây đàn guitar.

- Anh có dự kiến, ý tưởng gì trong chuyển soạn, phát triển các khúc dân ca Việt Nam cho guitar?

- Tôi mong muốn sẽ tiếp tục viết những tác phẩm sử dụng chất liệu dân ca Việt Nam cho guitar, nhưng không đặt mục tiêu phải làm thật nhiều. Điều tôi hướng tới là để người nghe vẫn nhận ra vẻ đẹp của giai điệu Việt Nam, nhưng đồng thời tác phẩm có một đời sống mới, tự nhiên trên cây đàn guitar và có thể tiếp cận được với người nghe quốc tế.

- Tôi đang hình dung, quê hương nơi anh sinh ra và lớn lên hẳn là có ảnh hưởng, truyền cảm hứng nhất định đến tiếng đàn và sáng tác của anh?

- Quê tôi ở làng Hữu Bằng, thuộc địa phận tỉnh Hà Tây trước đây, một làng cổ khá điển hình của vùng quê Bắc Bộ và có nhiều nghề truyền thống, như dệt vải, mộc. Tuổi thơ tôi lớn lên bên cha mẹ, công việc gắn với nghề mộc của gia đình và những bản dân ca nghe qua đài phát thanh và truyền hình. Quãng thời gian 16 năm học tập và lập nghiệp xa đất nước, xa quê hương thôi thúc tôi tự hỏi: Tôi là ai... Tôi dành thời gian tìm về nguồn cội của mình, biết trân trọng hơn những giá trị đã nuôi dưỡng mình và dần hình thành một mong muốn rất tự nhiên: Gìn giữ những chất liệu dân tộc, đồng thời tìm cách kể lại chúng bằng ngôn ngữ âm nhạc của riêng mình.

- Chân thành cảm ơn anh! ■

Thanh âm đương đại từ gốm sẽ được cất lên trong hai đêm diễn, ngày 19 và 20/9, tại làng gốm truyền thống Bát Tràng. Nguồn: Fanpage Festival Thăng Long-Hà Nội

khai thác và xây dựng các sản phẩm du lịch lễ hội mới, đưa vào chương trình tour của họ, từ đó sẽ thúc đẩy phát triển du lịch Thủ đô. Cùng với đó, người dân Thủ đô có thêm điều kiện trải nghiệm vẻ đẹp, hiểu sâu sắc hơn giá trị văn hóa nghệ thuật của địa phương nói riêng, của đất nước nói chung và của nhiều nền văn hóa trên thế giới. Đây là lợi nhuận kép từ một Festival.

Cùng với đó, mục tiêu song hành của Festival là góp phần "xây dựng nền tảng và thử nghiệm cho phát triển công nghiệp văn hóa của Thủ đô Hà Nội". Giải pháp được đưa ra là tích hợp nghệ thuật biểu diễn với thời trang, thủ công mỹ nghệ, làng nghề truyền thống, ẩm thực và du lịch trải nghiệm để tạo doanh thu trực tiếp, ngay từ các hoạt động của Festival ■

GHI VỤN

Trường hợp "thất sủng" ở một vùng quê

▶CAM THẢO

SÁU giờ sáng, nước sông mát rượi. Qua làn nước trong vắt, Tuyền thấy ốc đá và ốc gạo nhô lên trên lớp bùn hoặc bám trên vách đá. Chị Xuân nói muốn bắt ốc thì bắt buổi sáng khi chúng còn chưa trốn nắng.

Núi xa xa, xanh xanh, lô nhô những cột điện gió. Trên sông không có ai. Bờ bên kia chỉ có hai con trâu đang dầm mình trong yên lặng. Ốc đá thân đầy bùn. Tuyền bắt lên cho vào chai nước. Rồi cũng thả ra hết thôi, chẳng dùng cho món ốc luộc hay ốc xào, Tuyền chỉ đơn giản là thích lội nước sông, dưới bóng mát của rặng tre dài và cao vút, căng mắt nhìn cho ra con ốc trong làn nước cạn và bắt nó lên.

Tháng bảy, sau hai ngày trời mát mẻ thì nay đã nóng gay gắt. Gió Lào bắt đầu về, tuy mới là thỉnh thoảng nhưng đã nổi lên là ào ạt trong chốc lát. Trên bờ, măng mọc to cao trong bụi, thẳng thớm, phổng phao. Chị Xuân bảo rồi gió Lào sẽ bẻ gãy ngọn chúng cho nên ngoài chợ giờ đầy măng bán, người ta cũng không giữ lại làm gì vì biết chúng sẽ không thể thành tre. Tuyền bảo kệ họ đi, mình cứ giữ cho chúng nó mọc nhé, biết đâu sẽ đủ cứng cáp mà thành tre. Chị Xuân cười cười trông rất đáng ghét - cái kiểu cười "Thì kệ cô, tre nhà cô cô muốn làm gì cứ làm, rồi sẽ biết!".

Ở nơi Tuyền sống, người ta đã dần chặt bỏ tre. Chặt bỏ là còn tử tế với tre: một hôm Tuyền thấy bên đường người ta đốt cả một khóm tre to, như thiêu sống một người khổng lồ từng đỡ đần mình rất nhiều. Chị Xuân nói, người ta giờ dùng ống nhựa thay tre cho bền mà khỏi mọt; với lại tre ăn tốn đất quá… Bên bờ sông người ta cũng không chuộng tre, họ rủ nhau trồng duối để giữ bờ cho tốt. "Tre như cái con tóc dài, nước lũ cứ cuộn cả búi mà lôi đi lở hết bờ." Nghe thì hình tượng lắm nhưng cả vùng nào đã ai thấy cảnh đó bao giờ, tuy nhiên khi muốn bỏ đi thì người khổng lồ ấy bị gán bao nhiêu là bất lợi.

Chị Xuân nhỏ nhắn, mặc một cái áo khoác đã bạc, một cái quần tây đen, các móng tay móng chân đã bị nấm ăn thụt vào hết. Cả vùng không ai làm vườn giỏi như chị. Chị chặt tre làm hàng rào chuồng ngan, làm giàn đậu rồng, nhưng luôn nói có lẽ chỉ cây chuối là còn được ưa chuộng: quả vừa để cúng vừa để ăn, lá thì gói bánh, hoa trộn nộm, thân băm cho lợn… Chứ tre giờ thất thế rồi, được mỗi cái thân mà ống nhựa ống sắt giờ ăn đứt, rổ rá bằng nhựa, bằng inox cũng không mốc như rổ tre. "Cuối cùng chẳng dùng được việc gì, nhỉ?".

"Dùng được gì" hay "không dùng được gì", ta đánh giá thiên nhiên đa phần bằng con mắt ích kỷ và từ đó làm méo mó sự tồn tại của nó. Cách đây nhiều năm, khi thấy lộc vừng "vô tích sự", người trong làng đã ồ ạt chặt chúng đi như đã từng hào hứng mang chúng về trồng trong sân. Còn tre, để giữ nó cùng công dụng vô biên của nó, Tuyền không hiểu ngày xưa người ta đã diệt đi những cây gì để lấy chỗ cho nó?

"Tre để dày thế này là che hết các cây khác mất thôi…" chị Xuân lại "dèm" tre. "Hay mình phá bớt, đào một cái mương ngăn rễ tre xong trồng chuối?" chị đề xuất. Để chị không "bất mãn" và không thấy việc sắp làm là vô ích, Tuyền bảo chị, "Hôm nay chị cứ dọn rặng tre cho sạch đẹp vào, cho gốc tre có nắng chiếu măng còn lên mạnh. Vài năm nữa ắt người ta sẽ phải ùa về vườn mình để chụp ảnh, vì khi đó cả vùng quê này khéo mỗi vườn mình còn tre" ■

Tháng 9/2026.

XEM + NGHE + NGẪM

Bền bỉ với tình yêu

▶HẬU LỘC

● Một cuộc hội ngộ đặc biệt của nhiều thế hệ nghệ sĩ đàn tam thập lục vừa diễn ra tại Học viện Âm nhạc quốc gia Việt Nam, Thành phố Hà Nội, ngày 6/9. **Với chủ đề "36 khúc tình yêu", Nhạc hội Tam thập lục lần này không chỉ là nơi các nghệ sĩ tài năng, tâm huyết trình diễn những nhạc phẩm đặc sắc**, mà còn cho thấy khả năng diễn tấu và sức biểu đạt phong phú của nhạc cụ độc đáo này. Sự kiện cũng là dịp hội tụ của những người làm nghề để cùng trao đổi kinh nghiệm nghề nghiệp và lan tỏa tình yêu sâu đậm, bền bỉ với nghệ thuật. Sự hiện diện của nhiều thế hệ nghệ sĩ mang tới thông điệp tích cực về sức sống của một nhạc cụ truyền thống mang âm sắc Việt Nam.

● **19 đơn vị nghệ thuật vừa tham gia chương trình khảo sát địa điểm biểu diễn do Sở Văn hóa- Thể thao Thành phố Hồ Chí Minh tổ chức.** Đây là hoạt động có ý nghĩa đặc biệt, mở ra hướng khai thác hiệu quả thiết chế công, giúp giảm áp lực chi phí thuê địa điểm cho các đơn vị nghệ thuật có định hướng hoạt động phù hợp tiêu chí. Theo đó, sân khấu 300 chỗ ngồi tại Rạp Xiếc và Biểu diễn đa năng Phú Thọ - địa điểm được đầu tư cơ sở vật chất, trang thiết bị hiện đại - sẽ dành ưu đãi, miễn phí cho các tác phẩm về lịch sử, văn hóa dân tộc, truyền thống cách mạng và chương trình phục vụ thiếu nhi. Rạp Kim Châu (hiện đang do Nhà hát Ca múa nhạc dân tộc Bông Sen quản lý), được định hướng hỗ trợ mức phí hợp lý cho các tổ chức, doanh nghiệp nghệ thuật thực hiện chương trình quảng bá văn hóa dân tộc, nghệ thuật truyền thống và kết nối biểu diễn phục vụ hoạt động du lịch. Sự hỗ trợ này được nhiều đơn vị nghệ thuật đón nhận, tạo thêm nguồn lực hỗ trợ hành trình nuôi bền năng lượng sáng tạo của các đơn vị nghệ thuật và nghệ sĩ ■

CHỦ ĐỘNG GIỮ NGUỒN NƯỚC TRƯỚC EL NINO 2026–2027

▶MINH HẢI - QUỐC TRƯỜNG

Cục Quản lý tài nguyên nước, Bộ Nông nghiệp và Môi trường vừa có Báo cáo số 237/BC-TNN ngày 4/9/2026, đánh giá bước đầu nguy cơ thiếu hụt nguồn nước do ảnh hưởng của El Nino, và đề xuất những giải pháp ứng phó nhằm bảo đảm an ninh nguồn nước trong các tháng cuối năm 2026, đầu năm 2027.

Người dân huyện Thuận Nam (Ninh Thuận cũ) trên đồng ruộng khô cằn bỏ hoang do ảnh hưởng của hạn hán kéo dài. Ảnh: THÀNH ĐẠT

Theo nhận định của Cục Khí tượng Thủy văn, El Nino đã hình thành và có thể mạnh tương đương hoặc hơn các đợt năm 2015-2016 và 2019-2020. Do đó, nhiệt độ được dự báo cao hơn bình thường, nắng nóng gay gắt, trong khi lượng mưa thiếu hụt và mùa mưa có thể kết thúc sớm. Nguy cơ hạn hán, xâm nhập mặn, thiếu nước trong mùa khô 2026-2027 rất cao, nhất là tại Nam Trung Bộ, Tây Nguyên và Đồng bằng sông Cửu Long.

Các khu vực nguy cơ bị ảnh hưởng nặng

Theo Cục Quản lý tài nguyên nước, dưới tác động của El Nino, trong giai đoạn tháng 6-8/2026, dòng chảy trên 12 lưu vực lớn thấp hơn trung bình nhiều năm từ 10-75%, ngoại trừ lưu vực sông Hồng và dòng chính sông Mã. Dự báo lượng mưa có thể thiếu hụt 10-40%; đồng thời, xâm nhập mặn xuất hiện sớm và lấn sâu.

Bài học từ các mùa hạn 2015-2016 và 2019-2020 cho thấy, rủi ro bắt đầu từ cuối mùa lũ. Khi đó, 43 hồ thủy điện lớn được thống kê đều không tích đủ nước, tổng thiếu hụt 7,73-11 tỷ m^3; 65% trong số 189 hồ thủy lợi lớn cũng thiếu nước. Đồng thời, dòng chảy mùa cạn trên các sông chính giảm 15-78%.

Từ bức tranh chung đó, rủi ro tại từng vùng có sự khác biệt. Ở Bắc Bộ và Bắc Trung Bộ, dù hệ thống thủy lợi tương đối đồng bộ, khu vực vẫn phải bảo đảm nước cho khoảng 29 triệu người và 800.000 ha nông nghiệp. Trong khi mực nước sông Hồng hạ thấp làm giảm khả năng lấy nước, việc tập trung 46,1% công suất thủy điện cả nước còn khiến thiếu nước tác động đến an toàn hệ thống điện.

Với Tây Nguyên, khoảng 735.300 ha cây công nghiệp, cây lâu năm nằm ngoài phạm vi cấp nước thủy lợi, trong khi tỷ lệ chủ động nước chỉ đạt 17-19%. Do vậy, nếu dòng chảy giảm 36-40% hoặc cao hơn, các vùng cà-phê, hồ tiêu và công trình cấp nước nhỏ sẽ chịu tác động trực tiếp.

Tại Đông Nam Bộ, lưu vực sông Đồng Nai có mức căng thẳng mùa cạn cao nhất cả nước, trong khi 91% công suất cấp nước đô thị phụ thuộc vào hồ thượng lưu. Do đó, suy giảm dòng chảy kết hợp với ô nhiễm và xâm nhập mặn có thể ảnh hưởng khoảng 26 triệu người, các khu công nghiệp và 210.000 ha thuộc hệ thống Dầu Tiếng - Phước Hòa.

Đáng lo ngại, với Đồng bằng sông Cửu Long dù có lượng nước lớn nhất nhưng phụ thuộc gần như hoàn toàn vào dòng chảy sông Mê Công; 87,3% công suất cấp nước đô thị khai thác từ sông không có công trình điều tiết. Nếu dòng chảy sông Tiền, sông Hậu giảm 40-60% và mặn lấn sâu 40-70 km, sinh hoạt và nông nghiệp ven biển sẽ chịu sức ép lớn.

Trước nguy cơ hạn hán, xâm nhập mặn, thiếu nước trong mùa khô 2026-2027 rất cao, nếu không tích trữ ngay trong mùa lũ năm nay, thiếu nước có thể tác động đến sinh hoạt, sản xuất, phát điện và hệ sinh thái. Vì vậy, cần chuyển từ ứng phó bị động sang quản trị rủi ro, từ xử lý hậu quả sang phòng ngừa từ sớm, từ xa.

Bảo đảm nước sinh hoạt, sản xuất cho người dân

Tại các địa phương, ngày 8/9, ông Lê Văn Sử, Phó Chủ tịch Ủy ban nhân dân tỉnh Cà Mau cho biết: Qua rà soát, gần 13.800 hộ dân Cà Mau có khả năng thiếu nước sinh hoạt hoặc cần hỗ trợ công trình cấp nước tập trung do tác động bởi El Nino. Cà Mau yêu cầu các đơn vị chuyên môn tập trung duy tu, sửa chữa các công trình cấp nước nông thôn; đẩy nhanh tiến độ các dự án cấp nước nông thôn cấp bách; chủ động bố trí các bồn chứa nước và huy động nguồn lực xã hội hóa hỗ trợ người dân tại những điểm thiếu nước.

Trước đó, ngày 4/9, Chủ tịch Ủy ban nhân dân thành phố Cần Thơ Trương Cảnh Tuyên cho biết: Thành phố yêu cầu chủ động xây dựng kế hoạch ứng phó hạn hán, thiếu nước và xâm nhập mặn trong mùa khô 2026-2027. Các giải pháp cần được triển khai đồng bộ, từ điều chỉnh lịch thời vụ, giống cây trồng, điều tiết công trình thủy lợi đến cấp và trữ nước phục vụ sinh hoạt, sản xuất; phòng cháy rừng, bảo vệ cây trồng, vật nuôi và tăng cường thông tin cảnh báo đến từng cộng đồng dân cư.

Trước những dự báo, ông Châu Trần Vĩnh - Cục trưởng Cục Quản lý tài nguyên nước cho rằng, giải pháp xuyên suốt là điều hòa, phân phối nguồn nước từ sớm, từ xa. Theo đó, ngay từ tháng 9/2026, các địa phương cần chủ động tích nước cho hồ thủy lợi, thủy điện; vận hành linh hoạt để vừa phòng,

GIẢM TẢI GIÚP GIÁO VIÊN TOÀN TÂM DẠY HỌC

▶NGUYỄN HÀ

Rà soát, cắt giảm các cuộc thi, hồ sơ sổ sách và thủ tục hành chính là chỉ đạo mới nhất của Bộ Giáo dục và Đào tạo trước khai giảng năm học mới. Hướng đi này nhằm giúp giáo viên có thể toàn tâm, toàn ý cho công tác dạy học và chuyên môn.

Trên thực tế, ngoài các giờ giảng dạy trên lớp, giáo viên còn thường xuyên tham gia các khóa đào tạo để nâng cao năng lực chuyên môn.

Giảm những công việc không trực tiếp phục vụ chuyên môn

Trong tổng khối lượng công việc của một giáo viên, có những khoảng thời gian khó nhìn thấy trên thời khóa biểu nhưng vẫn chiếm một phần đáng kể trong ngày làm việc, như: Cập nhật hồ sơ, tham gia các cuộc họp, thực hiện báo cáo, soạn giáo án, chấm bài hoặc những hoạt động phong trào...

Kết quả *Khảo sát quốc tế về Dạy và Học* - TALIS 2024 do Tổ chức Hợp tác và Phát triển Kinh tế - OECD công bố cho thấy câu chuyện này không phải là vấn đề riêng của bất cứ nền giáo dục nào. Trung bình trong các hệ thống giáo dục tham gia khảo sát, 52% giáo viên cho biết công việc hành chính là nguồn gây căng thẳng đáng kể, tỷ lệ cao nhất trong các nhóm yêu cầu được khảo sát. Khoảng 42% giáo viên chịu áp lực từ việc đáp ứng những quan tâm của phụ huynh.

Những con số này không đồng nghĩa với việc quy toàn bộ áp lực nghề giáo về hồ sơ, sổ sách. Thực tế tại Việt Nam, những nguồn gây căng thẳng phổ biến được giáo viên nêu trong TALIS 2024 còn là trách nhiệm đối với kết quả học tập của học sinh (54%), duy trì kỷ luật lớp học (54%) và theo kịp những thay đổi của chương trình, nội dung giáo dục (52%). Đồng thời, có tới 97% giáo viên Việt Nam cho biết hài lòng với công việc, cao hơn mức trung bình 89% của OECD.

Công văn số 5922/BGDĐT-GDPT (Công văn 5922) ngày 3/9/2026 được Bộ Giáo dục và Đào tạo ban hành đã đặt vấn đề này trong một cách tiếp cận rộng hơn. Bộ yêu cầu các địa phương rà soát, cắt giảm những cuộc thi, hội thi, hồ sơ, sổ sách, cuộc họp và báo cáo trung gian không thật sự cần thiết, với mục tiêu tăng thời gian, nguồn lực cho dạy học, chăm sóc, giáo dục học sinh và sinh hoạt chuyên môn; đồng thời giảm áp lực, giảm tính hình thức để nâng chất lượng và hiệu quả thực chất.

Đáng chú ý, với giáo viên, Bộ yêu cầu cắt giảm những cuộc thi trùng lặp, không trực tiếp phục vụ chuyên môn hoặc làm phát sinh hồ sơ, minh chứng không cần thiết; không tổ chức hội thi giáo viên dạy giỏi cấp trường, cấp xã chỉ để lấy thành tích. Với hồ sơ, sổ sách, nguyên tắc được đặt ra là chỉ thực hiện đúng, đủ những nội dung có căn cứ pháp lý, không tự đặt thêm biểu mẫu, báo cáo, minh chứng.

Hướng tới quản lý hiệu quả

Tại Trường trung học phổ thông Mỹ Tho (Ninh Bình), Hiệu trưởng Hà Văn Hải cho biết: Nhà trường đã chủ động giảm tải hồ sơ, sổ sách thông qua số hóa và tinh giản thủ tục hành chính. Nhiều loại hồ sơ được tích hợp trên phần mềm, hạn chế trùng lặp, qua đó giúp giáo viên tập trung hơn cho hoạt động chuyên môn. Ông cho rằng, giáo viên đồng tình với việc tiếp tục cắt giảm những hồ sơ mang tính hình thức, đơn giản hóa biểu mẫu, hướng tới quản lý hiệu quả nhưng không tạo thêm áp lực hành chính. Cách làm này đòi hỏi nhà trường phải quản trị tốt hơn.

Đây cũng là nguyên tắc được Bộ Giáo dục và Đào tạo đặt ra trong Công văn 5922 khi yêu cầu đẩy mạnh hồ sơ, sổ sách số trong năm học 2026-2027, từng bước thay thế hồ sơ giấy; không yêu cầu đồng thời hồ sơ giấy và hồ sơ điện tử có cùng nội dung nếu pháp luật không quy định. Dữ liệu được định hướng tạo lập một lần, sử dụng nhiều lần, liên thông và dùng chung, đồng thời không làm phát sinh thêm công việc, chi phí cho nhà giáo.

Chỉ ba ngày sau khi Bộ Giáo dục và Đào tạo đưa ra công văn, ngày 6/9, Ủy ban nhân dân tỉnh Cao Bằng đã ban hành Công văn số 3352/UBND-VX, yêu cầu Sở Giáo dục và Đào tạo cùng Ủy ban nhân dân các xã, phường thực hiện rà soát tổng thể những vấn đề thủ tục rườm rà còn đang tồn tại trong trường

Phân tích TALIS 2024 cho thấy, ở nhóm giáo viên làm việc toàn thời gian, việc tăng thời gian dành cho công việc hành chính, chấm bài hoặc trao đổi với phụ huynh có mối liên hệ mật thiết với mức giảm đáng kể về chỉ số sức khỏe nghề nghiệp. Trung bình, giáo viên dành khoảng 23 giờ mỗi tuần cho giảng dạy và 7 giờ cho chuẩn bị bài.

chống lũ, vừa dành nước cho mùa cạn năm 2027. Đối với 10 lưu vực có quy trình liên hồ chứa, Ủy ban nhân dân cấp tỉnh được đề xuất quyết định việc tích nước; riêng lưu vực sông Hồng do Bộ Nông nghiệp và Môi trường quyết định. Qua đó, hoạt động điều hành có thể bám sát thực tế nhưng vẫn bảo đảm phối hợp thống nhất trên toàn lưu vực. Cùng với tích nước, các địa phương cần điều chỉnh mùa vụ, chuyển đổi cây trồng hoặc cắt giảm diện tích tại nơi không bảo đảm nguồn; kết hợp hoặc luân phiên khai thác nước mặt và nước dưới đất; phục hồi giếng khoan dự phòng. Trong mọi trường hợp, nước sinh hoạt phải được ưu tiên cao nhất.

Đồng thời, Bộ Xây dựng được đề nghị tăng kết nối cấp nước, giảm thất thoát và chuẩn bị nguồn dự phòng cho đô thị lớn. Bộ Công thương cùng ngành điện cần cân đối các nguồn điện khác, hạn chế phụ thuộc quá mức vào thủy điện khi phải giữ nước cho hạ du.

Về phía Bộ Nông nghiệp và Môi trường, các đơn vị chuyên môn cần phối hợp theo dõi hồ chứa, hướng dẫn thời vụ, bảo đảm cấp nước nông thôn và tăng cường dự báo. Kịch bản nguồn nước đối với sông Hồng, sông Mê Công dự kiến công bố trong tháng 10/2026, các lưu vực còn lại trong tháng 11-12/2026. Trên cơ sở đó, nơi thiếu nước phải lập ngay phương án điều hòa, phân phối ■

---

học, từ hệ thống các cuộc thi, hội thi, giao lưu, phong trào; hồ sơ, sổ sách; biểu mẫu; báo cáo; minh chứng; các cuộc họp. Đặc biệt, Cao Bằng yêu cầu tổng hợp kết quả trước ngày 20/9, trong đó phải nêu rõ: Những cuộc thi, hội thi, hồ sơ, sổ sách, biểu mẫu, báo cáo và cuộc họp nào đã được cắt giảm; những vướng mắc còn lại và phương án xử lý.

Về vấn đề này, PGS, TS Trần Thành Nam, Hiệu trưởng Trường đại học Giáo dục (Đại học Quốc gia Hà Nội) cho rằng: "Chuyển đổi số lúc này có thể trở thành cánh tay hỗ trợ đắc lực, nhưng hiệu quả của nó nên được đánh giá bằng số phút trả lại cho giáo viên, số thao tác được cắt giảm và chất lượng quyết định chuyên môn được nâng lên. Nếu một nền tảng khiến giáo viên phải nhập lại dữ liệu, theo dõi thêm nhiều nhóm hoặc luôn trong trạng thái sẵn sàng phản hồi, thì đó mới chỉ là số hóa công việc chứ chưa phải cải thiện công việc".

Ông cũng nhấn mạnh, giáo viên cần có tiếng nói khi nhà trường lựa chọn công nghệ, xây dựng quy trình đánh giá, phân bổ thời gian và triển khai những sáng kiến mới. Bởi người trực tiếp đứng lớp cũng là người hiểu rõ nhất những thao tác nào thật sự cần thiết, thao tác nào chỉ làm tăng thêm gánh nặng hành chính ■

XỬ LÝ VI PHẠM KHOẢNG CÁCH AN TOÀN TRÊN CAO TỐC

CẦN PHÙ HỢP THỰC TẾ VÀ BẢO ĐẢM MINH BẠCH

▶PHÚ TÂY

Việc quy định, xử lý vi phạm về khoảng cách an toàn khi lưu thông trên cao tốc đang nhận được sự quan tâm của đông đảo người dân và giới chuyên gia.

Tại Công văn số 8948/VPCP-CN, ngày 1/9/2026 của Văn phòng Chính phủ, truyền đạt ý kiến chỉ đạo của Phó Thủ tướng Thường trực Phạm Gia Túc về việc bảo đảm an toàn giao thông và quy định xử phạt vi phạm giao thông trong lĩnh vực đường bộ. Phó Thủ tướng yêu cầu các cơ quan liên quan rà soát, đánh giá kỹ quy định về khoảng cách an toàn và mức phạt, điều kiện thực tiễn theo quy định tại Thông tư số 38/2024/TT-BGTVT ngày 15/11/2024 và Nghị định số 168/2024/NĐ-CP ngày 26/12/2024.

Còn đó những băn khoăn

Thông tư số 38/2024/TT-BGTVT quy định: Khi đường khô ráo, không có biển quy định riêng, xe chạy 60 km/h phải cách xe phía trước ít nhất 35m; trên 60 đến 80 km/h là 55m; trên 80 đến 100 km/h là 70m; trên 100 đến 120 km/h là 100m. Khi chạy dưới 60 km/h, tài xế phải chủ động duy trì khoảng cách phù hợp với mật độ phương tiện và tình hình giao thông.

Anh Lê Văn Vinh, tài xế lái xe trên tuyến Pháp Vân-Cao Bồ-Mai Sơn trăn trở: Đường của chúng ta còn hẹp, khi đang di chuyển chúng tôi có thể bảo đảm khoảng cách với xe trước. Nhưng khi xe làn bên cạnh bất ngờ chen vào khoảng trống, buộc tài xế phải phanh gấp và xảy ra tình trạng khó bảo đảm khoảng cách giữa các xe. Ngoài ra, khi đường tắc, việc giữ khoảng cách giữa các xe là việc rất khó khăn.

Là tài xế có kinh nghiệm trên cung đường này, anh Nguyễn Văn Chánh chia sẻ: "Khi điều khiển mà có xe khác chuyển làn, chen vào thì không nên tranh khoảng trống bằng mọi giá, bởi như thế có thể tạo tình huống nguy hiểm. Tài xế cần bình tĩnh, giảm tốc từ từ để thiết lập lại khoảng cách an toàn, tránh gây áp lực hay sự biến động cho xe phía sau. Lúc này, xe vừa nhập làn trở thành phương tiện chạy liền trước và khoảng cách cần được tính lại theo tốc độ thực tế".

Nhiều ý kiến cho rằng, việc giữ khoảng cách an toàn khi tham gia giao thông là rất cần thiết. Tuy nhiên, việc xác định chính xác khoảng cách tương ứng với tốc độ trong điều kiện giao thông thực tế là không đơn giản. Khi xe chạy tốc độ càng cao, người lái không phải lúc nào cũng có thể đo/ước lượng chính xác mình đang cách xe phía trước bao nhiêu mét. PGS,TS Đàm Hoàng Phúc, chuyên gia trong lĩnh vực kỹ thuật ô-tô (Đại học Bách khoa Hà Nội) kiến nghị: Đừng để khoảng cách thành nỗi sợ cho tài xế. Cơ quan chức năng xử phạt dựa trên thông số đo từ máy móc, với độ chính xác tuyệt đối, trong khi người lái chỉ có thể ước lượng tương đối.

Đâu là giải pháp hữu hiệu?

Theo ông Nguyễn Văn Quyền, Chủ tịch Hiệp hội Vận tải ô-tô Việt Nam, việc quy định về giữ khoảng cách khi xe lưu thông trên cao tốc là cần thiết. Với tốc độ càng cao, khoảng cách an toàn càng phải lớn, đây là yếu tố quan trọng giúp người lái có đủ thời gian phản ứng trước các tình huống phát sinh.

Tuy nhiên, ông Đỗ Văn Bằng, Chủ tịch Hiệp hội Vận tải Thành phố Hà Nội, cho rằng: Cần tuyên truyền để tài xế hiểu rằng, phải giữ khoảng cách an toàn nhưng cũng không nên sợ bị phạt lỗi khoảng cách mà tài xế giảm tốc độ không hợp lý, điều đó có thể gây ùn tắc và thậm chí làm tăng nguy cơ tai nạn do chênh lệch tốc độ giữa các phương tiện.

Cũng theo ông Bằng, cơ quan chức năng cần hoàn thiện công nghệ giám sát, bảo đảm dữ liệu chính xác và thể hiện được diễn biến của cả quá trình thay vì chỉ ghi nhận một khoảnh khắc rồi bắt lỗi.

Trước vấn đề này, đại diện Cục Cảnh sát giao thông cho biết: Cơ quan chức năng chỉ kiểm soát, xử lý vi phạm tại những vị trí có tổ chức giao thông, gồm biển báo và vạch xác định khoảng cách xe theo quy chuẩn, có hệ thống giám sát để ghi nhận. Trong thời gian tới, Cục Cảnh sát giao thông tiếp tục tuyên truyền, hình thành thói quen giữ khoảng cách sẽ góp phần hạn chế tai nạn, giảm nguy cơ va chạm liên hoàn và xây dựng môi trường giao thông an toàn hơn trên các tuyến cao tốc.

Ủng hộ việc xây dựng quy định xử lý xe vi phạm về khoảng cách an toàn, chuyên gia giao thông Nguyễn Xuân Thủy cho rằng, trong khi điều kiện cơ sở hạ tầng giao thông còn chưa bảo đảm, nhiều đoạn cao tốc hẹp, chỉ có hai làn đường, cơ quan chức năng nên xử phạt một cách "mềm dẻo", tức là xử phạt các xe đi quá gần xe liền trước. Bởi nếu cứ chốt cứng từng mét, sẽ gây khó khăn vô cùng cho tài xế.

Ông Nguyễn Xuân Thủy cũng kiến nghị: Cơ quan chức năng phải từng bước cải thiện hạ tầng giao thông. Song song với đó là có các biện pháp tuyên truyền để người lái xe chấp hành tốt quy định của pháp luật, doanh nghiệp vận tải xây dựng quy chế cho người lao động tuân thủ quy trình tổ chức vận tải, thay vì chỉ thực hiện khi có lực lượng chức năng kiểm tra. Việc xử phạt không chỉ là xử lý người vi phạm mà quan trọng hơn là thay đổi hành vi của người tham gia giao thông ■

Theo quy định hiện hành, người lái xe không tuân thủ quy định về khoảng cách an toàn trên cao tốc có thể bị phạt từ bốn đến sáu triệu đồng, trừ hai điểm giấy phép lái xe. Nếu hành vi này gây tai nạn, mức phạt tăng lên 20-22 triệu đồng.

Chiếc xe khách vi phạm về giữ khoảng cách. Nguồn: Cục Cảnh sát giao thông

TIN TỨC

● Cục Dự trữ Nhà nước (Bộ Tài chính) vừa ban hành Quyết định số 391/QĐ-CDT ngày 28/8/2026 phê duyệt **Kế hoạch bán đấu giá gạo dự trữ quốc gia thuộc chỉ tiêu kế hoạch xuất năm 2026**. Theo đó, tổng số lượng gạo bán đấu giá là 128.002.865 kg gạo nhập kho năm 2025 (đợt 1) tại 11 Chi cục Dự trữ Nhà nước khu vực, với đơn giá khởi điểm tạm tính là 9.000 đồng/kg. Việc thực hiện đấu giá sẽ được tổ chức theo hình thức trực tuyến từ 9 giờ ngày 17/9/2026.

● Theo Hiệp hội Chế biến và Xuất khẩu Thủy sản Việt Nam (VASEP), **tháng 8/2026, xuất khẩu thủy sản đạt 1,14 tỷ USD, tăng 6% so cùng kỳ**. Tính chung 8 tháng, kim ngạch xuất khẩu thủy sản đạt 8 tỷ USD, tăng 11,8%. Dù vẫn duy trì mức tăng 2 con số, tốc độ tăng đã giảm so mức 12,8% của 7 tháng đầu năm, điều này phản ánh rõ hơn những sức ép đang tác động đến hoạt động xuất khẩu trong những tháng cuối năm. Đặc biệt, động lực tăng trưởng có sự dịch chuyển mạnh giữa các thị trường (như Trung Quốc, Hồng Kông (Trung Quốc) và Hiệp hội các quốc gia Đông Nam Á (ASEAN) đang tiếp tục tăng tốc).

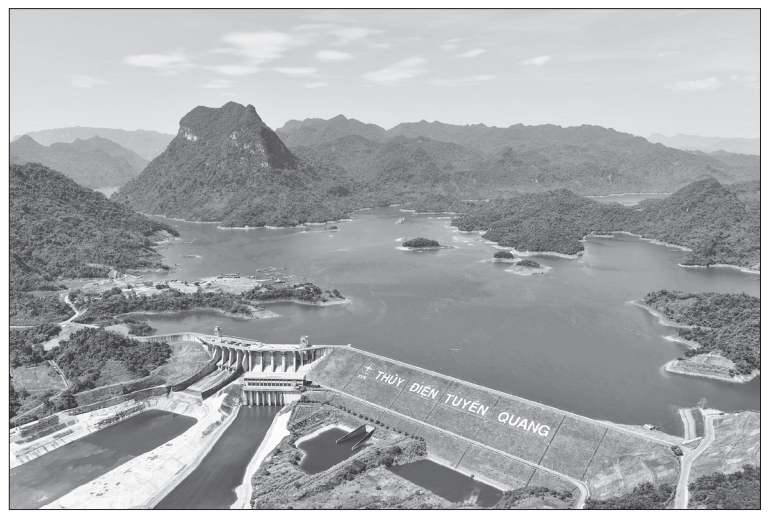
● Số liệu thống kê mới nhất của Cục Thuế (Bộ Tài chính) cho biết, **trong 8 tháng đầu năm 2026, ngành thuế đã hoàn tất chấm dứt hiệu lực mã số thuế cho 94.991 doanh nghiệp/tổ chức,** bằng 209% cùng kỳ năm 2025; đồng thời cấp mới mã số thuế cho 167.637 doanh nghiệp/tổ chức, bằng 89% cùng kỳ năm 2025. Trong số 94.991 doanh nghiệp/tổ chức đã chấm dứt hiệu lực mã số thuế trong 8 tháng đầu năm 2026 nêu trên, bao gồm 23.017 doanh nghiệp/tổ chức đề nghị chấm dứt hiệu lực mã số thuế trong năm 2026 số còn lại gần 72.000 là các doanh nghiệp/tổ chức có hồ sơ nộp từ năm 2025 về trước, là các trường hợp được cơ quan thuế xử lý trong Chiến dịch làm sạch mã số thuế.

● Chính phủ vừa **ban hành Nghị định số 347/2026/NĐ-CP ngày 8/9/2026**, sửa đổi, bổ sung một số điều của 4 Nghị định, trong đó có nhiều quy định liên quan trách nhiệm nghiệm thu, thẩm quyền và trình tự kiểm tra về phòng cháy, chữa cháy. Cụ thể, theo quy định mới, chủ đầu tư, chủ sở hữu công trình có trách nhiệm tổ chức nghiệm thu về phòng cháy và chữa cháy đối với dự án, công trình và chịu trách nhiệm trước pháp luật về kết quả nghiệm thu. Nghị định này có hiệu lực từ ngày 15/9/2026.

ĐÁNH THỨC "LONG MẠCH" NÀ HANG

▶LƯU HƯƠNG

Nà Hang (Tuyên Quang), cái tên gợi về một miền cao không còn quá xa vì cách trở địa lý, nhưng cũng chẳng thật gần bởi vẫn còn đó những vỉa tầng nguyên sơ và thu hút mà không dễ gì có thể khám phá trong một khoảng thời gian hữu hạn. Sắc màu văn hóa, cảnh quan kỳ vĩ và chút hư ảo từ truyền thuyết xưa tạo nên chất liệu quý giá để Nà Hang hôm nay kể câu chuyện riêng có theo cách thức kết nối được với thế giới.

Việc lần đầu "sân khấu hóa" lòng hồ Nà Hang với chương trình nghệ thuật thực cảnh kết hợp công nghệ và văn hóa bản địa cùng sự tham gia của người dân địa phương mở ra hướng mới trong phát triển sản phẩm du lịch cho vùng cao này.

> **"Phát triển không phải là đánh đổi những giá trị làm nên bản sắc của Nà Hang; phát triển bền vững phải bắt đầu từ việc biết trân trọng thiên nhiên, gìn giữ văn hóa và đặt người dân ở vị trí trung tâm".**
>
> Bà BÙI THỊ XUYÊN
> Phó Bí thư Đảng ủy, Chủ tịch UBND xã Nà Hang

Trần Lương Nguyên là một người chuyên sáng tạo nội dung về du lịch, thiên nhiên, văn hóa và con người. Những ngày cuối tháng 8 vừa qua, Nguyên cùng gần 20 bạn trẻ khác cũng đều là những KOL (người dẫn dắt dư luận chủ chốt), KOC (người tiêu dùng có sức ảnh hưởng) tham gia một chuyến đi ngắn ngày đến với xã Nà Hang để khảo sát về tiềm năng phát triển du lịch của địa phương bắt đầu từ một show diễn thực cảnh nhập vai đầu tiên tại Việt Nam, được chính thức công diễn vào ngày 31/8 và 1/9 tại Bến Thủy.

Sự hội tụ của bản sắc cùng công nghệ

Khi Nguyên cùng đoàn của mình đến với Nà Hang, tất cả đều cảm thấy bị thu hút bởi vẻ đẹp mà không phải nơi nào cũng có. Thiên nhiên hùng vĩ, nguyên sơ, những ngọn núi đá vôi như được mẹ thiên nhiên tạc vào đất trời, rồi mặt nước mênh mang vùi trong lòng hồ những truyền thuyết đậm đà dấu ấn của cộng đồng địa phương... Trong suốt hành trình khám phá thiên nhiên và những giá trị văn hóa đặc sắc của Nà Hang, các bạn trẻ, mỗi người chọn cho mình một góc quay, một cách tiếp cận riêng để thể hiện những cảm xúc nóng hổi. Alex, một KOL còn rất trẻ người Australia đầy hào hứng, gần như livestream liên tục để chia sẻ với cộng đồng của mình về sức hấp dẫn của một miền đất trùng điệp núi non ở phía Đông Bắc của dải chữ S.

Có lẽ, đạo diễn Trần Trung, một người có hơn 20 năm gắn bó với nghề đạo diễn sân khấu và các sự kiện văn hóa quy mô lớn, đã nhận ra giá trị của "viên ngọc quý" và mong muốn đánh thức huyền thoại Nà Hang qua việc tạo dựng một sản phẩm du lịch - nghệ thuật đột phá, kết hợp thiên nhiên và công nghệ water-mapping. Đó cũng là lý do mà Trần Trung quyết định show "Long mạch Nà Hang - Huyền thoại trên mặt nước" được thực hiện hoàn toàn ngoài trời, tận dụng cảnh quan thiên nhiên kỳ vĩ. Sân khấu được thiết kế ngay trên hồ Nà Hang với diện tích gần 10 ha và tận dụng mặt hồ rộng lớn hơn 300 ha. Giá trị cốt lõi của show diễn thực cảnh chính là ở việc đưa các yếu tố hiện đại, công nghệ vào để làm bật lên nội dung về ba di sản mang tính đặc trưng của vùng đất Tuyên Quang và Đông Bắc. Thứ nhất là tín ngưỡng thờ Bà Chúa Then (Thiên Tổ Thánh Then) và di sản Thực hành Then của người Tày, Nùng, Thái, bằng cách tái hiện hình thức nghệ thuật hát Then (đã được Tổ chức Giáo dục, Khoa học và Văn hóa Liên hợp quốc (UNESCO) ghi danh vào Danh sách Di sản văn hóa phi vật thể đại diện của nhân loại). Thứ hai là hào khí Đông A, tái hiện hình ảnh tướng quân Trần Nhật Duật, vị tướng nhà Trần bảo vệ bờ cõi phía Tây Bắc. Và cuối cùng là Con đường muối tái hiện hành trình vận chuyển muối từ miền trung lên vùng cao qua các dòng sông, làm nổi bật giá trị của hạt muối đối với sự sống nơi đây. Truyền thuyết về 99 con chim phượng hoàng về làm tổ, tạo nên 99 ngọn núi, hệt như một Hạ Long trên cạn ở hồ Nà Hang còn được các nghệ sĩ tái hiện qua hình ảnh chim phượng hoàng bay với sải cánh hơn mười mét từ ngọn núi ấp trong mây ngay tại không gian thực cảnh Bến Thủy.

Khi nhắc đến con số 400 diễn viên quần chúng là người địa phương được huy động cho show diễn, ánh cười lấp lánh trong đôi mắt của Trần Trung. "Chị biết đấy, người dân ở đây còn đang rất khó khăn, việc được hóa thân vào một vở diễn, có thêm nguồn thu nhập ngay trên đất quê của mình là một điều rất giá trị", vị đạo diễn chia sẻ. Đó có lẽ là điều thầm sâu để anh và đội ngũ của mình sẵn sàng bám trụ Nà Hang xuyên ngày xuyên tháng chờ đến được thời điểm Bến Thủy Nà Hang dìu dặt tiếng đàn Tính, điệu hát Then truyền thống và những luồng ánh sáng vẽ lên trời mây câu chuyện hào khí ngàn xưa vọng về.

Hai đêm diễn Long mạch Nà Hang nằm trong chuỗi hoạt động mừng Quốc khánh đã tạo hiệu ứng tích cực đối với địa phương. Theo số liệu từ xã Nà Hang, tính đến hết ngày 2/9/2026, lượng khách đến tham quan, trải nghiệm trên địa bàn xã ước đạt 30.258 lượt; tổng doanh thu xã hội từ hoạt động du lịch, thương mại, dịch vụ ước khoảng 17,7 tỷ đồng.

Tuy nhiên, để tổ chức một chương trình thực cảnh ngoài trời, có tính chất cộng đồng rất cao, khó khăn thách thức không chỉ từ sự bất định của thời tiết mà còn đến từ việc đồng bộ trong tất cả các khâu tổ chức và kiểm soát rủi ro. Sự nhập cuộc của cả hệ thống chính trị từ tỉnh đến xã đồng lòng cùng các nghệ sĩ tạo nên một sản phẩm văn hóa-du lịch đặc trưng là điểm mấu chốt quyết định thành công của đêm diễn. Tuy nhiên, chính những hạn chế về hạ tầng du lịch như cơ sở lưu trú, khả năng liên kết giữa các doanh nghiệp, sự hợp tác giữa chính quyền các địa phương để tạo nên các gói sản phẩm đa trải nghiệm cho du khách đang là những điểm nghẽn hạn chế sức lan tỏa của một chương trình dù được đầu tư tâm huyết.

"Khi rời khỏi chương trình, du khách không chỉ nhớ mình đã xem một show diễn, mà sẽ nhớ đến Nà Hang như một vùng đất có câu chuyện, có linh hồn và có những giá trị văn hóa đáng để trở lại, khám phá và yêu thêm", đạo diễn Trần Trung.

Thiên nhiên tạo nên không gian, văn hóa tạo nên câu chuyện, công nghệ tạo nên sức hấp dẫn, còn cộng đồng tạo nên tính chân thật của sản phẩm. Một nữ nhà báo đồng hành cùng tôi đã chỉ ra những điểm mấu chốt mà Nà Hang vốn đang có, giờ chỉ cần chiến lược để đánh thức tiềm năng du lịch. "Nếu kết hợp được tour thực cảnh với trải nghiệm lòng hồ, trekking, homestay, ẩm thực và các hoạt động cùng cộng đồng, Nà Hang hoàn toàn có thể trở thành điểm đến văn hóa - sinh thái nổi bật của vùng trung du và miền núi phía Bắc" - nhấn mạnh đến trải nghiệm cá nhân là điều mà Trần Lương Nguyên muốn chia sẻ.

Con đường kiến tạo hệ sinh thái bền vững

Dù rất vui khi dẫn ra kết quả lũy kế 8 tháng đầu năm, xã Nà Hang đón trên 124.077 lượt khách du lịch, mang lại doanh thu ước đạt hơn 80 tỷ đồng, ông Phạm Tiến Sỹ, Phó Chủ tịch Ủy ban nhân dân xã Nà Hang vẫn chỉ ra những rào cản mà địa phương phải tìm cách tháo gỡ. Đó là quy mô dịch vụ du lịch còn nhỏ lẻ, phân tán, hạ tầng giao thông, hạ tầng viễn thông tại các khu vực vùng sâu, vùng lòng hồ còn yếu...

Nghị quyết số 26-NQ/TW vừa được ban hành ngày 22/8/2026 của Bộ Chính trị đã chỉ rõ: Nếu hạ tầng không đồng bộ, hoạt động nhỏ lẻ và thiếu tính kết nối chuyên nghiệp, tài nguyên du lịch quý giá vẫn sẽ mãi ở dạng "tiềm năng thô". Đối với một xã vùng cao còn nhiều khó khăn, tiềm năng du lịch dù có dồi dào đến đâu cũng chỉ có thể tạo nên giá trị kinh tế khi được phát triển thành những sản phẩm hấp dẫn thông qua công nghệ, chất lượng dịch vụ và những câu chuyện văn hóa có khả năng chạm đến cảm xúc của du khách. Một vở thực cảnh như show "Long mạch Nà Hang - Huyền thoại trên mặt nước" phần nào tạo được hiệu ứng tích cực, một đoàn KOL, KOC có thể đưa hình ảnh, câu chuyện về Nà Hang đến với cộng đồng mạng rộng lớn... Song để đánh thức "Long mạch" Nà Hang, đưa vùng đất này trở thành điểm dừng chân quan trọng trong hành trình khám phá vùng núi phía Bắc, cần đến tầm nhìn chiến lược và đầu tư trọng điểm.

***

Đêm ấy ở Nà Hang, đoàn chúng tôi nghỉ tại homestay của gia đình mè Lương Thị Ninh. Năm 2018, khi quyết định bạt núi hạ cốt mở ra điểm lưu trú có quy mô đón được 100 khách hôm nay, người con của mè Ninh chọn đặt tên cho khu này là Thạch Hoa Viên, với hàm ý mọi thử thách khó khăn đều có giá trị để cho niềm vui của hoa nở trên đá thêm trọn vẹn. Anh luôn chọn mặc trang phục dân tộc khi tiếp đón những đoàn khách xuôi lên, có thể say mê nói về văn hóa bản địa, về những dự định ấp ủ đầu tư vào du lịch nông nghiệp kết hợp trải nghiệm… Nhiều người con của Nà Hang đang chủ động tham gia phát triển du lịch cộng đồng theo hướng bền vững. Họ, nhờ thế được thụ hưởng giá trị thay vì chỉ trình diễn văn hóa một cách hình thức.

6 giờ chạy xe từ Hà Nội, lênh đênh trên lòng hồ Nà Hang, thu trọn tầm nhìn vẻ đẹp đất trời, nếm những món ăn hoàn toàn bản địa tươi rói... Có lẽ, chúng tôi nói với nhau, tiên cảnh chắc cũng đến thế này mà thôi. "Em sẽ trở lại Nà Hang một ngày gần nhất để khám phá cuộc sống và các câu chuyện về văn hóa của cộng đồng người Tày, người Dao...", Nguyên nói với tôi.

Và tôi tin rằng, TikToker có hơn 13 nghìn người theo dõi ấy, sẽ kể những câu chuyện thật đậm đà dấu ấn bản địa, giúp thu hút khách du lịch sống chậm lại để cảm nhận sâu hơn về một miền đất gắn với những huyền thoại ■

THƯỚC ĐO CHO SỰ TIẾN BỘ

▶QUỲNH ANH

Đoàn Thể thao Việt Nam dự kiến tham gia ASIAD 20 với 498 thành viên, tranh tài ở 33 môn và phân môn, với mục tiêu giành từ bốn đến sáu Huy chương vàng.

Lễ xuất quân Đoàn thể thao Việt Nam tham dự ASIAD 20 tại Nhật Bản.

Trong năm môn được kỳ vọng có nội dung giành Huy chương vàng, bắn súng, karate và cầu mây chính là những bộ môn mà những đội tuyển chủ lực của chúng ta từng mang về toàn bộ Huy chương vàng cho Đoàn Thể thao Việt Nam tại ASIAD 19. Giờ đây, họ tiếp tục nhận nhiệm vụ bảo vệ thành tích ở kỳ Đại hội này.

Chỉ tiêu hoàn toàn có cơ sở

Như khẳng định của Cục trưởng Thể dục Thể thao Việt Nam Nguyễn Danh Hoàng Việt vào ngày 7/9, năm môn được kỳ vọng có nội dung giành Huy chương vàng gồm cầu mây, karate, bắn súng, điền kinh và đua thuyền. Cục đã đánh giá tương đối sát đối thủ qua những giải đấu vừa qua và phân tích để xây dựng nhiệm vụ, mục tiêu cụ thể. Do đó, những chỉ tiêu đặt ra là hoàn toàn có cơ sở.

Chính quân số lên đường tới Nhật Bản ở từng đội tuyển cũng phản ánh phần nào mức độ đầu tư. Đua thuyền có số lượng tham dự đông nhất với 35 tay chèo ở hai phân môn canoeing và rowing. Điền kinh đăng ký 25 chân chạy. Các đội tuyển cầu mây, bắn súng và karate lần lượt cử đi 20, 15 và chín vận động viên.

Trong số đó, trường hợp đặc biệt nhất phải kể đến Phạm Thị Huệ. Tay chèo này đang hướng tới việc giành huy chương ASIAD lần thứ 5 liên tiếp, một cột mốc hiếm có với thể thao Việt Nam ở đấu trường châu lục.

Bên cạnh nhóm chủ lực, cự ly chạy tiếp sức 4x100m nữ cùng 4x400m nữ của điền kinh, hay các bộ môn thể dục dụng cụ và thể thao điện tử... cũng là những nội dung có thông số thành tích tiệm cận nhóm dẫn đầu châu Á. Do đó, các vận động viên hoàn toàn có thể tạo nên nhiều bất ngờ.

Những sự thiếu vắng đáng tiếc

Dẫu vậy, võ sĩ Hoàng Thị Mỹ Tâm, một trong những tài năng đấu đối kháng có triển vọng cạnh tranh huy chương của bộ môn karate, đã gặp chấn thương và không thể bình phục kịp thời trước thềm lên đường tham dự ASIAD 20. Tương tự, tay đập chủ lực Vi Thị Như Quỳnh của Đội tuyển bóng chuyền nữ Việt Nam, cũng vắng mặt trong danh sách đăng ký, do không đạt thể trạng tốt nhất sau quãng thời gian thi đấu dày đặc.

Đội tuyển bắn cung Việt Nam phải nói lời chia tay với Lê Quốc Phong vì chấn thương. Cung thủ Đỗ Thị Ánh Nguyệt, người từng dự hai kỳ Olympic 2020 và 2024, phải tạm nghỉ tập luyện và thi đấu để sinh con.

Do tính cạnh tranh khốc liệt ở đấu trường châu lục, ngành thể thao không đầu tư dàn trải mà chủ động tập trung tối đa nguồn lực cho các nội dung có khả năng tranh chấp trực tiếp. Bởi vậy, những tấm vé tham dự ASIAD 20 cũng được xem xét và phân bổ một cách kỹ lưỡng dựa trên thực tế này.

Điển hình như trường hợp của nhà vô địch nhảy cao nữ SEA Games 33 Bùi Thị Kim Anh. Dù vẫn được tin tưởng trao cơ hội đi tập huấn tại Trung Quốc, đồng thời tham gia các giải đấu quốc tế xuyên suốt thời gian qua, cô không thể góp mặt trong danh sách lên đường tới Nhật Bản. Quyết định được đưa ra sau khi Ban huấn luyện cân nhắc yếu tố chuyên môn cũng như cơ hội cạnh tranh với các đối thủ.

Tương tự, lực sĩ Trịnh Văn Vinh cũng không được trao suất, do nhóm hạng cân môn cử tạ tại ASIAD 20 thay đổi. Ban huấn luyện đội tuyển đã phải tính toán lực lượng phù hợp hơn cho mục tiêu cạnh tranh huy chương.

Tiếp thêm động lực trước giờ G

Năm nay, điểm khác biệt thấy rõ trong công tác chuẩn bị cạnh tranh tại ASIAD 20 chính là quá trình tập huấn dài ngày cũng như thi đấu và cọ xát quốc tế đã được xây dựng hết sức chi tiết cho từng vận động viên trọng điểm. Nhiều cá nhân được cử đi tập huấn tại các trung tâm huấn luyện hàng đầu sẽ di chuyển thẳng từ điểm tập huấn tới Nhật Bản để tham dự Đại hội.

Cụ thể, Đội tuyển karate đưa nhóm võ sĩ kata nữ sang tập huấn ngay tại nước chủ nhà Nhật Bản. Đội tuyển đấu kiếm cử các vận động viên chủ lực sang Hàn Quốc. Các cung thủ chọn Ấn Độ và Nhật Bản làm điểm rèn quân. Đội tuyển cầu mây nữ cũng lựa chọn cọ xát với đối thủ trực tiếp là Thái Lan.

Như Đội tuyển jujitsu Việt Nam, 10 võ sĩ trọng điểm đã tham gia Giải vô địch Grand Prix châu Á 2026 tại Thái Lan vào đầu tháng 9 để tích lũy chuyên môn. Tổng cộng, chúng ta đã giành tới chín tấm Huy chương vàng, qua đó tạo nên động lực tinh thần cực lớn trước thềm ASIAD tới đây.

Với một số nội dung hay môn khác, các vận động viên cùng Ban huấn luyện sẽ lên đường sang Nhật Bản trước từ bảy đến 10 ngày, nhằm sớm làm quen với địa điểm thi đấu, cũng như điều kiện khí hậu, thời tiết, cơ sở vật chất và sân bãi. Điều đó phần nào giải tỏa áp lực tâm lý, nâng cao thể lực và sẵn sàng thi đấu với trạng thái chuyên môn tốt nhất.

Song song với nỗ lực ấy, các Liên đoàn và Đội tuyển cũng đưa ra những cơ chế khích lệ tinh thần các tuyển thủ. Liên đoàn Bắn súng Việt Nam treo thưởng 200 triệu đồng cho mỗi tấm Huy chương vàng tại Đại hội. Đội tuyển chạy tiếp sức nữ có cơ hội nhận mức thưởng lên tới 500 triệu đồng.

Như Trưởng đoàn Nguyễn Hồng Minh khẳng định: Chúng tôi không xem chỉ tiêu tại ASIAD 20 là áp lực thành tích đơn thuần, mà nhìn nhận như một thước đo cho sự tiến bộ, nỗ lực vượt qua giới hạn của chính mình ■

Vết nứt gãy xuất hiện

▶ NAM KHÁNH

Trong vòng chưa đầy một năm, bóng đá Việt Nam liên tiếp đón nhận những tin vui, như tấm vé dự World Cup của lứa U17, hay chiếc Huy chương đồng châu Á của đội U23. Mới nhất, Đội tuyển quốc gia cũng bảo vệ thành công ngôi vô địch ASEAN Championship. Bên cạnh chuỗi thành tích ấy, việc các cầu thủ U20 vấp ngã ở vòng loại Giải vô địch châu Á 2027 rồi rớt hạng, cũng mang đến nốt trầm đáng kể.

U20 Việt Nam không giành nổi bất kỳ chiến thắng nào trên sân Việt Trì. Ảnh: VFF

BA trận đấu diễn ra trên sân Việt Trì, lứa U20 để thua trước các đối thủ Triều Tiên (0-3), Palestine (1-2) và cuối cùng là Iran (1-3). Đội bóng xếp cuối bảng C và theo quy định mới của Liên đoàn Bóng đá châu Á, sẽ phải xuống chơi ở vòng phát triển. Điều này đồng nghĩa chúng ta không thể tranh chấp trực tiếp các tấm vé tham dự vòng chung kết châu Á cùng các đội bóng mạnh nhất. Thay vào đó, các cầu thủ sẽ phải thi đấu cùng các đội tuyển có trình độ thấp hơn - những đội có thành tích "ba trận thua" vừa qua.

Đáng chú ý, kể từ khi tham dự vòng loại các giải vô địch trẻ châu Á năm 2004, đây là lần đầu tiên lứa U20 Việt Nam khép lại chiến dịch mà không thắng nổi trận nào. Ngay cả thời điểm khó khăn nhất năm 2008, đội vẫn có được một chiến thắng danh dự.

Hệ lụy dễ thấy nhất là tới chu kỳ năm 2029, Đội tuyển U20 Việt Nam sẽ không được đá vòng loại chính để tranh vé đi vòng chung kết bóng đá châu lục nữa. Mục tiêu cao nhất ở vòng phát triển chỉ là thi đấu để giành suất thăng hạng trở lại Nhóm vòng loại chính cho chu kỳ tiếp sau đó (năm 2031).

Khi mọi chuyện đã rồi, việc quy trách nhiệm cho các cầu thủ cũng không thể giải quyết vấn đề. Tập thể thi đấu dưới sức có một phần nguyên nhân đến từ việc các câu lạc bộ trong nước không nhả người. Thời điểm diễn ra vòng loại rơi sát ngày khai màn mùa giải vô địch quốc gia 2026-2027. Ban huấn luyện không thể triệu tập được những cầu thủ như ý.

Hơn thế, các cầu thủ vừa thất bại cũng chính là những gương mặt nòng cốt từng để thua ngay tại vòng bảng Giải vô địch U19 Đông Nam Á 2026 diễn ra vào tháng 6 trước đó. Đội hình này vốn đã bộc lộ những hạn chế về mặt chuyên môn ở sân chơi khu vực trước khi bước ra đấu trường châu lục.

VỚI bóng đá trẻ, thua một giải đấu không đồng nghĩa mất đi một thế hệ, các em vẫn còn nhiều cơ hội phát triển sau này. Tuy nhiên, những người làm bóng đá cần sớm rút ra bài học kinh nghiệm, từ việc sắp xếp lịch tập trung, cho tới xây dựng nhất quán triết lý chơi bóng giữa các lứa, nhằm tránh đứt gãy trong công tác đào tạo nhân tài ■

SỰ KIỆN & BÌNH LUẬN

Xây lại niềm tin

▶ĐÔNG PHONG

"Chúng ta đang chứng kiến sự thiếu hụt niềm tin trầm trọng. Thời điểm hiện tại không còn là năm 1945. Đây đã là khóa họp thứ 81 (của Đại hội đồng Liên hợp quốc). Thế giới đã đổi thay và vận động không ngừng; nên Liên hợp quốc cũng phải chuyển mình, và tôi sẽ dốc sức thúc đẩy tiến trình đó" - tân Chủ tịch Đại hội đồng Liên hợp quốc, ông Khalilur Rahman (người Bangladesh), phát biểu.

Đó là một cam kết mạnh mẽ được đưa ra, ngay sau khi ông Khalilur Rahman chính thức tiếp quản cương vị mới từ người tiền nhiệm Annalena Baerbock. Cam kết ấy đi kèm với khẩu hiệu hành động: "Khôi phục niềm tin, quản trị chuyển dịch: Vì một Liên hợp quốc hành động hiệu quả cho tất cả mọi người (*Restoring Trust, Managing Transformation: A United Nations that Delivers for All*)".

Ông khẳng định: "Trong hơn tám thập kỷ qua, tổ chức của chúng ta (Liên hợp quốc) đã giúp thế giới tránh được việc bị cuốn vào một cuộc chiến tranh thế giới thứ ba, có thể nói đó chính là lý do tồn tại của nó", và chia sẻ: "Mỗi ngày, thường là khuất khỏi tầm mắt công chúng, Liên hợp quốc cùng đội ngũ chuyên gia tận tâm của tổ chức này vẫn nỗ lực cung cấp lương thực cho hàng triệu người, bao gồm người tị nạn và những người di cư khắc trên khắp thế giới, hỗ trợ hòa bình và an ninh, chống lại các bệnh mãn tính và giúp các quốc gia giải quyết những thách thức xuyên biên giới phức tạp".

Tuy vậy, ông cũng thừa nhận rằng Liên hợp quốc nhiều lần không đáp ứng được kỳ vọng, nhất là khi "các cuộc xung đột tiếp tục gây ra đau khổ to lớn cho con người, những thành tựu phát triển vẫn còn yếu ớt và mong manh, tác động của biến đổi khí hậu ngày càng trầm trọng".

Nhưng trên hết, điều khiến ông trăn trở nhất vẫn là chuyện: "Việc sự thiếu hụt lòng tin ngày càng gia tăng đang thử thách niềm tin vào các thể chế quốc tế cũng như các hành động tập thể".

CÙNG suy nghĩ với ông Khalilur Rahman, đương kim Tổng Thư ký Liên hợp quốc Antonio Guterres nhấn mạnh: "Khôi phục niềm tin vào hệ thống đa phương là thách thức mang tính quyết định của thời đại chúng ta. Trong những thời khắc đầy biến động này, hệ thống giải quyết các vấn đề toàn cầu trở nên cấp thiết hơn bao giờ hết".

Tổng Thư ký Guterres cho rằng luật pháp quốc tế và quyền con người, vốn là những nền tảng quan trọng của Liên hợp quốc, vẫn đang phải đối mặt với nhiều thách thức; trong khi những bất đồng và sự thiếu hụt lòng tin giữa các bên tiếp tục gây khó khăn cho việc tìm kiếm các giải pháp chung cũng như các chương trình hợp tác quốc tế.

Tuy nhiên, theo ông, ngay từ những ngày đầu thành lập, Liên hợp quốc đã luôn là nơi trực diện đối mặt những vấn đề cam go và hệ trọng nhất của nhân loại. Ông tin tưởng: "Thông qua ngoại giao, đối thoại và hợp tác, Đại hội đồng này có thể xây dựng lại niềm tin và thiện chí đang thiếu vắng trong địa chính trị hiện nay của chúng ta, nhằm bảo đảm cho người dân thế giới được thừa hưởng một tương lai tốt đẹp hơn, lành mạnh hơn và hòa bình hơn".

Song, ông cũng thẳng thắn chỉ rõ: Từ Hội đồng Bảo an cho tới hệ thống tài chính thế giới, các thể chế của hệ thống đa phương lớn nhất hành tinh hiện đang phải nỗ lực hết sức, nhằm đáp ứng yêu cầu ngày một khó khăn từ thực tiễn. Câu hỏi về nguồn cung tài chính ngày càng eo hẹp (nhất là khi các nhà tài trợ hàng đầu, nghĩa là những nước phát triển phương Tây, không còn sẵn sàng "mở két", hoặc thậm chí sẵn sàng "quay lưng" với các cơ quan Liên hợp quốc, như nước Mỹ dưới thời đương kim Tổng thống Donald Trump) vẫn đang đeo đuổi ông, cho đến tận chặng cuối của nhiệm kỳ (trước khi bàn giao cho một người kế nhiệm vào tháng 1/2027).

SẼ có không ít quốc gia đồng ý với ông Khalilur Rahman, rằng: "Ngày nay, trách nhiệm của chúng ta không chỉ là bảo vệ thể chế đa phương này, vì những lý do chính đáng để làm điều đó, mà còn là củng cố nó. Không chỉ đơn thuần là khơi gợi niềm tin mà chủ nghĩa đa phương dựa vào, mà chúng ta còn phải giành được niềm tin đó mỗi ngày".

Tuy nhiên, trong bối cảnh địa chính trị phức tạp hiện tại, cuộc chiến này hứa hẹn sẽ rất cam go ■

HÀNH TINH CHUYỂN ĐỘNG

KHÔNG KHÍ SẠCH, KHÔNG CHỈ VÌ NHỮNG KHOẢNG TRỜI XANH TRONG

▶THIÊN THƯ

Được công bố vào Ngày Quốc tế về Không khí Sạch cho bầu trời xanh (*International Day of Clean Air for Blue Skies*, ngày 7/9), một bản báo cáo do Chương trình Môi trường Liên hợp quốc (UNEP) cùng Liên minh Khí hậu và Không khí Sạch (CCAC) đồng thực hiện, được xem là đánh giá kinh tế toàn cầu toàn diện đầu tiên về vấn đề này.

Không khí sạch cần được coi là một trong những động lực chính của sự phát triển.

1 Bản báo cáo mang tên "Tài sản tiềm ẩn: Luận điểm kinh tế và sức khỏe cho hành động vì khí hậu và không khí sạch (*Hidden assets: The economic and health case for climate and clean air action*) chỉ ra: Mỗi USD đầu tư vào việc giải quyết đồng thời biến đổi khí hậu và ô nhiễm không khí có thể tạo nên khoảng 15 USD lợi ích kinh tế. Con số này cao hơn so với việc giải quyết riêng lẻ vấn đề khí hậu và không khí sạch, khi bao gồm cả lợi ích kinh tế thị trường lẫn phi thị trường.

Có 25 biện pháp được liệt kê trong bản báo cáo, và theo UNEP cũng như CCAC, giá trị kinh tế hằng năm của những hành động thiết thực ấy sẽ có thể đạt tới các mức: 2,8% tổng sản phẩm quốc nội (GDP) toàn cầu vào năm 2035; 4,5% GDP toàn cầu vào năm 2050; rồi 11,4% GDP toàn cầu ở năm 2100.

Để so sánh, 2,18% GDP toàn cầu đã được chi cho trợ cấp nhiên liệu hóa thạch vào năm 2022 và 9,3% GDP toàn cầu đã được chi cho chăm sóc sức khỏe vào năm 2023. Mỗi năm trì hoãn hành động sẽ làm mất đi hơn 1,5 nghìn USD/năm (nghĩa là khoảng 0,5% GDP toàn cầu, về lợi ích thị trường và phi thị trường kết hợp).

2 Không giống như các đánh giá trước đây, báo cáo này tính đến các tác động kinh tế của bệnh tật liên quan ô nhiễm không khí,

NHÂN VẬT

Lời nhắc nhớ thế giới không thể quên một dân tộc

▶ANH THƯ

"Hậu quả của chiến tranh đang được tất cả mọi người cảm nhận một cách đau đớn, kể cả từ phía khởi xướng" - Tổng thống Timor-Leste José Ramos-Horta *(ảnh bên)* gói ghém thực tế nghiệt ngã trong một câu nhận định tại Diễn đàn Toàn cầu Baku lần thứ 13 năm 2026, với chủ đề "Bắc cầu qua những chia rẽ trong một thế giới phân mảnh".

Những lời kêu gọi thống thiết

Một năm trước đó tại Lagos (Nigeria), vị Tổng thống khẳng định, các thể chế toàn cầu, trong đó có Hội đồng Bảo an Liên hợp quốc, đã thất bại trong việc dự báo và ngăn chặn xung đột. Ông kêu gọi xây dựng mô hình quản trị phục vụ nhân dân thay vì giới tinh hoa. Chính trị suy cho cùng là câu chuyện lợi ích. Thế nhưng, lợi ích ấy phải thuộc về số đông chứ không phải nhóm thiểu số đặc quyền.

Ông áp dụng đúng thước đo ấy cho chính đất nước mình. José Ramos-Horta nhận định: Không một quốc gia nào ở Đông Nam Á hay châu Phi khởi đầu từ đống tro tàn và sự tàn phá hoàn toàn như Timor-Leste. Nước này cũng đang nỗ lực để cải thiện tình trạng nghèo đói và suy dinh dưỡng ở trẻ em và các bà mẹ. Tuổi thọ trung bình của người dân đã tăng từ 64 lên 70. Toàn bộ đất nước nay đã có điện.

Theo Parker Novak, chuyên gia nghiên cứu không thường trú về khu vực Ấn Độ Dương-Thái Bình Dương thuộc Hội đồng Đại Tây Dương, Timor-Leste là trường hợp nghiên cứu tích cực đối với các quốc gia non trẻ hậu xung đột. Đó là điều rất đáng tự hào.

Một cái tên trên bản đồ thế giới

Trở lại thời điểm tháng 12/1975, José Ramos-Horta rời Timor-Leste với tư cách Bộ trưởng Ngoại giao trong Chính phủ do phong trào giải phóng lập ra. Nhiệm vụ của ông là làm cho thế giới biết dân tộc mình tồn tại.

Ba ngày sau, xung đột bùng nổ. Cuộc chia tay những tưởng chỉ diễn ra trong vài tuần đã kéo dài tới 24 năm. Trong khoảng thời gian đó, ông mất bốn người anh chị em ruột trên chính mảnh đất quê hương mà ông chưa thể trở về. Ước tính 200.000 người đã thiệt mạng, trước khi đất nước được phép tổ chức cuộc trưng cầu ý dân vào năm 1999.

Xuyên suốt 24 năm ấy, José Ramos-Horta đi lại giữa các hành lang Liên hợp quốc, gõ cửa từng phái đoàn, xin từng phút phát biểu tại các phiên họp. Vấn đề Timor-Leste khi ấy không nằm trong ưu tiên của bất kỳ cường quốc nào. Nó chỉ là một mục nhỏ trong chương trình nghị sự, thường bị đẩy xuống cuối. Sau này, ông mô tả đây là giai đoạn ông thường xuyên chìm trong thất vọng, cô đơn và tuyệt vọng.

bao gồm áp lực lên các dịch vụ y tế, tổn thất về năng suất và sức khỏe. Năm 2025, ô nhiễm không khí ngoài trời đã góp phần gây ra 5,5 triệu trường hợp hen suyễn ở trẻ em, 2 triệu trường hợp sa sút trí tuệ cùng hàng triệu trường hợp đau tim, bệnh phổi, tiểu đường, đột quỵ và ung thư. Do đó, ở một khía cạnh khác, lợi nhuận 15 USD mà báo cáo đề cập bao gồm các lợi ích thị trường có thể đo lường được: Chi phí chăm sóc sức khỏe thấp hơn, năng suất lao động cao hơn, cuộc sống khỏe mạnh hơn cho mỗi người...

Gói 25 biện pháp được xem xét trong báo cáo bao gồm sáu lĩnh vực: Hệ thống năng lượng và nhiên liệu hóa thạch, công nghiệp, giao thông vận tải, nông nghiệp và hệ thống thực phẩm, nấu ăn và sưởi ấm tại nhà, quản lý chất thải; kết hợp cả các biện pháp khử carbon dài hạn và các biện pháp nhằm thanh tẩy các chất siêu ô nhiễm như metan, carbon đen và hydrofluorocarbon (HFC).

Vấn đề là, các rào cản về thể chế, nhất là năng lực thực thi hạn chế cùng sự phối hợp yếu kém của các chính phủ vẫn đang là những thách thức lớn nhất.

Trong khi đó, thế giới lại đang bước vào một giai đoạn đầy thách thức mới. Khả năng nhiệt độ Trái đất tăng vượt quá 1,5°C (so với thời kỳ tiền công nghiệp) hiện được đánh giá rộng rãi là không thể tránh khỏi. Đồng thời, các chính phủ đang phải cùng lúc đối mặt với chi phí kinh tế ngày càng tăng từ biến đổi khí hậu và ô nhiễm không khí, trong bối cảnh nguồn lực tài chính bị hạn chế nghiêm trọng và lợi tức đầu tư công ngày càng bị giám sát chặt chẽ.

"Trong một thời gian dài, chúng ta đã coi các chương trình hành động vì khí hậu như một khoản chi phí cần được quản lý chặt chẽ; đồng thời coi ô nhiễm không khí như một kết quả không may của sự phát triển. Bản báo cáo này cho thấy điều ngược lại: Không khí sạch là động lực chính của sự phát triển, sức khỏe, an ninh lương thực, an ninh năng lượng, và sự ổn định khí hậu - một tài sản mà chúng ta bắt buộc phải đầu tư" - bà Inger Andersen, Giám đốc điều hành của UNEP, đúc kết - "Các giải pháp đã hiện hữu. Tuy nhiên, điều chúng ta thiếu là sự lãnh đạo quyết đoán từ các chính phủ, các tổ chức tài chính và doanh nghiệp để thực hiện chúng, với tốc độ và sự phối hợp mà cuộc khủng hoảng này đòi hỏi".

Một phương trình quá khó để cân bằng ■

Khả năng nhiệt độ Trái đất tăng vượt quá 1,5°C (so với thời kỳ tiền công nghiệp) hiện được đánh giá rộng rãi là không thể tránh khỏi.

PHÁT NGÔN & SUY NGẪM

Ý tưởng về cuộc gặp ba bên giữa lãnh đạo Nga, Trung Quốc và Mỹ đang được đưa ra thảo luận công khai. Tuy nhiên, sẽ là quá lời nếu nói rằng nó đang chuyển sang giai đoạn chuẩn bị.

Ở đây, vấn đề cốt lõi vẫn là việc định hình nội dung cụ thể, và chuyện chúng ta kỳ vọng đạt được kết quả gì? Dù vậy, rõ ràng là các hình thức hợp tác, nhất là ở cấp cao nhất, tự bản thân chúng đã mang ý nghĩa vô cùng quan trọng, đồng thời phát đi những tín hiệu tích cực.

Tuy nhiên, cho đến nay, chưa từng có cuộc gặp theo khuôn khổ ba bên với sự tham gia của lãnh đạo Nga, Trung Quốc và Mỹ. Tất nhiên, tôi không thể loại trừ bất cứ khả năng nào. Nhưng xét trên phương diện thực tế, hôm nay tôi không có gì để bổ sung vào những gì tôi vừa nói.

Thứ trưởng Ngoại giao Nga ***Sergey Ryabkov***
trả lời phỏng vấn Hãng thông tấn TASS

Trong cùng thời gian, Ramos-Horta theo học tại Viện Quốc tế về Quyền con người ở Strasbourg (Pháp) và Học viện Luật quốc tế La Haye (Hà Lan) năm 1983. Ông lấy bằng thạc sĩ về nghiên cứu hòa bình tại Đại học Antioch (bang Ohio, Mỹ) một năm sau đó, rồi tiếp tục làm thành viên cao cấp về quan hệ quốc tế tại Đại học Oxford năm 1987. Người con lưu vong của Timor-Leste đã dành quãng thời gian ấy để thấu hiểu và học cách kiến tạo hòa bình.

Năm 1992, ông công bố kế hoạch hòa bình ba giai đoạn, đi từ các biện pháp xây dựng lòng tin, qua giai đoạn tự trị, tới một cuộc trưng cầu ý dân, với chủ trương giải quyết vấn đề bằng đàm phán thay vì vũ trang. Ở thời điểm ấy, đề xuất này bị nhiều người trong chính phong trào của ông xem là quá nhẫn nhịn.

Bốn năm sau, ông cùng Giám mục Carlos Filipe Ximenes Belo được trao Giải Nobel Hòa bình. Trong diễn từ đọc tại Oslo ngày 10/12/1996, ông khẳng định giải thưởng ấy thuộc về nhân dân Timor-Leste, và chuyển toàn bộ phần tiền thưởng của mình cho Quỹ Hòa bình và Dân chủ Dom Martinho da Costa Lopes, nhằm tri ân những cống hiến không mệt mỏi của vị giám mục quá cố này cho giáo hội và nhân dân Timor-Leste.

Tới ngày 30/8/1999, người dân Timor-Leste đi bỏ phiếu trong cuộc trưng cầu ý dân về quy chế tương lai. Ngày 20/5/2002, quốc gia này chính thức khôi phục nền độc lập. Ghi nhận việc Indonesia tôn trọng kết quả cuộc trưng cầu, ông và Thủ tướng Xanana Gusmão đã thống nhất một nguyên tắc, rằng họ sẽ không để "mình trở thành con tin của quá khứ. Chúng ta tưởng nhớ các nạn nhân. Chúng ta chôn cất người đã khuất, nhưng chúng ta hướng về phía trước".

Hòa giải thay vì đối đầu

Sau độc lập, ông lần lượt giữ cương vị Bộ trưởng Ngoại giao, Thủ tướng, rồi Tổng thống. Nhưng phép thử lớn nhất đối với những gì ông theo đuổi lại đến trong một vụ tấn công năm 2008 tại tư dinh ở Dili. Ông bị bắn trọng thương, được đưa sang Australia cấp cứu, trải qua nhiều tuần điều trị, có thời điểm nguy kịch.

Thay vì yêu cầu trừng phạt tối đa, ông công khai kêu gọi khoan hồng cho những người đã bắn mình. Đó cũng chính là nguyên tắc mà ông áp dụng ở cấp độ quốc gia. Sau chiến tranh, Timor-Leste chọn hòa giải với nước láng giềng thay vì kéo dài đối đầu, tập trung xây dựng quan hệ mới thay vì nuôi lại vết thương cũ.

Giai đoạn 2013-2014, ông là Phó Tổng Thư ký Liên hợp quốc, Đại diện đặc biệt đứng đầu Phái bộ Kiến tạo hòa bình tổng hợp tại Guinea-Bissau. Hai năm sau, ông làm Chủ tịch Ban độc lập cấp cao về các hoạt động gìn giữ hòa bình của Liên hợp quốc, đồng thời đồng chủ trì Ủy ban Quốc tế về Chủ nghĩa đa phương cùng cựu Thủ tướng Australia Kevin Rudd. Năm 2017-2019, ông là thành viên Ban cấp cao về trung gian hòa giải của Liên hợp quốc. Từ năm 2025, ông đảm nhiệm vai trò Đặc phái viên về trung gian hòa giải của nhóm G7+.

Trên hành trình ấy, Việt Nam được xem là hình mẫu và nguồn cảm hứng không chỉ cho Timor-Leste mà còn cho nhiều quốc gia khác. Ông đồng thời bày tỏ sự biết ơn đối với sự ủng hộ của Việt Nam trong tiến trình gia nhập Hiệp hội các quốc gia Đông Nam Á (ASEAN).

Hơn 50 năm trước, người đàn ông trẻ tuổi Timor-Leste đứng trước Hội đồng Bảo an Liên hợp quốc, để nhắc nhở thế giới đừng quên dân tộc mình. Bây giờ, quốc gia ấy đã có tên trên bản đồ và tham dự ngôi nhà chung ASEAN ■

Tháng 5/2026, khi gặp Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm bên lề Đối thoại Shangri-La tại Singapore, Tổng thống José Ramos-Horta khẳng định mong muốn Việt Nam tiếp tục chia sẻ kinh nghiệm về phát triển kinh tế-xã hội, xây dựng thể chế, đào tạo nguồn nhân lực và hội nhập quốc tế. Ông đánh giá cao việc Việt Nam triển khai hoạt động Đại sứ quán tại Dili từ tháng 4/2026, coi đây là dấu mốc mang lại động lực mới cho quan hệ hai nước.

Tổng thống José Ramos-Horta (trái) cùng Giám mục Carlos Filipe Ximenes Belo được trao Giải Nobel Hòa bình năm 1996.

TƯ DUY TRẺ

Rộn ràng mùa lễ hội

▶CẢNH NGHI

Mạng xã hội những ngày giữa tháng 9 dường như lại được phủ thêm một lớp màu mới: đỏ của đèn lồng, vàng của trăng, sắc rực rỡ từ những góc trang trí Trung thu trong các quán cà-phê, góc phố cổ…

QUẢ thật, càng về những tháng cuối năm, tốc độ "thay áo" trên khắp các trang mạng xã hội như càng nhanh hơn. Có bạn lên hẳn một "thời gian biểu vui chơi" lễ hội: "Ngày 25/9 Trung thu. Ngày 20/10, mừng Ngày Phụ nữ Việt Nam. Ngày 31/10 Halloween. Rồi ngày 24/12 Noel…", và nhanh chóng được giới trẻ lan truyền.

Ở Hà Nội, phố Hàng Mã vẫn luôn là địa chỉ được các bạn trẻ tìm đến để cảm nhận rõ nhất không khí của các dịp lễ. Những "hot TikToker" chắc chắn không thể bỏ lỡ cơ hội để diện áo dài xuống phố và chụp vài bộ ảnh, khai thác triệt để *content* vừa đẹp vừa dễ lan tỏa này.

Đáng nói, làn sóng ấy cũng mở ra cơ hội để các thiết chế văn hóa bước vào "vùng quan tâm" của người trẻ. Thí dụ, chuỗi sự kiện "Lưu trăng phố cổ 2026" do Ban Quản lý Hồ Hoàn Kiếm và Phố cổ Hà Nội phối hợp CLB Đình làng Việt tổ chức. Từ ngày 13/9, các họa sĩ, nghệ nhân sẽ trực tiếp hướng dẫn công chúng dựng khung, đan tre, bồi giấy và hoàn thiện đồ chơi Trung thu. Vậy là thay vì chỉ đứng trước hiện vật để nghe giới thiệu, người tham gia được tự tay trải nghiệm và sau đó kể lại câu chuyện ấy theo cách của mình.

Và sẽ thật thiếu sót nếu nhắc đến Trung thu mà không nói đến… Tuyên Quang. Hoạt động rước đèn thường niên do Ủy ban nhân dân (UBND) tỉnh Tuyên Quang tổ chức, năm nay có chủ đề Đêm hội Thành Tuyên "Lung linh đêm hội trăng rằm", với 105 mô hình đèn đăng ký, trong đó 40 mô hình tiêu biểu được lựa chọn tham gia diễu hành. Những mô hình khổng lồ không chỉ là sản phẩm của nghệ nhân mà còn là câu chuyện của cộng đồng, khi người dân tại các khu phố cùng góp ý tưởng, công sức và kinh phí để tạo nên những hình ảnh đặc trưng của lễ hội. Khoảng thời gian này, không khó để bắt gặp trên các trang cá nhân của các bạn trẻ là các clip, các buổi livestream họ khoe rằng khu phố mình đang dựng đèn lồng hình gì, hoành tráng ra sao…

Ở một quy mô khác, Bảo tàng Dân tộc học Việt Nam đang mở rộng vai trò của người trẻ từ khách tham quan thành người tham gia tổ chức. Chương trình "Trung thu 2026" diễn ra trong hai ngày 19 và 20/9, bảo tàng tuyển tình nguyện viên là học sinh THPT, sinh viên và những người yêu thích di sản để tham gia hướng dẫn khách, tổ chức trò chơi dân gian, hỗ trợ hoạt động trải nghiệm, truyền thông và giới thiệu không gian trưng bày.

"Hàng Mã lên đèn là anh em lên đồ!", lời kêu gọi khiến không một bạn trẻ nào muốn đứng ngoài xu hướng.

Đã nhiều năm nay, những chương trình Trung thu gắn với trải nghiệm đồ chơi dân gian, nghệ nhân và hoạt động giáo dục đã trở thành một điểm hẹn được Bảo tàng duy trì và tạo hiệu ứng tốt.

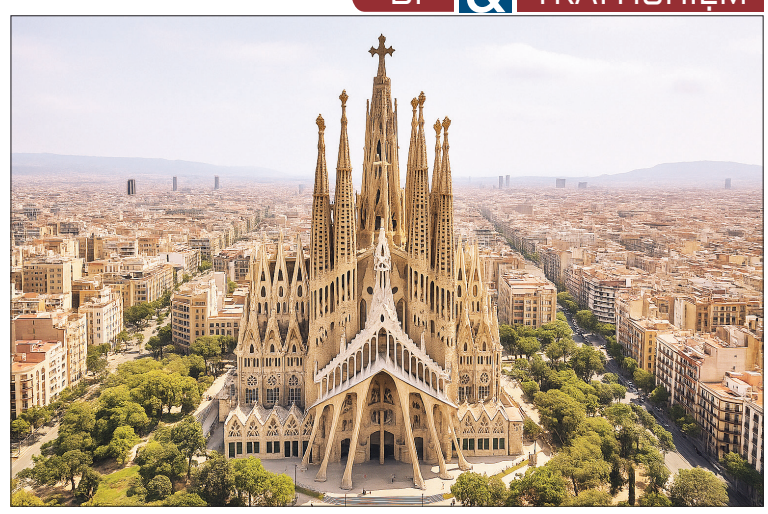
Từ một chiếc đèn để chụp ảnh, người trẻ có thể tò mò về cách làm; từ một workshop, họ gặp nghệ nhân; từ một chuyến đến bảo tàng, một món đồ chơi cũ trở thành câu chuyện được share trên mạng xã hội, hay chỉ là một cái "cớ" để trở về đoàn tụ bên gia đình, và từ đó các giá trị truyền thống ấy sẽ được lưu giữ và trao truyền theo cách tự nhiên nhất ■

ĐI & TRẢI NGHIỆM

CATALONIA QUA "LĂNG KÍNH" TOÁN HỌC

▶NHẬT DŨNG

Nỗi sợ đối với môn toán thường đến từ áp lực học thuộc những công thức không rõ để dùng vào việc gì, hoặc những đòi hỏi về tư duy trừu tượng của hình học không gian. Nhưng, tại những địa điểm du lịch nổi tiếng ở vùng Catalonia (Tây Ban Nha), từ lâu, các "con đường toán học" đã hiện hữu.

Vương cung thánh đường La Sagrada Família khánh thành nhân 100 năm ngày mất của kiến trúc sư Antoni Gaudí.

THÁNG 6 năm nay, thành phố Barcelona khánh thành Vương cung thánh đường La Sagrada Família, nhân 100 năm ngày mất của kiến trúc sư Antoni Gaudí. Công trình xây dựng từ năm 1882, với tháp trung tâm đạt 172,5m, xác lập kỷ lục nhà thờ cao nhất thế giới. Nhà thờ có 18 ngọn tháp, gồm 12 tòa thấp nhất cho các sứ đồ, bốn tòa cao hơn cho các thánh sứ, một tòa cho Đức Mẹ Maria và vị trí cao nhất dành cho Chúa Jesus.

Song, điều khiến tôi chú ý nằm ngay Mặt tiền Khổ nạn ở phía tây thánh đường. Khi chiều tà, ánh mặt trời đỏ rực chiếu rọi làm nổi bật các bức tượng điêu khắc đầy góc cạnh, để rồi tạo nên các khoảng bóng đổ sắc lẹm tới lạnh người. Đặc biệt, nhà điêu khắc Josep Maria Subirachs đã biến tấu ô vuông ma thuật cổ điển của danh họa Albrecht Dürer, để ép tổng của các hàng ngang, cột dọc, đường chéo và bốn góc luôn trả về đáp án duy nhất là con số 33. Đó là tuổi của Chúa Jesus khi bị đóng đinh trên cây thập tự.

Đi bộ thêm vài ngã tư tới Casa Batlló, phần giếng trời của ngôi nhà mang đến lời giải hoàn hảo cho bài toán tỷ lệ nghịch. Càng lên cao, gạch men ốp tường càng sẫm màu và những ô cửa sổ càng nhỏ lại. Càng xuống thấp, gạch càng nhạt và cửa sẽ mở rộng hơn. Cả hai bù trừ cho nhau để lượng ánh sáng chiếu vào nhà luôn đồng đều.

Giếng trời của Casa Batlló hé mở về bài toán tỷ lệ nghịch.

Gaudí thậm chí đã tạo nên phần gác mái ảo diệu với 60 vòm trắng, thoạt nhìn tưởng như những đường parabol. Chính Galileo cũng từng nhầm lẫn khái niệm này với đường cong dây xích, cho đến khi ba nhà toán học Huygens, Leibniz và Bernoulli chứng minh sự khác biệt vào thế kỷ 17.

Khoảng 100 năm sau, Gaudí đã tự dùng những sợi dây thừng và dây xích treo lơ lửng, gắn thêm các túi cát nhỏ để giả lập tải trọng của phần mái Casa Batlló. Khi mô hình đạt trạng thái cân bằng tự nhiên, ông đặt một chiếc gương phía dưới để quan sát. Hình ảnh lộn ngược trong đó chính là thiết kế chuẩn xác giúp phân phối trọng lượng tối ưu, mà không cần đến hệ thống cột trụ dày đặc hay tường chịu lực phụ trợ.

Với đấu trường La Monumental, kiến trúc của không gian hình tròn giúp gần 20 nghìn khán giả chiêm ngưỡng việc đấu bò từ những khoảng cách tương đương. Song, ngày 25/9/2011 là lần cuối diễn ra hoạt động này. Phần tường bao khép kín hay những hàng ghế xếp theo vòng tròn giờ vẫn nguyên vẹn, chỉ có hoạt động tâm điểm khi xưa không còn.

Ra khỏi địa phận Barcelona, "con đường toán học" tiếp tục nối dài qua bốn thành phố khác của xứ Catalonia. Nhà thờ chính tòa Girona có gian giữa rộng nhất thế giới (23m), được xây kiểu Gothic mà không cần bất kỳ cột chống nào. Ở Tarragona, đấu trường La Mã cổ đại lại mang hình elip.

Đặc biệt nhất, Nhà thờ chính tòa Tortosa có phần hậu cung hình bảy cạnh đều. Trong hình học cổ điển, tam giác, tứ giác, ngũ giác hay lục giác đều, có thể được dựng chính xác bằng thước và compa. Song, những người thợ thế kỷ 14 đã dựng nên công trình độc đáo này bằng cách sử dụng hệ tỷ lệ mô-đun 9:8 và chấp nhận sai số đủ nhỏ để mắt thường không thể phân biệt, hàng trăm năm trước khi toán học hiện đại chứng minh bài toán ấy có phần bất khả thi.

Trở về Hà Nội, tôi chợt nghĩ tới việc dẫn các con mình đi tìm những bài toán tương tự. Có lẽ chúng nằm ngay trong phần mái chùa Một Cột, ở các tầng Tháp Rùa hay trên những nhịp thép của cầu Long Biên.

Dù không dám chắc, nhưng tôi tin chúng đang ở đó, chờ đợi những ai dừng lại đủ lâu kiếm tìm ■

Ô vuông ma thuật với tổng của các hàng ngang, cột dọc, đường chéo và bốn góc đều là 33.

■Tổng Biên tập: LÊ QUỐC MINH ■Tổ chức nội dung: NGUYỄN THU HÀ, PHAN THANH PHONG, LƯU HƯƠNG, NGÔ PHƯƠNG THẢO ■Trụ sở chính: 71 Hàng Trống-Hà Nội. Điện thoại: (024)38254231-(024)38254232. ■www.nhandan.vn/cuoituan ■Hộp thư điện tử: nhandancuoituan@nhandan.vn ■Cơ quan thường trực tại: TP Hồ Chí Minh: 40 Phạm Ngọc Thạch. Điện thoại: (028)38296877; ■TP Đà Nẵng: 2 Trần Quý Cáp. Điện thoại: (0236)3822533; ■Mỹ thuật, trình bày: DUY THANH, MẠNH TRƯỜNG, ĐĂNG PHI ■In tại Công ty in Báo Nhân Dân: Hà Nội; TP Hồ Chí Minh; Đà Nẵng; Bình Định ■Chỉ số 12283 ISSN-0866-7797 ■Số lượng in: 120.000 tờ ■Khuôn khổ 29×42cm ■16 trang ■Giá 4.800 đồng

SỨC SỐNG VIỆT

Nhân Dân cuối tuần

SỐ 37 (1959)
NGÀY 13/9/2026

CHUYÊN TRANG 6 VÙNG KINH TẾ - BAN CHUYÊN ĐỀ SỐ 64

ỨNG PHÓ TÌNH TRẠNG GIÀ HÓA DÂN SỐ

Chìa khóa để mở ra cơ hội

● MINH KHÔI

Đồng bằng sông Cửu Long đang già hóa với tốc độ thuộc nhóm nhanh nhất cả nước. Hơn một triệu người rời quê trong một thập kỷ khiến vùng đất chín rồng không chỉ thiếu lao động mà còn đối mặt nguy cơ đánh mất lợi thế dân số vàng sớm hơn dự báo.

Tạo dựng cơ hội sinh kế và nâng cao thu nhập là chìa khóa duy nhất để tháo gỡ bẫy già hóa dân số tại miền tây.

Ảnh trong bài: HẢI NAM

Phần lớn lao động tại khu vực Đồng bằng sông Cửu Long là người lớn tuổi.

Làn sóng ly hương của lực lượng lao động trẻ đang làm "rỗng" nguồn nhân lực tại chỗ, khiến cho biến động nhân khẩu học trở thành rào cản đối với sự phát triển kinh tế - xã hội của toàn vùng.

TÌNH TRẠNG "GIÀ HÓA KÉP"

Dữ liệu thống kê dân số chỉ ra rằng Đồng bằng sông Cửu Long và Đông Nam Bộ là hai khu vực có mức sinh thấp nhất cả nước (khoảng 1,6 con/phụ nữ, cách xa mức sinh thay thế 2,1 con/phụ nữ). Tuy nhiên, nếu khu vực Đông Nam Bộ liên tục hút lượng lớn lao động trẻ nhập cư, thì Đồng bằng sông Cửu Long lại đang bị thâm hụt dân cư nghiêm trọng.

Năm 2024, chỉ số già hóa (tỷ lệ dân số từ 60 tuổi trở lên so với trẻ em dưới 15 tuổi) của Đồng bằng sông Cửu Long đã chạm mốc 76,8%, vượt xa mức trung bình 60,2% của cả nước và cao hơn hẳn Đồng bằng sông Hồng (70,6%). Tốc độ tăng dân số bình quân năm giai đoạn 2019-2024 của vùng chỉ đạt 0,29%/năm, thấp nhất toàn quốc.

Thực tế nhân khẩu học khẳng định, già hóa tại miền tây không thuần túy diễn ra theo quy luật biến đổi sinh học tự nhiên mà bị đẩy nhanh bởi dòng chảy di cư. Trong 10 năm qua, hơn 1,1 triệu người đã rời Đồng bằng sông Cửu Long, đưa tỷ suất di cư thuần của vùng xuống mức âm 3,8‰ (-3,8‰), mức thâm hụt cao nhất cả nước. Báo cáo chuyên khảo của Quỹ Dân số Liên hợp quốc (UNFPA) và Tổng cục Thống kê ghi nhận nhóm tuổi từ 20 đến 39 chiếm tới 61,8% tổng số người di cư, với độ tuổi trung vị là 28 tuổi.

Dòng di cư của giới trẻ làm chỉ số già hóa gia tăng đột biến. Hệ lụy đầu tiên là làm "rỗng" nguồn lao động, khi hàng trăm nghìn thanh niên rời quê khiến lực lượng lao động tại chỗ sụt giảm đột ngột, làm tăng tỷ lệ phụ thuộc của người già lên những người ở lại. Thứ hai là suy giảm tiềm năng sinh sản. Phụ nữ trong độ tuổi sinh sản di cư khiến số lượng trẻ em sinh ra hàng năm tại địa phương sụt giảm mạnh. Sự kết hợp giữa việc người trẻ xuất cư và tỷ lệ người cao tuổi tăng lên tự nhiên theo tuổi thọ dẫn đến tình trạng "già hóa kép", nhanh hơn nhiều so biến đổi tự nhiên.

Đánh giá về thực trạng này, ThS Lương Ngọc Thúy (Viện Xã hội học và Tâm lý học, Viện Hàn lâm Khoa học xã hội Việt Nam) nhận định, đúng là Đồng bằng sông Cửu Long đang gặp tình trạng "già hóa kép" do mức sinh thấp kết hợp làn sóng xuất cư của giới trẻ. "Tình trạng lực lượng lao động trẻ liên tục rời đi khiến chất lượng sống của người cao tuổi khó bảo đảm và làm giảm tiềm năng phát triển của địa phương", bà Thúy nhấn mạnh.

BÀI TOÁN "GIỮ NGƯỜI"

Phân tích từ Liên đoàn Thương mại và Công nghiệp Việt Nam (VCCI) cho thấy, tình trạng thiếu việc làm kéo dài cùng tỷ lệ lao động qua đào tạo chỉ đạt 16,3% (thấp nhất cả nước) là "lực đẩy" chính khiến người trẻ ly hương. Nếu không giữ được chân lực lượng lao động trẻ, Đồng bằng sông Cửu Long sẽ rơi vào vòng lặp quẩn quanh. Đó là thiếu nhân lực chất lượng cao nên khó thu hút đầu tư, và thiếu dự án lớn thì người trẻ lại tiếp tục ra đi.

Trước nguy cơ suy giảm nguồn lực nghiêm trọng, Nghị quyết số 13-NQ/TW của Bộ Chính trị về phát triển vùng Đồng bằng sông Cửu Long đã đặt ra định hướng chiến lược căn cơ. Nghị quyết nhấn mạnh: Bên cạnh việc giữ "đất", giữ "nước" và bảo vệ môi trường, các cấp chính quyền phải xác định nhóm chính sách "giữ người" là nhóm chính sách trọng tâm hàng đầu.

Để giải quyết triệt để bài toán "giữ người", Đồng bằng sông Cửu Long cần tập trung chuyển dịch cơ cấu kinh tế sang phát triển nông nghiệp giá trị cao, công nghiệp chế biến sâu, logistics và dịch vụ sinh thái nhằm tạo ra hệ sinh thái việc làm tại chỗ có thu nhập tốt. Đồng thời, các địa phương phải đẩy mạnh liên kết giữa Nhà nước, nhà trường và doanh nghiệp để đào tạo nghề theo nhu cầu thực tế, giúp thanh niên có đủ kỹ năng bám trụ và phát triển ngay trên quê hương mình.

Tạo dựng cơ hội sinh kế và nâng cao chất lượng sống cho thế hệ trẻ chính là chìa khóa duy nhất để tháo gỡ bẫy già hóa dân số cho vùng đất "chín rồng". Chỉ khi giữ chân được người trẻ, sức sống kinh tế mới được phục hồi, để những xóm làng miền tây không rơi vào cảnh ngậm ngùi khi quê nhà nhiều người già hơn tiếng trẻ ■

TIN TỨC

• Tại Hội nghị tổng kết chương trình hỗ trợ xây dựng nhà ở và phát động phong trào thi đua bê-tông hóa giao thông nông thôn giai đoạn 2026-2030, Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam tỉnh Cà Mau cho biết, đến cuối tháng 8/2026, **địa phương đã hoàn thành, bàn giao toàn bộ 1.069 căn nhà cho hộ nghèo, hộ cận nghèo và gia đình chính sách**, với tổng kinh phí gần 80 tỷ đồng.

Cùng dịp này, tỉnh phát động phong trào thi đua bê-tông hóa giao thông nông thôn giai đoạn 2026-2030, đặt mục tiêu đến năm 2030 nhựa hóa hoặc bê-tông hóa 100% đường xã, đường liên xã; xây dựng, nâng cấp hơn 3.500km đường trục thôn, xóm và xóa cầu tạm, cầu yếu, với tổng nguồn lực dự kiến hơn 4.500 tỷ đồng.

• Công an tỉnh Đồng Tháp tổ chức **Cuộc thi tìm hiểu pháp luật về xử phạt vi phạm hành chính, tạo sức lan tỏa tích cực trong cán bộ, chiến sĩ**. Qua 3 vòng thi diễn ra trong tháng 8, cuộc thi thu hút 15.770 lượt tham gia. Với hình thức trắc nghiệm tương tác trực tuyến, mỗi tuần Ban tổ chức xây dựng 50 câu hỏi về các quy định xử phạt vi phạm hành chính. Nội dung thi góp phần giúp cán bộ, chiến sĩ cập nhật quy định mới, củng cố kiến thức và rèn luyện khả năng vận dụng pháp luật vào những tình huống thực tiễn.

• Thành ủy Cần Thơ vừa tổ chức **Hội nghị gặp gỡ, trao đổi, quán triệt và giao nhiệm vụ đối với cán bộ trong quy hoạch**. Theo Ban Tổ chức Thành ủy, toàn thành phố hiện có 245 cán bộ được phê duyệt quy hoạch Ban Chấp hành Đảng bộ, Ban Thường vụ Thành ủy và các chức danh lãnh đạo chủ chốt nhiệm kỳ 2025-2030, 2026-2031. Trong đó, cán bộ nữ chiếm 24,5%, cán bộ dân tộc thiểu số 7,3% và 100% có trình độ cao cấp hoặc cử nhân lý luận chính trị. Cần Thơ xác định quy hoạch cán bộ theo hướng "động", "mở", gắn với quá trình rèn luyện và kết quả thực tiễn. Thành phố dự kiến luân chuyển, điều động, bố trí thực tiễn 20-30% cán bộ trong quy hoạch đến năm 2031, đồng thời tăng cường đánh giá định kỳ, giao nhiệm vụ để cán bộ được thử thách, trưởng thành.

• Nhân dịp khai giảng năm học 2026-2027, Ban Chỉ huy Bộ đội Biên phòng Cà Mau cùng các đơn vị trực thuộc tổ chức **nhiều hoạt động hỗ trợ học sinh có hoàn cảnh khó khăn tại khu vực biên giới biển của tỉnh.** Các đơn vị đã trao 55 suất học bổng, mỗi suất trị giá 4,5 triệu đồng, cho học sinh thuộc Chương trình "Nâng bước em đến trường - Con nuôi đồn Biên phòng"; đồng thời tặng 270 suất quà, 25 xe đạp, gần 10.000 quyển tập cùng cặp sách, đồng phục cho học sinh khó khăn.

Tại đảo Hòn Chuối, cán bộ, chiến sĩ Đồn Biên phòng Hòn Chuối phối hợp với người dân tổ chức lễ khai giảng cho học sinh "Lớp học tình thương", góp phần động viên các em vượt khó đến trường và tăng cường sự gắn kết giữa Bộ đội Biên phòng, chính quyền, nhà trường với nhân dân vùng biển, biên giới.

Những khoảng trống tạo nên lực đẩy

● TÙY ANH

Khoảng cách thu nhập là nguyên nhân dễ thấy, song điều người trẻ tìm kiếm còn là việc làm có triển vọng, môi trường đô thị và một hệ sinh thái đủ rộng cho tương lai.

Cơ hội phát triển nghề nghiệp là yếu tố có ý nghĩa lớn trong lựa chọn của lao động trẻ. Ảnh: NAM HẢI

BÁO cáo "Ở lại hay di cư: Cuộc sống vùng Đồng bằng sông Cửu Long ở Việt Nam" do Ngân hàng Thế giới (WB) công bố cuối năm 2025 cho biết, gần 1,7 triệu người đã rời Đồng bằng sông Cửu Long trong một thập niên. Khoảng 14% số hộ được khảo sát có ít nhất một thành viên di cư, phần lớn ra đi để tìm việc làm.

KHOẢNG TRỐNG DOANH NGHIỆP VÀ ĐÔ THỊ

Dòng người ấy chủ yếu hướng về Thành phố Hồ Chí Minh và các tỉnh công nghiệp vùng Đông Nam Bộ . Đây không phải lựa chọn khó lý giải. Theo Niên giám Thống kê 2024, thu nhập bình quân đầu người tại Đồng bằng sông Cửu Long đạt khoảng 4,75 triệu đồng/tháng, trong khi Đông Nam Bộ đạt gần 7,08 triệu đồng. Như vậy, mức thu nhập tại Đông Nam Bộ cao hơn gần 49%. Tuy nhiên, nếu chỉ nhìn vào tiền lương, bức tranh vẫn chưa đầy đủ. Người trẻ không chỉ so sánh số tiền nhận được trong tháng mà còn cân nhắc khả năng về chất lượng cuộc sống.

Thực tế, Đồng bằng sông Cửu Long không thiếu những địa phương có năng lực điều hành tốt. Trong bảng xếp hạng PCI 2025 An Giang xếp thứ 6; Cà Mau, Đồng Tháp, Cần Thơ... cũng thuộc nhóm các địa phương được đánh giá cao trong những năm trước đó. Điều đó cho thấy chính quyền nhiều địa phương đã có những chuyển biến rõ rệt về môi trường kinh doanh.

Tuy nhiên, cải thiện thủ tục hành chính chưa đủ để hình thành một thị trường lao động năng động nếu thiếu doanh nghiệp lớn, hạ tầng kết nối và các ngành có giá trị gia tăng cao. Bức tranh chung của vùng Đồng bằng sông Cửu Long vẫn là "vùng trũng" về thu hút FDI. Theo báo cáo kinh tế thường niên Đồng bằng sông Cửu Long năm 2025 (công bố ngày 28/5/2026), toàn vùng trong năm qua chỉ thu hút chưa tới 1 tỷ USD vốn FDI, chiếm 2,45% tổng vốn đăng ký cả nước.

TS Vũ Trung Kiên, Viện trưởng Chiến lược Công nghệ và Đổi mới Sáng tạo cho biết, nếu tính bình quân đầu người trong sáu vùng kinh tế - xã hội, vùng Đồng bằng sông Cửu Long hạ tầng còn yếu, năng suất trì trệ và cơ hội việc làm suy giảm. Giai đoạn 2021-2023, tổng vốn đầu tư toàn xã hội vào vùng chỉ chiếm 11,2% cả nước, thấp hơn tỷ trọng đóng góp của vùng vào GDP.

Sự chậm phát triển của các đô thị càng làm khoảng cách cơ hội thêm rõ nét. Năm 2022, tỷ lệ đô thị hóa của Đồng bằng sông Cửu Long mới đạt khoảng 27%, so với 37% của cả nước và 66% tại Đông Nam Bộ. Gần 3/4 dân số vùng vẫn sống ở nông thôn.

BIẾN ĐỔI KHÍ HẬU LÀ "LỰC ĐẨY" NGÀY CÀNG MẠNH

Khí hậu không phải nguyên nhân duy nhất nhưng đang làm những hạn chế kinh tế trở nên gay gắt hơn. Hạn hán, xâm nhập mặn, lũ cực đoan và sạt lở làm thu nhập nông nghiệp biến động, tăng chi phí sản xuất và thu hẹp khả năng tích lũy của các hộ gia đình. WB ghi nhận tỷ lệ di cư của Đồng bằng sông Cửu Long tăng đáng kể sau đợt hạn hán nghiêm trọng năm 2016.

Bà Mariam J. Sherman, Giám đốc WB phụ trách Việt Nam, Campuchia và Lào cho rằng, đầu tư công phải đồng thời bảo vệ đất đai, hạ tầng thiết yếu và trang bị cho người dân kỹ năng, khả năng chống chịu để nắm bắt cơ hội trong một tương lai phải liên tục thích ứng.

Di cư là một phần tự nhiên của quá trình phát triển và có thể giúp người lao động nâng cao thu nhập, kỹ năng. Vấn đề đáng lo là vùng chỉ đưa người đi mà không tạo được dòng quay trở về của tri thức, vốn và năng lực kinh doanh.

Điều chỉnh Quy hoạch vùng Đồng bằng sông Cửu Long năm 2026 đã đặt trọng tâm vào các hành lang đô thị - dịch vụ - công nghiệp, phát triển trung tâm vùng và đào tạo nhân lực chất lượng cao gắn với nhu cầu thị trường. Đây là hướng đi cần thiết, nhưng hiệu quả cuối cùng phải được đo bằng số doanh nghiệp thật sự đầu tư, số việc làm có năng suất cao được tạo ra và khả năng tiếp cận giáo dục, y tế của người dân.

Một miền đất trù phú không thể chỉ giàu về sản lượng. Muốn người trẻ lựa chọn ở lại hoặc trở về, Đồng bằng sông Cửu Long phải trở thành nơi họ có thể nhìn thấy tương lai nghề nghiệp của mình. Khi cấu trúc cơ hội thay đổi, khoảng cách địa lý với Đông Nam Bộ sẽ không còn mặc nhiên trở thành khoảng cách của những giấc mơ ■

SỐNG XANH |

CÂY DỪA CÙNG MÔ HÌNH "ĐA CÂY, ĐA CON"

● KIỀU NHI

Linh hoạt sáng tạo những mô hình sinh kế mới thuận tự nhiên, ngày càng nhiều người dân Cà Mau hôm nay đang chủ động điều chỉnh tư duy sản xuất, vừa tạo nên thu nhập, vừa bảo vệ môi trường.

VỀ Cà Mau, ngắm nhìn những dải rừng ngập mặn ngút ngàn ra tận bờ biển mới cảm nhận hết sự kỳ diệu của thiên nhiên. Hệ sinh thái này không chỉ chống sạt lở, xâm nhập mặn mà còn là "máy lọc carbon" tự nhiên và môi trường sinh trưởng của vô số loài thủy hải sản. Tuy nhiên, bài toán đặt ra cho chính quyền và cộng đồng dân cư nơi đây là: Làm sao để vừa bảo vệ hệ sinh thái rừng ngập mặn, vừa bảo đảm cuộc sống ấm no cho người dân?

Nhận thức rõ vấn đề "muốn giữ rừng thì trước hết phải lo được sinh kế", người dân Cà Mau đã chủ động chuyển đổi phương thức sản xuất. Bên cạnh dải rừng phòng hộ, cây dừa cùng các mô hình kinh tế tổng hợp đang mở ra hướng đi bền vững, tận dụng từng tấc đất bồi hay bờ vuông tôm. Ghi nhận tại xã Khánh Hưng, anh Võ Quốc Khởi (ấp Kinh Hảng B) là một trong những điển hình cho sự sáng tạo "lấy ngắn nuôi dài". Chuyển đổi từ 1,2 ha đất trồng lúa kém hiệu quả, anh Khởi đã linh hoạt lên liếp trồng dừa, đào ao nuôi cá và trồng xen chuối cau, nuôi gà cùng ốc bươu đen.

Không riêng anh Khởi, ông Phạm Hoàng Em (một cán bộ về hưu tại địa phương) cũng mạnh dạn tận dụng 2.000m² đất mặt nước để cải tạo ao nuôi cá bổi. Ông Em bộc bạch: "Điểm hay của các mô hình này là dựa vào điều kiện sẵn có, không nhất thiết phải có diện tích quá rộng hay vốn đầu tư quá lớn. Từng khoảng đất quanh nhà, nếu biết chọn đúng cây trồng, vật nuôi phù hợp thì đều có thể sinh lời".

Chính sự linh hoạt ấy đã tạo nên các chuỗi sinh kế xanh đa dạng. Thứ nhất, mô hình "Dừa - thủy sản - cây ăn trái": Rễ dừa, rễ chuối giúp giữ chặt bờ keo, chống sạt lở nội đồng. Tán dừa che mát điều hòa nhiệt độ ao nuôi, tạo môi trường tự nhiên cho cá bổi, cá rô và ốc phát triển. Thứ hai, mô hình "Rừng - tôm sinh thái": Bà con nhận giao khoán bảo vệ rừng được, kết hợp nuôi tôm tự nhiên dưới tán rừng. Tôm rừng đạt các tiêu chuẩn quốc tế giúp nâng cao giá trị thương phẩm, mang lại nguồn thu nhập bền vững mà không xâm hại đến rừng.

Từ việc gieo từng hàng dừa, thả từng lứa cá bổi hay giữ gìn từng tán được, những sinh kế nhỏ lẻ ban đầu giờ đây đang kết thành những giá trị to lớn. Người dân nơi đây không còn thụ động lo sợ trước sự biến đổi của thiên nhiên, mà đã biết nương vào thiên nhiên để phát triển. Sự hòa quyện giữa sắc xanh của rừng được giữ bờ biển và màu xanh của dừa, của chuối trên các bờ vuông không chỉ khẳng định tư duy sản xuất mới của bà con Cà Mau, mà còn chứng minh một thực tế: Bảo vệ môi trường và phát triển kinh tế hoàn toàn có thể song hành để tạo nên những mùa quả ngọt ■

Anh Võ Quốc Khởi (*bên trái*) trong vườn dừa của gia đình. Ảnh: KIỀU NƯƠNG

Câu hỏi cần lời giải

● NGỌC MAI

Ở nhiều làng quê miền tây, dòng chảy di cư kéo dài nhiều năm đang để lại một khoảng trống ít được nhìn thấy: Chăm sóc trong gia đình, nhân lực trong cộng đồng và cho nền nông nghiệp tương lai.

PHÍA SAU NHỮNG CUỘC LY HƯƠNG

Các nghiên cứu về lao động di cư tại Thành phố Hồ Chí Minh từng cho thấy một bộ phận đáng kể công nhân đến từ các tỉnh Đồng bằng sông Cửu Long. Khi cha mẹ còn khỏe, khoảng cách vài trăm cây số có thể chưa phải vấn đề lớn. Đến khi tuổi cao, sức khỏe suy giảm, khoảng cách ấy trở nên đáng kể. Con cái có thể gửi tiền về nhưng khó thường xuyên có mặt để đưa cha mẹ đi khám, theo dõi bệnh mãn tính, quản lý thuốc men hay hỗ trợ những sinh hoạt hằng ngày.

Một nghiên cứu của Quỹ Dân số Liên hợp quốc (UNFPA) về cơ cấu tuổi và giới tính tại Việt Nam từng chỉ ra tỷ lệ người cao tuổi sống một mình ở nông thôn cao hơn thành thị. Một nguyên nhân được đề cập là sự di cư của người trẻ từ nông thôn ra đô thị. Điều này càng đáng lưu ý khi việc chăm sóc người cao tuổi ở Việt Nam lâu nay vẫn chủ yếu dựa vào gia đình.

Một cộng đồng có ngày càng nhiều người cao tuổi sẽ cần thêm dịch vụ y tế cơ sở, chăm sóc tại nhà, phục hồi chức năng và hỗ trợ xã hội. Trong khi đó, chính những dịch vụ này lại cần một lực lượng lao động đủ lớn và được đào tạo. Khoảng trống, vì thế, không chỉ nằm trong từng gia đình, mà đã trở thành bài toán của cả cộng đồng.

"Khi nhu cầu chăm sóc, đặc biệt là chăm sóc dài hạn gia tăng, chúng ta cần chuẩn bị ngay từ bây giờ", ông Matthew Jackson, Trưởng đại diện UNFPA tại Việt Nam phát biểu tại Hội thảo quốc gia về Hệ thống Chăm sóc Người cao tuổi (29/8/2025).

ĐỂ QUÊ HƯƠNG KHÔNG CHỈ LÀ NƠI VỀ HƯU

Với một vùng có thế mạnh đặc biệt về nông nghiệp, cơ hội có thể bắt đầu ngay từ việc tạo thêm giá trị cho những sản phẩm vốn được làm ra tại đây. Khi nông nghiệp kết nối sâu hơn với chế biến, logistics, công nghệ số, thương mại và dịch vụ, một sản phẩm nông nghiệp không chỉ tạo việc làm trên cánh đồng mà còn tạo việc làm trong nhà máy, phòng thí nghiệm, doanh nghiệp công nghệ hay hệ thống phân phối.

Giới trẻ thường không lựa chọn gắn bó lâu dài với một địa phương nếu cơ hội học tập cho con cái, chăm sóc sức khỏe, nhà ở, văn hóa, giải trí và khả năng kết nối với những trung tâm lớn còn quá chênh lệch. Vì vậy, những tuyến cao tốc đang nối gần miền tây với Thành phố Hồ Chí Minh chỉ thật sự phát huy giá trị "giữ người" khi đi cùng sự cải thiện về việc làm và dịch vụ ngay tại "sân nhà".

Công bằng mà nói, miền tây vẫn có rất nhiều người đã trở về. Nhưng quay lại quê hương khi đã già thì lại là câu chuyện rất khác. Vùng đất trù phú này rất cần kỹ năng, kinh nghiệm và một phần vốn. Nhưng nó còn cần hơn thế hệ trẻ đủ đông và đủ năng lực để tạo sức bật chuyển đổi.

Nếu dòng di cư tiếp tục kéo dài, Đồng bằng sông Cửu Long có thể phải đối mặt một nghịch lý: nơi từng nuôi sống hàng triệu người lại dần trở thành nơi người ta chỉ trở về khi đã hết tuổi lao động. Khi ấy, ai sẽ chăm sóc những mái đầu bạc hôm nay, ai sẽ vận hành cánh đồng, nhà máy chế biến và chuỗi giá trị nông nghiệp của ngày mai? ■

Cơ hội giữ chân người trẻ có thể được tạo nên từ chính việc gia tăng giá trị cho những sản phẩm đặc trưng của vùng đất trù phú này. Ảnh: NAM ANH

GÓC NHÌN

THAY ĐỔI LỚN TỪ MỘT CÚ CHẠM NHỎ

● SONG ÂN

Việc đầu tư ứng dụng bán hàng đang ngày càng được nhiều đơn vị kinh doanh ưu tiên nguồn lực. Đây là biểu hiện tích cực của tiến trình chuyển đổi số, chuyển đổi xanh, góp phần tiết kiệm thời gian và tối ưu hóa trải nghiệm cá nhân của khách hàng.

Chuyển đổi số thúc đẩy xu hướng tiêu dùng xanh. Ảnh: THẾ ĐẠI

GẦN 22 giờ đêm. Quán chè trên một con phố sầm uất ở khu vực phường Bồ Đề, Hà Nội, vẫn tấp nập khách ra vào. Một số người phải đợi ngoài vỉa hè, chờ tới lượt. Nhưng không có cảnh xếp hàng chờ đặt món, hoặc cảnh nhân viên của quán tất tả ghi chép, rồi chạy bàn, thu dọn. Khách vào quán, chọn chỗ ngồi mát mẻ, rút điện thoại để quét mã QR gắn sẵn trên chiếc bàn nhỏ sạch sẽ để vào ứng dụng của cửa hàng, điền tên và chọn món. Chỉ một vài phút sau, nhân viên đến, gọi tên người đặt món, gửi lại tờ phiếu in sẵn đơn hàng để khách kiểm tra rồi quét mã QR trên đó để thanh toán. Tất nhiên, nếu khách không tiện sử dụng điện thoại để tự đặt món, nhân viên vẫn nhận gọi món trực tiếp và thanh toán tiền mặt, bảo đảm việc phục vụ thuận lợi (số lượng khách này luôn chiếm tỷ lệ thấp hơn).

Ứng dụng hiệu quả và linh hoạt các tiến bộ công nghệ đang giúp cho nhiều lĩnh vực của đời sống xã hội trở nên sinh động và ngày càng thú vị.

Gọn nhẹ, dễ chịu, tiết kiệm thời gian; đây hẳn là lý do để cửa hàng thêm đông khách, bên cạnh vị trí thuận tiện, bao gồm cả chỗ đậu xe. Cùng với đó, cửa hàng này có điều kiện dồn nguồn lực vào chế biến món ăn, đa dạng hóa thực đơn, gia tăng sức hấp dẫn.

Trên đây chỉ là một thí dụ nhỏ về hiệu quả lớn của chuyển đổi số, thúc đẩy xu hướng tiêu dùng xanh, nhất là ở các đô thị. Ứng dụng bán hàng không chỉ thịnh hành với hình thức mua-bán trực tuyến mà còn ngày càng được ưa chuộng tại các cửa hàng phục vụ tại chỗ, đặc biệt là các mô hình kinh doanh đồ ăn uống, như quán trà, cà-phê, đồ ăn nhẹ ■

TIN TỨC

• Sở Nông nghiệp và Môi trường Thành phố Hà Nội vừa **ban hành Văn bản số 12470/SNNMT-QLMT đề nghị các sở, ngành, Ban quản lý dự án và UBND các xã, phường khẩn trương triển khai các biện pháp hạn chế phát tán bụi, khí thải gây ô nhiễm không khí.** Theo đó, yêu cầu các đơn vị phá dỡ, thi công phải che chắn, tăng cường tưới nước hoặc phun sương; phế thải xây dựng dạng rời phải được bao phủ, che kín hoặc đóng túi kín tại nơi tập kết và trong quá trình vận chuyển. Phương tiện, máy móc ra vào công trường phải được phun rửa sạch... Công an thành phố được giao tăng cường kiểm tra, phát hiện, xử lý các vi phạm. Các xã, phường có dự án cần chủ động phân công lực lượng kiểm tra thường xuyên, yêu cầu khắc phục ngay những tồn tại.

• **UBND xã Lương Sơn, tỉnh Phú Thọ phối hợp lực lượng kiểm lâm và Ban Quản lý Khu bảo tồn thiên nhiên Thượng Tiến thả một cá thể rùa răng nặng 4,5 kg về môi trường tự nhiên.** Rùa răng có tên khoa học Heosemys annandalii, còn gọi là rùa sen vàng, là loài thuộc nhóm IIB động vật rừng nguy cấp, quý hiếm và được pháp luật Việt Nam bảo vệ nghiêm ngặt. Cá thể rùa răng được thả tại khu vực rừng đặc dụng thuộc Ban Quản lý Khu bảo tồn thiên nhiên Thượng Tiến, có sinh cảnh phù hợp với đặc tính của loài. Tại thời điểm thả, rùa có sức khỏe tốt. Trước đó, ông Nguyễn Xuân Cương (trú tại tổ dân phố Tân Vinh, xã Lương Sơn) phát hiện cá thể rùa đi lạc nên đã chủ động cứu hộ và giao nộp cơ quan chức năng.

• Chủ tịch UBND tỉnh Thanh Hóa **ban hành công văn về tăng cường quản lý, chỉnh trang cảnh quan, bảo đảm vệ sinh môi trường, trật tự và mỹ quan đô thị trên địa bàn.** Theo đó, các cán bộ, công chức, viên chức phải bố trí mỗi tuần một ngày cố định cùng người dân dọn dẹp vệ sinh tại khu dân cư. Ngoài ra, các cơ quan, đơn vị và hộ dân phải thường xuyên giữ gìn vệ sinh sạch sẽ khu vực mình quản lý, xử lý ngay khi có vấn đề phát sinh. Chính quyền cấp xã phải phân công nhiệm vụ cụ thể cho từng cá nhân, đơn vị phụ trách từng tuyến đường, khu dân cư. Chủ tịch UBND cấp xã được giao trực tiếp chịu trách nhiệm về vệ sinh môi trường trên địa bàn.

• Cục Bảo tồn thiên nhiên và Đa dạng sinh học (Bộ Nông nghiệp và Môi trường) và Chương trình Phát triển Liên hợp quốc (UNDP) **tổ chức khởi động Dự án Thúc đẩy bảo tồn loài hoang dã và du lịch dựa vào thiên nhiên có trách nhiệm vì sự phát triển bền vững ở Việt Nam** (Dự án WTP). Dự án do Quỹ Môi trường toàn cầu (GEF) tài trợ thông qua UNDP tại Việt Nam, có tổng kinh phí 7,15 triệu USD, thời gian thực hiện từ năm 2026 - 2030 tại hai khu thí điểm (Vườn quốc gia Núi Chúa, tỉnh Khánh Hòa và Vườn quốc gia Phong Nha - Kẻ Bàng, tỉnh Quảng Trị). Dự án hướng tới việc phát huy giá trị kinh tế của thiên nhiên và du lịch mà không gây suy giảm chất lượng hệ sinh thái, loài hoang dã và cảnh quan.

Hiệu quả thực tế của phong trào "Ba nhất"

● TRƯỜNG SƠN

Trong bối cảnh địa bàn rộng, dân cư đông, tình hình an ninh trật tự tiềm ẩn nhiều yếu tố phức tạp, Công an phường Hà Tu (thành phố Quảng Ninh) triển khai phong trào thi đua "Ba nhất", xác định kỷ luật là nền tảng, trung thành là cốt lõi, gần dân là thước đo, chú trọng xây dựng hình ảnh cán bộ, chiến sĩ thân thiện, vì dân phục vụ.

Cán bộ, chiến sĩ Công an phường Hà Tu phục vụ người dân làm căn cước công dân.

CÙNG với việc triển khai phong trào thi đua "Ba nhất", Công an phường tổ chức Hội nghị Công an lắng nghe ý kiến nhân dân, định kỳ mỗi tháng một lần. Cùng đó, Ban Chỉ huy và cán bộ, chiến sĩ Công an phường trực tiếp xuống các khu phố, tham gia các buổi sinh hoạt chi bộ, các đoàn thể, họp tổ dân phố để gặp gỡ, trao đổi, lắng nghe tâm tư, nguyện vọng, tiếp thu các ý kiến góp ý, phản ánh của người dân liên quan tình hình an ninh trật tự (ANTT) và thái độ phục vụ. Qua đó, nhiều kiến nghị được giải đáp và xử lý kịp thời ngay từ cơ sở, góp phần nâng cao chất lượng công tác, củng cố mối quan hệ gắn bó mật thiết giữa công an phường với bà con.

Thượng tá Phan Tuấn Anh, Trưởng Công an phường chia sẻ: Việc đẩy mạnh công tác dân vận, gần dân, sâu sát địa bàn tạo nhiều chuyển biến tích cực. Thủ trưởng nêu gương, mỗi cán bộ, chiến sĩ phát huy tinh thần trách nhiệm, lấy tiêu chí vì nhân dân phục vụ làm thước đo đánh giá hiệu quả công tác. Hằng ngày trong các buổi giao ban, cán bộ, chiến sĩ thường xuyên được quán triệt việc chấp hành nghiêm Điều lệnh Công an nhân dân, chấn chỉnh tác phong, lời nói, cử chỉ khi làm việc, tiếp công dân. Lực lượng cảnh sát khu vực bám địa bàn, gần dân, trọng dân, kịp thời nắm bắt tình hình, giải quyết các vấn đề phát sinh, góp phần giữ vững ANTT. Đơn cử: Mô hình dân vận khéo vận động bà con làng chài tái định cư khu Hà Phong 8 thực hiện "3 tự quản" về an ninh trật tự, con em trong gia đình; vệ sinh, bảo vệ môi trường gắn với phong trào Toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc ngày càng phát huy hiệu quả.

Các hình thức tuyên truyền phong phú, đa dạng. Thông qua trang facebook "Công an phường Hà Tu", đơn vị đăng tải các nội dung tuyên truyền pháp luật, thông báo tình hình ANTT, cảnh báo phương thức, thủ đoạn của các loại tội phạm, đồng thời tiếp nhận thông tin phản ánh nhanh chóng, thuận tiện. Người dân tích cực tố giác tội phạm, tham gia tự phòng, tự quản, chung tay giữ khu phố bình yên. Lực lượng bảo vệ ANTT ở cơ sở tích cực tham gia tuần tra, nắm tình hình, báo tin kịp thời các dấu hiệu nghi vấn, hỗ trợ công an phường kịp thời xử lý nhiều vụ việc.

Trong 6 tháng đầu năm, Công an phường Hà Tu đã tiếp nhận và giải quyết đúng hạn 100% hồ sơ hành chính thuộc lĩnh vực cư trú. Những người già, người yếu thế không thạo công nghệ được hỗ trợ cầm tay, chỉ việc, hướng dẫn thao tác cặn kẽ. Tới trụ sở công an phường làm thủ tục đăng ký tạm trú cho người thuê nhà trọ, ông Đoàn Văn Lân ở tổ 11, khu phố 7 bày tỏ hài lòng khi được cán bộ, chiến sĩ chỉ dẫn tận tình, chu đáo. Những lá thư cảm ơn về hành động đẹp như đưa trẻ em và người già bị lạc trở về gia đình, trả lại tài sản cho người đánh rơi, bảo đảm an toàn các hoạt động, sự kiện tôn giáo... góp phần lan tỏa hình ảnh người chiến sĩ công an thân thiện, tận tâm, vì dân phục vụ.

Trong thời gian tới, Công an phường tiếp tục triển khai sâu rộng phong trào thi đua "Ba nhất" với nhiều cách làm sáng tạo, đáp ứng tốt yêu cầu nhiệm vụ trong tình hình mới ■

TIN TỨC

• Trong 5 ngày nghỉ lễ Quốc khánh, **Ninh Bình đón khoảng 776.790 lượt khách, tăng 84,1% so với 4 ngày nghỉ lễ năm 2025**. Khách quốc tế ước đạt 109.701 lượt, tăng 35,4% so với năm 2025. Tổng thu từ du lịch ước đạt khoảng 1.030 tỷ đồng, tăng 93,5% so với mức 532,2 tỷ đồng của năm 2025. Công suất phòng bình quân năm 2026 ước đạt 76%, riêng tại khu vực Hoa Lư, Tam Cốc và một số khu vực ven biển, công suất tại một số cơ sở lưu trú đạt 90-100% trong những ngày cao điểm. Các sản phẩm du lịch di sản, văn hóa, sinh thái tiếp tục giữ vai trò chủ lực, đồng thời du lịch biển, nghỉ dưỡng, vui chơi giải trí, ẩm thực, thể thao và kinh tế đêm ngày càng phát huy sức hút.

• Hội Liên hiệp Phụ nữ xã Thanh Hà (Hải Phòng) **tổ chức ra mắt 3 mô hình "Chi hội Phụ nữ số"** tại Chi hội Phụ nữ thôn An Lão, thôn 3 và thôn Thúy Lâm 1. Các "Chi hội Phụ nữ số" tập trung hỗ trợ hội viên ứng dụng công nghệ trong hoạt động, duy trì các nhóm, kênh thông tin số để tuyên truyền, kết nối, chia sẻ thông tin chính thống và điều hành hoạt động của chi hội. Tại hội nghị, Công an xã Thanh Hà tuyên truyền, hướng dẫn hội viên phụ nữ nhận diện các hình thức lừa đảo trên không gian mạng; giới thiệu và hướng dẫn sử dụng các tiện ích trên ứng dụng định danh điện tử VNeID, tuyên truyền Chiến dịch "100 ngày tạo lập, cập nhật sổ sức khỏe điện tử trên ứng dụng VNeID"...

• Phường Hồng Gai (Quảng Ninh) đã **triển khai lắp đặt hệ thống camera giám sát tại 29/29 điểm dừng, trả, đón học sinh bằng xe buýt điện** trên địa bàn. Hệ thống camera được kết nối trực tuyến truyền dữ liệu đến lãnh đạo phường và lực lượng công an phường. Qua đó, giúp các lực lượng chức năng và đơn vị liên quan theo dõi tình hình dừng, đỗ, trả, đón học sinh, kịp thời phát hiện những tình huống có nguy cơ mất an toàn. Năm học 2026 -2027, thành phố Quảng Ninh đã tổ chức khai trương và vận hành xe buýt điện miễn phí đưa đón học sinh trên địa bàn các phường Hạ Long, Hồng Gai và Hà Tu.

• Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch tỉnh Hưng Yên tổ chức **bế giảng lớp truyền dạy nghệ thuật hát chèo tại phường Vũ Phúc**. Sau thời gian 10 ngày được nghệ nhân, giảng viên giàu kinh nghiệm truyền dạy kiến thức cơ bản của nghệ thuật chèo; các làn điệu chèo; hướng dẫn kỹ thuật hát, diễn xuất..., 45 học viên là những người yêu thích, đam mê hát chèo trên địa bàn đã có thêm nhiều kiến thức và biểu diễn được một số làn điệu chèo và trích đoạn chèo tiêu biểu. Hoạt động nhằm góp phần bảo tồn, phát huy giá trị nghệ thuật chèo truyền thống và nâng cao chất lượng phong trào văn hóa, văn nghệ cơ sở.

KHÔNG GIAN CÔNG CỘNG: VỪA THIẾU, VỪA LÃNG PHÍ

● PHÚ TÂY

Thủ đô Hà Nội đang tăng tốc phát triển hạ tầng đô thị, nhiều công trình, mạng lưới giao thông được đầu tư xây dựng, làm thay đổi diện mạo và từng bước nâng cao chất lượng cuộc sống người dân. Tuy nhiên, tại các khu dân cư hiện hữu, nhiều không gian sinh hoạt chung vẫn chưa được sử dụng hiệu quả.

Ở nhiều địa bàn, nhất là ở những khu tập thể cũ, không gian chung vốn dành cho các hoạt động vui chơi giải trí, thể dục thể thao vẫn đang bị chiếm dụng. Có thể kể đến Khu tập thể Thành Công (phường Giảng Võ), Khu tập thể Văn Chương (phường Văn Miếu-Quốc Tử Giám)... Nhiều hộ kinh doanh nhỏ lẻ bày hàng, bàn ghế chen lấn lối đi và các thiết bị thể dục thể thao. Đây là những vấn đề đã được đặt ra từ hai mươi năm qua, nhưng đến nay vẫn chưa có phương án xử lý hiệu quả.

Tại khu đô thị Linh Đàm (phường Hoàng Liệt), dẫu gần đây dự án sửa chữa, tôn tạo công viên đã được hoàn thành, nhưng lối vào công viên Bán đảo Linh Đàm vẫn bị cản trở bởi nhiều ô-tô đỗ dày đặc ngoài đường hoặc vỉa hè. Các khu vực dẫn vào khu sinh hoạt chung cũng bị lấn chiếm làm chỗ đỗ ô-tô, xe máy. Ông Vũ Văn Tiềm, Tổ trưởng Tổ dân phố 36 phường Hoàng Liệt chia sẻ: "Có thể thấy, việc dẹp chợ cóc, cấm kinh doanh ở vỉa hè đã được làm chặt, nhưng tình trạng đỗ xe lộn xộn, gây ảnh hưởng đến sinh hoạt của cư dân thì chưa cải thiện. Chúng tôi đã kiến nghị lên cấp trên, tổ bảo vệ các tòa nhà, nhưng tình trạng lấn chiếm vẫn chưa được kiểm soát".

Một đô thị phát triển bền vững không chỉ được đánh giá dựa trên các tiêu chí về thu nhập, hạ tầng giao thông, các khu đô thị hiện đại... mà còn trên cơ sở khả năng tiếp cận không gian công cộng, vui chơi, giải trí.

Hay ở phường Yên Sở, vườn hoa Trần Thủ Độ cũng bị lấn chiếm nhưng cơ quan chức năng chưa có phương án xử lý. Lãnh đạo Công an phường Yên Sở cho biết, hoạt động đỗ xe hoàn toàn ở bên trong vườn hoa, không thuộc phạm vi vỉa hè, lòng đường. Do đó, lực lượng chức năng chưa có căn cứ pháp lý để lập biên bản xử lý.

Tình trạng này có nguyên nhân một phần từ ý thức của người dân, song cũng cần nhìn nhận: hạ tầng bến, bãi đỗ xe chưa đáp ứng được nhu cầu. Theo kiến trúc sư Đinh Đăng Hải, diện tích không gian công cộng hiện nay của Hà Nội rất hạn chế, tổng không gian công cộng bình quân đầu người mới đạt 3m²/người.

Chục năm trở lại đây, các siêu thị lớn đã tích hợp không gian mua sắm, khu ăn uống, rạp chiếu phim... trở thành không gian công cộng mới phục vụ không ít người dân trong xã hội tiêu dùng. Tuy nhiên, đó vẫn chỉ là giải pháp tình thế. Để phát triển bền vững, Thủ đô Hà Nội cần nhiều biện pháp hạn chế tình trạng lấn chiếm, sử dụng sai mục đích các không gian chung. Tiến sĩ Đặng Việt Dũng, Chủ tịch Tổng hội Xây dựng Việt Nam kiến nghị: "Không gian công cộng phải có khả năng tiếp cận dễ dàng, thật sự phục vụ đời sống hằng ngày của nhân dân. Bởi thế, đối với công viên, mặt nước, cây xanh sẵn có, Hà Nội cần phát huy, nâng cao khả năng phục vụ".

Cũng theo ông Đặng Việt Dũng, cơ quan chức năng thành phố cũng cần sử dụng quỹ đất chuyển đổi từ những khu đất không sử dụng, ưu tiên phát triển công viên, cây xanh, mặt nước và không gian công cộng. Từ đó nâng cao chất lượng cuộc sống về mặt thể chất cũng như tinh thần của cộng đồng ■

Vỉa hè, lối vào công viên Bán đảo Linh Đàm thường xuyên bị chặn bởi nhiều phương tiện giao thông. Ảnh: ĐĂNG PHI

Mở lối cho canh tác biển

● SAN LÊ

Là địa phương có lợi thế tài nguyên biển ven bờ, phường Cẩm Phả, thành phố Quảng Ninh, đã triển khai giao khu vực biển và cấp phép cho các hộ gia đình, cá nhân và doanh nghiệp nuôi trồng thủy sản nhằm hướng tới phát triển canh tác biển bền vững.

THÁNG 5 vừa qua, phường Cẩm Phả đã trao quyết định giao khu vực biển cho các doanh nghiệp, tổ chức và cá nhân đủ điều kiện nuôi trồng thủy sản trên địa bàn. Là một trong số các hộ kinh doanh sớm hoàn thiện hồ sơ và ký cam kết chấp hành đúng quy định pháp luật, hộ nuôi trồng Hồng Vinh đã được cấp giấy phép nuôi hàu trên khu vực thuộc thẩm quyền quản lý của phường. Đại diện hộ kinh doanh cho biết, việc mở rộng quy mô nuôi hàu tạo công ăn việc làm và mang lại giá trị kinh tế cho địa phương, đồng thời giảm thiểu ô nhiễm trong nước do đặc tính sinh sống của loài hải sản này.

Trước đó, toàn bộ các hộ nuôi trồng thủy sản đạt điều kiện nhận giấy phép tại Cẩm Phả đều đã chủ động đầu tư để chuyển đổi hoàn toàn từ phao xốp sang hệ thống phao nhựa HDPE thân thiện với môi trường, bảo đảm chất lượng và quy định của thành phố. UBND phường Cẩm Phả đã tổ chức tuyên truyền, phổ biến các quy định về nuôi trồng thủy sản, yêu cầu các hộ kinh doanh, cá nhân và tổ chức nuôi hàu và nuôi cá lồng bè trên địa bàn bảo đảm thực hiện đầy đủ quy định của pháp luật liên quan hoạt động nuôi trồng thủy sản.

Ông Nguyễn Hữu Dũng, Chủ tịch Hiệp hội Nuôi biển Việt Nam đánh giá việc giao khu vực biển và cấp phép cho hộ dân đánh dấu bước chuyển biến căn bản để tạo thuận lợi cho bà con cư dân ven biển trực tiếp tham gia phát triển kinh tế, khai thác lợi thế của địa phương. Trước đây, một số rào cản đối với nghề nuôi biển nằm ở quy trình thủ tục hành chính phức tạp và kéo dài, tuy nhiên, hiện nay việc giao khu vực biển cho nuôi trồng thủy sản dù ở quy mô nhỏ đã được phân quyền về địa phương, giúp cho thời gian hoàn thiện hồ sơ được rút ngắn và giảm chi phí cho nhà đầu tư.

Theo ông Dũng, Quảng Ninh đã có nhiều giải pháp tạo điều kiện cho doanh nghiệp nhanh chóng hoàn thiện thủ tục để được giao mặt nước. Với những cơ chế, chuyển động chính sách hiện nay và cách thức tổ chức thực hiện của địa phương, quá trình xử lý hồ sơ, tiếp cận mặt biển tại Quảng Ninh đang được rút ngắn đáng kể. "Với mục tiêu chuyển đổi từ phương thức nuôi trồng truyền thống sang ngành công nghiệp nuôi biển hiện đại, việc nuôi biển không chỉ dừng lại ở nuôi trồng thủy sản mà còn bao gồm trách nhiệm bảo tồn và phục hồi hệ sinh thái biển để bảo đảm sự phát triển bền vững", ông nhấn mạnh.

Ông đồng thời nêu bật yêu cầu đổi mới công nghệ, công cụ sản xuất và ứng dụng mô hình canh tác hiện đại trong nuôi biển như chuyển đổi vật liệu, lồng nuôi sang các vật liệu tiên tiến có khả năng chịu sóng gió lớn, ứng dụng hệ thống nuôi đa loài tích hợp để vừa tăng giá trị kinh tế, vừa giúp bảo vệ và tôn tạo môi trường sinh thái biển ■

Nuôi hàu trên vùng biển Quảng Ninh. Ảnh: LÊ SAN

CƠ CẤU LẠI NGÀNH THỦY SẢN ĐỊA PHƯƠNG

Ngày 23/6, Ủy ban nhân dân tỉnh Quảng Ninh đã ban hành Quyết định số 2232/QĐ-UBND phê duyệt "Đề án phát triển nuôi trồng thủy sản trên biển tập trung công nghiệp, hiện đại" nhằm cơ cấu lại toàn diện ngành thủy sản địa phương, chuyển dịch từ tư duy khai thác tự nhiên sang nuôi biển bền vững, đáp ứng sức tải môi trường và bảo tồn đa dạng sinh học. Quảng Ninh quy hoạch 5 vùng nuôi biển tập trung trọng điểm tại Vĩnh Thực, Cái Chiên, Vân Đồn, Cô Tô và vùng biển mở rộng ngoài 6 hải lý thuộc đặc khu Cô Tô, với tổng diện tích khoảng 93.600 ha.

CON SỐ ẤN TƯỢNG

113,52 km

GẦN 99% chiều dài tuyến Dự án đường Vành đai 4 - Vùng Thủ đô đã được bàn giao mặt bằng, theo số liệu cập nhật mới nhất từ Văn bản số 476 của Thống kê Thành phố Hà Nội, về tình hình kinh tế - xã hội tháng 8 và tám tháng đã qua của năm 2026.

Dự án có tổng chiều dài khoảng 113,52 km (gồm tuyến chính dài 103,82 km và khoảng 9,7 km tuyến nối theo hướng cao tốc Nội Bài - Hạ Long), đi qua địa phận của ba tỉnh, Thành phố Hà Nội, Hưng Yên và Bắc Ninh. Tổng mức đầu tư của bảy dự án thành phần khoảng 85.563 tỷ đồng.

Theo quy hoạch, tuyến Vành đai 4 được đầu tư với quy mô hoàn chỉnh gồm sáu làn xe cao tốc, tốc độ thiết kế 100 km/giờ, cùng hệ thống đường song hành hai bên có tốc độ thiết kế 80 km/giờ.

Đối với dự án thành phần xây dựng đường song hành (đường đô thị) trên địa phận Thành phố Hà Nội, các đơn vị đã thi công khoảng 35/51,5 km bê-tông nhựa. Giá trị sản lượng đến nay ước đạt khoảng 3.596/4.205 tỷ đồng, tương đương khoảng 85%. Thành phố phấn đấu hoàn thành toàn bộ đường song hành trong quý III/2026.

Tuyến đường Vành đai 4 được kỳ vọng sẽ góp phần giảm tải cho các tuyến vành đai hiện hữu, tăng khả năng kết nối liên vùng, tạo động lực phát triển cho Hà Nội, Hưng Yên, Bắc Ninh cũng như toàn khu vực Đồng bằng sông Hồng ■

TỪ SÂN CHƠI PHONG TRÀO ĐẾN SÀN ĐẤU QUỐC GIA

● BÌNH MINH

Năm 2026 là cột mốc đáng nhớ trong lịch sử phát triển bộ môn cờ vua tại thành phố Hải Phòng. Từ một địa phương có phong trào mạnh, "đất Cảng" đã thật sự bứt phá trên bản đồ thành tích quốc gia với 301 huy chương các loại tại 9 giải đấu thuộc hệ thống cờ vua và cờ vây, tính đến hết tháng 8.

Sôi nổi phong trào tập luyện cờ vua ở lứa tuổi học sinh tại Hải Phòng. Ảnh: ĐỨC ANH

TRONG đời sống thể thao tại Hải Phòng, môn cờ vua tiếp tục ghi dấu những mốc mới, khi thành phố cảng là chủ nhà của giải vô địch quốc gia, gặt hái thêm nhiều huy chương và xây dựng một nền móng đào tạo trẻ được triển khai bài bản từ hoạt động phong trào.

Ngay đầu năm, Hải Phòng trở thành tâm điểm của làng cờ Việt Nam khi đăng cai tổ chức Giải vô địch Cờ vua quốc gia 2026 vào tháng 3, quy tụ hơn 225 kỳ thủ xuất sắc nhất cả nước, cùng sự góp mặt của hàng loạt đại kiện tướng quốc tế như Nguyễn Ngọc Trường Sơn, Lê Tuấn Minh, Phạm Lê Thảo Nguyên... Đây là đợt sát hạch chuyên môn quan trọng cho Olympic Cờ vua thế giới 2026 đồng thời đánh dấu sự trưởng thành về năng lực tổ chức giải đấu quốc gia của địa phương.

Tại giải đấu có tính cạnh tranh cao này, kỳ thủ Đoàn Thị Hồng Nhung của Hải Phòng xuất sắc giành Huy chương vàng nội dung cá nhân, đồng thời đoàn còn giành thêm 2 Huy chương bạc và 1 Huy chương đồng. Đây là kết quả đáng khích lệ trong môi trường chuyên môn khắc nghiệt, nơi các "ông lớn", như Thành phố Hồ Chí Minh, Hà Nội vẫn chiếm ưu thế. Việc Hải Phòng đăng cai giải quốc gia cũng tạo điều kiện cho các kỳ thủ địa phương được cọ xát trực tiếp với những đối thủ hàng đầu, nâng cao bản lĩnh thi đấu.

Ở sân chơi quốc tế, bộ môn cờ vua của Hải Phòng tiếp tục ghi dấu ấn khi kỳ thủ trẻ Lê Hùng Mạnh cùng đội tuyển Việt Nam giành đủ bộ Huy chương vàng, bạc, đồng tại Giải vô địch Cờ vua trẻ châu Á 2026 tại Thâm Quyến (Trung Quốc).

Những năm gần đây, thành phố "hoa phượng đỏ" đã đẩy mạnh việc phát triển phong trào chơi cờ vua trong trường học. Hệ thống giải đấu và các câu lạc bộ cờ vua cơ sở đã trở thành "bộ lọc" quan trọng, giúp phát hiện và bồi dưỡng tài năng trẻ. Những giải đấu với đa dạng các lứa tuổi được tổ chức thường niên, thu hút hàng trăm vận động viên tham gia tranh tài.

Các câu lạc bộ cờ trên địa bàn thành phố cũng đang tích cực đào tạo cho lứa tuổi thiếu niên, nhi đồng và có hệ thống đào tạo liên thông ở đa dạng quy mô. Anh Nguyễn Văn Thụy, Chủ nhiệm kiêm huấn luyện viên Câu lạc bộ cờ vua Blue Horse cho biết, khu vực phía tây thành phố hiện có rất nhiều câu lạc bộ hoạt động sôi nổi với đông đảo học viên theo học. Riêng Blue Horse đã có hơn 300 học viên theo học thường xuyên và con số này còn tăng gấp đôi vào dịp hè.

Tuy nhiên, dù sở hữu nền tảng thuận lợi, cờ vua Hải Phòng cũng đứng trước không ít thách thức, trong đó, việc kiện toàn đội tuyển sau sáp nhập địa giới hành chính là bài toán cần sớm có lời giải để không lãng phí nguồn lực huấn luyện viên, vận động viên ở cả hai khu vực. Bên cạnh đó, việc duy trì học phí hợp lý, mở rộng độ bao phủ của các lớp năng khiếu tới vùng ven và ngoại thành cũng là hướng đi được nhiều câu lạc bộ đặt ra, nhằm không bỏ sót tài năng ■

Thử nghiệm mô hình chuyển đổi cây trồng

● LÊ HẰNG

Triển khai thực hiện Nghị quyết số 11-NQ/TU của Ban Chấp hành Đảng bộ tỉnh Điện Biên, UBND tỉnh ban hành Kế hoạch tổ chức trồng mới cây cà-phê, mắc-ca và thử nghiệm mô hình phát triển kinh tế không gian tầm thấp năm 2026.

TRÊN những quả đồi ở xã đặc biệt khó khăn Mường Mùn đang được phủ xanh bởi mắc-ca, cà-phê. Xác định nhiệm vụ ưu tiên là tái cơ cấu ngành nông nghiệp, cấp ủy, chính quyền xã vận động người dân mạnh dạn chuyển đổi từ cây trồng giá trị thấp sang mắc-ca, cà-phê, giúp giảm nghèo, nâng cao đời sống. Cán bộ xuống tận nương kiểm tra đất, hố trồng, cây giống; hướng dẫn người dân xuống giống, bón lót, chăm sóc.

43/43 xã được giao chỉ tiêu đã ban hành kế hoạch, ra quân đồng loạt, tổ chức quán triệt, phân công nhiệm vụ cụ thể cho các cơ quan, đơn vị, trưởng bản và các đoàn thể phụ trách từng địa bàn để hướng dẫn, đôn đốc và theo dõi việc triển khai thực hiện. Qua rà soát, diện tích đủ điều kiện trồng cây cà-phê là 13.110,12 ha, cây mắc-ca là 13.303,43 ha. Lực lượng vũ trang, cán bộ, công chức, viên chức và các tổ chức chính trị-xã hội trực tiếp hỗ trợ người dân đào hố, chuẩn bị mặt bằng; phối hợp cơ quan chuyên môn hướng dẫn kỹ thuật trồng và chăm sóc cây bảo đảm đúng quy trình. Cùng với thường xuyên kiểm tra, đôn đốc tiến độ, những khó khăn, vướng mắc phát sinh được kịp thời tháo gỡ.

Tổng diện tích trồng mới cà-phê, mắc-ca là 18.203,73 ha (đạt 151,7% so với kế hoạch), cơ bản sinh trưởng tốt. Việc huy động các nguồn lực xã hội đã góp phần giảm chi phí đầu tư ban đầu cho người dân, đẩy nhanh tiến độ đạt và vượt kế hoạch, thể hiện quyết tâm cao của các cấp, các ngành.

Theo Phó Chủ tịch UBND tỉnh Lò Văn Cương, trên cơ sở kết quả thống nhất với cơ quan chuyên môn, UBND tỉnh đã chỉ đạo các sở, ngành liên quan phối hợp triển khai chuẩn bị thử nghiệm ứng dụng công nghệ số phục vụ sản xuất nông nghiệp, tổ chức thử nghiệm phun phân bón qua lá tại xã Mường Ảng. Kết quả bước đầu cho thấy việc ứng dụng phương tiện bay không người lái mang lại hiệu quả tích cực. Thời gian phun thuốc bảo vệ thực vật được rút ngắn đáng kể, năng suất rải phân bón đạt từ 40-64 ha/ngày, góp phần hỗ trợ số hóa dữ liệu vùng trồng, đồng bộ thông tin vị trí hố đào, phục vụ quản lý, theo dõi và phát triển các vùng sản xuất tập trung.

Bên cạnh đó, quá trình triển khai còn phát sinh vướng mắc do điều kiện về đất đai, diện tích đăng ký trồng nằm rải rác, phân tán dẫn đến khó khăn đo đạc, quản lý vùng trồng và triển khai thực hiện dự án. Tiến độ đào hố, cấp phát phân bón, cây giống và trồng cây tại một số khu vực bị ảnh hưởng bởi thời tiết...

Để khắc phục, một số giải pháp được chỉ đạo tiến hành trong thời gian tới là kiểm tra tình hình sinh trưởng của cây cà-phê, mắc-ca, hướng dẫn nhân dân chăm sóc, phòng trừ sinh vật gây hại; kịp thời trồng dặm, thay thế các cây trồng bị chết; Qua rà soát diện tích đăng ký trồng năm 2027, xây dựng phương án gieo ươm để chủ động được nguồn giống, bảo đảm tiêu chuẩn, chất lượng cây giống cấp phát ■

Đoàn viên, thanh niên xã Mường Mùn tham gia trồng cây cà-phê.

Toàn tỉnh đã huy động được 38.845 lượt cán bộ, chiến sĩ, dân quân tự vệ, công chức, viên chức, giáo viên và nhân dân trồng mới 42.214.361 cây cà-phê, mắc-ca.

TIN TỨC

• Trung tâm Văn hóa - Thể thao tỉnh Điện Biên **tổ chức trao tặng 1.000 bản sách cho thư viện Trường Phổ thông nội trú liên cấp Tiểu học - Trung học cơ sở xã Si Pa Phìn**. Hoạt động nằm trong kế hoạch trao tặng tổng cộng 2.241 bản sách cho thư viện hai Trường Phổ thông nội trú liên cấp Tiểu học - Trung học cơ sở Si Pa Phìn và Nà Bủng. Số sách được lựa chọn phù hợp với lứa tuổi học sinh và nhu cầu thực tế của nhà trường, góp phần bổ sung nguồn tài nguyên thông tin cho thư viện. Dịp này, Trung tâm cũng tổ chức chương trình chiếu phim lưu động tại hai trường để phục vụ cán bộ, giáo viên, học sinh và người dân trên địa bàn.

• UBND xã Gia Phú (tỉnh Lào Cai) tổ chức **lễ phát động hưởng ứng đợt cao điểm 30 ngày xây dựng đường giao thông nông thôn** năm 2026 tại thôn Tiến Cường. Trong đợt này, xã Gia Phú triển khai thi công 4 tuyến đường giao thông nông thôn với tổng chiều dài gần 3km, tổng mức đầu tư hơn 5,2 tỷ đồng; trong đó, ngân sách Nhà nước hỗ trợ gần 4,3 tỷ đồng, nhân dân đóng góp gần 942 triệu đồng thông qua hiến đất, đóng góp ngày công lao động, vật liệu và kinh phí đối ứng. Các tuyến đều được mở rộng nền đường, bê-tông hóa mặt đường và hoàn thiện hệ thống thoát nước, bảo đảm tiêu chuẩn kỹ thuật dành cho đường giao thông nông thôn.

• Tại xã Na Sầm (tỉnh Lạng Sơn), **Hội Khuyến học tỉnh phối hợp Hội Liên hiệp Phụ nữ tỉnh tổ chức chương trình trao học bổng, xe đạp "Tiếp bước em đến trường"** năm học 2026 - 2027 cho học sinh trên địa bàn các xã Na Sầm, Văn Lãng, Hội Hoan, Thụy Hùng, với tổng kinh phí hơn 160 triệu đồng. Hội Khuyến học tỉnh đã trao 34 suất học bổng cho học sinh học giỏi có hoàn cảnh khó khăn và học sinh có thành tích tốt trong các kỳ thi học sinh giỏi, kỳ thi tuyển sinh lớp 10, mỗi suất trị giá 500.000 đồng. Hội cũng trao 131 suất học bổng cho học sinh có gia đình bị ảnh hưởng, thiệt hại bởi lũ lụt do cơn bão số 4 trên địa bàn xã Na Sầm, mỗi suất trị giá 1 triệu đồng. Hội cũng phối hợp trao tặng xe đạp và học bổng cho 5 học sinh nghèo, có hoàn cảnh khó khăn tại xã Văn Lãng.

• Tỉnh Lai Châu lần đầu tổ chức **Ngày hội "Mùa vàng Tả Lèng - Hương lúa giữa non cao"** năm 2026 tại cánh đồng Thèn Pả. Mục tiêu của chương trình là giới thiệu, quảng bá vẻ đẹp ruộng bậc thang mùa lúa chín gắn với không gian văn hóa, đời sống sản xuất của đồng bào H'Mông địa phương. Điểm nhấn của ngày hội là Lễ cúng cơm mới, một nghi lễ gắn bó với đời sống nông nghiệp của người H'Mông. Bên cạnh những hoạt động gắn với mùa vụ, du khách còn được thưởng thức các tiết mục văn nghệ, tham gia trò chơi dân gian, khám phá đời sống văn hóa của đồng bào H'Mông và check-in những thửa ruộng bậc thang ở thời điểm đẹp nhất trong năm.

TẠO SINH KẾ BỀN VỮNG CHO THANH NIÊN KHUYẾT TẬT

● BA DUY

Ở các tỉnh trung du và miền núi phía bắc, bài toán việc làm dành cho người khuyết tật đang được giải theo hướng thực chất, sát với nhu cầu thực tế.

Gian trưng bày sản phẩm của người lao động khuyết tật Trung tâm Hương Giang sản xuất, tại Đại hội đại biểu toàn quốc Hội Bảo trợ người khuyết tật Việt Nam lần thứ nhất.

TỪ việc chỉ hỗ trợ tài chính theo thời điểm, nhiều địa phương bắt đầu xây dựng chương trình kết nối đào tạo nghề với nguồn vốn, sản xuất và đầu ra sản phẩm, nhằm hướng đến sinh kế bền vững cho thanh niên khuyết tật.

Tại Tuyên Quang, cách làm này đang được thực hiện ngay từ cấp cơ sở. Tháng 5/2026, Hội Bảo trợ Người khuyết tật và Trẻ mồ côi tỉnh phối hợp với UBND xã Yên Nguyên đưa đại diện 30 hộ gia đình có người khuyết tật tham gia chương trình tham quan, lựa chọn bò sinh sản và tập huấn kỹ thuật chăn nuôi, do Tổ chức Green Cross Switzerland (Thụy Sĩ) tài trợ. Trước đó, 36 con bò giống đã được trao cho các hộ dân, phát triển thành 53 con; đến nay, tiếp tục bổ sung thêm 30 con. Có 60 người khuyết tật, hộ nghèo, cận nghèo tại địa phương được tạo thêm sinh kế với kinh phí hơn 1,8 tỷ đồng.

Đây không đơn thuần là một chương trình hỗ trợ vật nuôi. Với những người gặp khó khăn trong di chuyển, một việc làm phù hợp ngay tại địa bàn cư trú có thể tạo ra khả năng tự chủ lâu dài. Mô hình cũng cho thấy một yêu cầu quan trọng, đó là hỗ trợ sinh kế phải đi cùng hướng dẫn kỹ thuật, theo dõi quá trình sản xuất và khả năng phát triển, thay vì chỉ dừng lại ở tổ chức sự kiện trao tặng con giống ban đầu.

Nếu Tuyên Quang cho thấy hướng đi từ sinh kế hộ gia đình, thì tại Lào Cai, Trung tâm Hương Giang đang thử nghiệm chuỗi đào tạo việc làm- sinh kế - thu nhập ổn định dành cho người khuyết tật. Trung tâm đã được cấp phép đào tạo bốn mã nghề trình độ sơ cấp; xây dựng hai dòng sản phẩm đạt OCOP 3 sao là Tranh Mộc - Hương Giang và Hoa Mộc - Hương Giang, đăng ký bản quyền cho 100 tác phẩm và đưa sản phẩm thủ công mỹ nghệ do người khuyết tật tham gia sản xuất đến nhiều địa phương, kết nối được với đối tác để xuất khẩu sang Đức. Điểm đáng chú ý của mô hình này là người khuyết tật sau khi được đào tạo nghề, có thể tham gia ngay vào quá trình sản xuất, có thu nhập.

Qua thời gian dài đồng hành cùng thanh niên khuyết tật, bà Lương Thị Thu Hà, Giám đốc Trung tâm Hương Giang mong muốn Trung tâm có thể góp phần giải quyết thực trạng còn khá phổ biến trong đào tạo nghề cho người khuyết tật: Chưa gắn chặt với nhu cầu thị trường, sản xuất thiếu chiến lược thương mại hóa, người học có kỹ năng nhưng vẫn khó tìm việc hoặc tự tạo sinh kế.

Những mô hình trên cho thấy một chuyển động chung: Từ tư duy "dạy một nghề" sang tạo cả một đường đi đến việc làm. Theo đại diện Tổ chức Lao động Quốc tế ILO, cần tiếp tục tăng cường mối liên kết giữa chính sách an sinh và chính sách việc làm để người khuyết tật có thể tham gia thị trường lao động và nâng cao khả năng tự chủ kinh tế. Đồng thời, các chương trình đào tạo nghề cần được xây dựng dựa trên nhu cầu thực tế của thị trường lao động để tăng cơ hội tiếp cận việc làm bền vững ■

Bệ đỡ phát triển du lịch làng nghề

● BẢO NGỌC

Thung lũng Tình yêu (phường Lâm Viên), điểm đến được du khách yêu thích bậc nhất khi đến với Lâm Đồng . Ảnh: HUYỀN NGA

Những lợi thế về khí hậu, thổ nhưỡng cùng nét đặc sắc, đa dạng trong văn hóa của cộng đồng các dân tộc đã trở thành bệ đỡ vững chắc để du lịch nông nghiệp, nông thôn trở thành sản phẩm thế mạnh của các làng nghề và góp phần định vị thương hiệu du lịch Lâm Đồng trên bản đồ du lịch quốc gia.

SAU quá trình sáp nhập từ ba địa phương Lâm Đồng - Bình Thuận - Đắk Nông, tỉnh Lâm Đồng hiện nay đã trở thành một thực thể kinh tế, hành chính lớn mạnh với diện tích lớn nhất cả nước. Là nơi hội tụ và cộng cư của 49 dân tộc anh em, sở hữu tài nguyên nhân văn đậm đà bản sắc văn hóa truyền thống với đa dạng phong tục - lễ hội văn hóa dân gian - làng nghề truyền thống phong phú, Lâm Đồng có đủ tài nguyên cần thiết để phát triển mạnh mẽ hoạt động du lịch.

Trong thời gian qua, du lịch nông nghiệp, nông thôn đang trở thành xu hướng phát triển bền vững mà nhiều quốc gia trên thế giới đang hướng tới. Với diện tích canh tác lớn, khí hậu ôn hòa cùng đất đai màu mỡ, Lâm Đồng là thiên đường nông sản, nơi những dâu tây, a-ti-sô, hạt tiêu, cà-phê, mắc ca, sầu riêng, hồng sấy gió... trở thành sản vật đặc trưng, có giá trị kinh tế cao.

Đến nay, tỉnh đã có hàng trăm mô hình nông trại - hợp tác xã cùng làng nghề truyền thống. Nhiều cái tên trong số đó đã kết hợp hiệu quả giữa sản xuất nông nghiệp và khai thác du lịch như các làng hoa Vạn Thành - Thái Phiên - Hà Đông hay trang trại chè Cầu Đất, làng nghề thổ cẩm B'Nơr C, làng nghề bánh tráng Phú Long hay làng nghề gốm Bình Đức, nghề truyền thống làm rượu cần và dệt thổ cẩm ở phường Đông Gia Nghĩa... Tỉnh cũng đã công nhận bốn điểm du lịch có sản phẩm du lịch canh nông bao gồm: Điểm du lịch Tám Trình Coffee Experiences (xã Nam Ban Lâm Hà), Avocado Farm (xã Quảng Lập), Bồng Lai Farm (xã Hiệp Thạnh) và Vườn hồng Lê Phúc (phường Xuân Trường - Đà Lạt).

Cái bắt tay hiệu quả giữa nhà nông và người làm du lịch đã mang lại nhiều giá trị to lớn cho Lâm Đồng, khi du lịch nông nghiệp, nông thôn góp phần chuyển dịch cơ cấu kinh tế, tiêu thụ sản phẩm, tăng thu nhập và tạo việc làm cho lao động. Không chỉ thế, khi sản phẩm thủ công mỹ nghệ từ đôi bàn tay tài khéo của các nghệ nhân trở thành quà tặng, đồ lưu niệm được du khách gần xa lựa chọn, tinh hoa nghề truyền thống cùng giá trị văn hóa dân tộc bản địa của người K'Ho, Chu Ru, Mạ, M'Nông, Chăm... trên địa bàn được bảo tồn và phát huy hiệu quả.

Loại hình du lịch nông nghiệp, nông thôn đã trở thành điểm nhấn quan trọng góp phần tăng sức hút du khách đến với Lâm Đồng. Chỉ trong nửa đầu năm 2026, Lâm Đồng đã đón 11,99 triệu lượt khách, tăng 18,1% so cùng kỳ năm 2025 và đạt 47,8% kế hoạch năm. Riêng doanh thu từ lưu trú, ăn uống và du lịch ước đạt 19.840 tỷ đồng, tăng 23,91% so với cùng kỳ năm trước. Đóng góp của du lịch cũng góp phần quan trọng giúp khu vực dịch vụ của tỉnh tăng trưởng 8,65%, trở thành một trong những động lực chính thúc đẩy tăng trưởng GRDP của tỉnh nhà ■

Với hệ sinh thái du lịch đa dạng từ cao nguyên, rừng, biển đến văn hóa, nông nghiệp và nghỉ dưỡng, cùng sự đồng hành của cộng đồng doanh nghiệp, ngành du lịch Lâm Đồng có cơ sở để hoàn thành mục tiêu đón 26 triệu lượt khách trong năm 2026.

SÁNG TẠO VỚI TRE LÀNG

● DUNG TRẦN

Không chỉ thực hiện được ước mơ gìn giữ nghề truyền thống của cha ông, gần 15 năm nay, anh Võ Tấn Tân, nhà sáng lập Taboo Bamboo (phường Hội An Đông, thành phố Đà Nẵng), còn sáng tạo nhiều mẫu sản phẩm mỹ nghệ độc đáo từ cây tre, khiến du khách trầm trồ, thích thú.

SINH ra và lớn lên ở làng (thôn Thanh Tam, xã Cẩm Thanh trước đây), từ bé, anh Tân cũng như bao đứa trẻ làng, luôn làm bạn cùng lũy tre, ruộng lúa.

Kinh tế phát triển, nhà tranh tre dần được thay bằng nhà bê-tông, dân số ở địa phương cũng tăng lên. Nhìn từng lũy tre xanh mướt dần bị đốn hạ, đốt bỏ, dành đất cho các nhu cầu sống mới, anh Tân thấy xót. Thời điểm đó, anh phụ trách mảng kỹ thuật cho một công ty du lịch lớn tại Hội An. Ngày ngày tiếp xúc với du khách và được tạo cơ hội tìm hiểu nhiều mô hình phát triển trong cùng lĩnh vực, anh nhận ra: Khi đến những đô thị cổ như Hội An, điều khiến du khách cảm thấy ấn tượng chính là những sản phẩm thủ công mỹ nghệ do nghệ nhân tạo ra từ chất liệu của làng. Vậy là, ngày làm công ty, tối về, anh mày mò cách chế tác một vài sản phẩm từ tre. Khi hoàn tất, anh thuyết phục ban giám đốc đưa sản phẩm trưng bày tại các địa điểm du lịch thuộc công ty. Người ta nhắc đến Tân "tre" cùng những sản phẩm độc bản từ dạo ấy.

Năm 2012, anh quyết định thôi việc, về mở xưởng để hiện thực hóa ước mơ. Không tiếp tục tạo những sản phẩm gia dụng, nội thất đơn giản để duy trì kinh tế, anh sáng tạo theo hướng chẳng ai ngờ. Xe đạp tre, sản phẩm thủ công đầu tiên của Taboo Bamboo khiến nhiều người ngạc nhiên. Đơn đặt hàng nhiều đến mức, suốt bốn năm sau đó, anh Tân cùng cộng sự ngày đêm miệt mài chế tác vẫn không đủ đáp ứng nhu cầu của khách hàng trong và ngoài nước. "Các đơn đặt hàng số lượng lớn buộc tôi phải đứng trước lựa chọn, tiếp tục con đường thủ công hay chuyển sang công nghiệp với sự hỗ trợ của máy móc để đáp ứng nhu cầu thực tế từ thị trường. Sau nhiều ngày đắn đo, tôi quyết định từ chối những đơn hàng tiền tỷ để giữ cho được nét đẹp làng nghề cùng cây tre", anh Tân nhớ lại những ngày đầu khởi nghiệp.

Từ ngày đó, xưởng chuyển hướng, làm đa dạng sản phẩm thay vì chỉ một mặt hàng duy nhất là xe đạp tre. Sản phẩm được nhiều người biết đến, anh Tân mở thêm dịch vụ trải nghiệm tự làm đồ thủ công cho du khách. Khách quốc tế vô

Anh Tân (*bìa phải*) chụp hình lưu niệm cùng du khách đến học làm đồ thủ công bằng tre tại xưởng Taboo Bamboo. Ảnh: NVCC

cùng hào hứng khi được nghe kể chuyện về cây tre, làng nghề và học cách làm món quà cho riêng mình ngay tại xưởng. Giai đoạn này, anh cũng bắt đầu thử nghiệm chế tác mô hình tre khổng lồ độc đáo. Chuồn chuồn, cá chép, đom đóm, ong, cua, chim cú và rất nhiều sinh vật trong tự nhiên được mô phỏng sống động, với tỷ lệ phóng đại khoảng 1.000 lần, khiến người xem choáng ngợp. Giá bán trên dưới 100 triệu đồng nhưng những tác phẩm độc bản ấy luôn đắt hàng và được đánh giá cao. Từ làng nghề, anh nghĩ cách chế tác sản phẩm theo module để những mô hình tre đậm chất Việt ấy được xuất khẩu sang nhiều quốc gia trên thế giới.

Gần 15 năm sáng tạo cùng tre làng, điều khiến anh Tân hạnh phúc nhất không phải là những giải thưởng lớn đã nhận được mà chính là có thể truyền động lực, dạy nghề cho lớp trẻ có chung niềm đam mê. Các bạn tìm đến vì thích sản phẩm thủ công khác biệt rồi được hướng dẫn, đào tạo để trở thành cộng sự, cùng chế tác thêm nhiều sản phẩm mỹ nghệ, nâng giá trị cho cây tre quê hương ■

CHUYỆN PHƯỜNG CHUYỆN XÃ

Lan tỏa "Nụ cười nông thôn"

● ĐĂNG QUANG

Tặng quà hỗ trợ, động viên bà Rơ Mah H'Blúp, gia đình chính sách tại xã Ia Dom. Ảnh: LẠC HÀ

MỚI đây, giọt nước (khu vực có nguồn nước tốt, là bến nước chung) tại làng Bi và Mook Đen, xã Ia Dom (tỉnh Gia Lai) được sửa chữa xong, mang lại nguồn nước sinh hoạt ổn định, bà con ai cũng vui mừng. Trước đó, nhận thấy tình trạng khu vực giọt nước bị xuống cấp, gây khó khăn cho người dân trong sinh hoạt thường nhật, tổ công tác của Đảng ủy xã Ia Dom đã vận động các mạnh thường quân, phối hợp cùng lực lượng vũ trang và người dân hai làng chung tay khắc phục.

Già làng Siu Ninh phấn khởi cho biết: Mặc dù nhiều hộ dân đã khoan giếng, lấy nước sinh hoạt, nhưng giọt nước vẫn có ý nghĩa rất quan trọng với bà con. Đây không chỉ là nơi cung cấp nước mà còn gắn bó với đời sống, sinh hoạt cộng đồng và nét đẹp văn hóa truyền thống của làng.

Trước đó, vào tháng 6/2026, Đảng ủy xã Ia Dom ra mắt mô hình "Dân vận khéo - Nụ cười nông thôn", triển khai định kỳ vào tuần cuối mỗi tháng, hỗ trợ hộ có hoàn cảnh khó khăn bằng những việc làm cụ thể, thiết thực, với khẩu hiệu "Mỗi tháng một việc tốt - Mỗi cơ quan một hành động - Mỗi hộ dân thêm một nụ cười". Bên cạnh hỗ trợ xây dựng, sửa chữa các công trình dân sinh, mô hình còn chú trọng trao "cần câu", tạo sinh kế để người dân tự vươn lên ổn định cuộc sống.

Sửa chữa giọt nước tại làng Bi và Mook Đen là một trong những hoạt động của mô hình này. Ông Trần Ngọc Phận, Bí thư Đảng ủy xã Ia Dom, nhìn nhận: Giá trị lớn nhất của mô hình không nằm ở quy mô hay kinh phí của từng công trình mà ở cách làm gần gũi, thân thiện với người dân. Cán bộ, đảng viên trực tiếp xuống cơ sở, cùng lao động, cùng chia sẻ với người dân qua những phần việc cụ thể thay vì chỉ dừng lại ở những cuộc vận động mang tính hình thức. Mỗi hoạt động còn thể hiện tinh thần trách nhiệm, tương thân tương ái và đoàn kết trong cộng đồng.

"Nụ cười nông thôn" vì thế, chính là nụ cười của người dân khi khó khăn được sẻ chia; là niềm vui của cán bộ khi thấy những việc mình làm mang lại hiệu quả ■

Mở rộng không gian phát triển từ các dự án hạ tầng

● NHƯỢC THỦY

Làn sóng đầu tư hạ tầng quy mô lớn đang diễn ra mạnh tại Thành phố Hồ Chí Minh và các tỉnh, thành phố phía nam, song hành với hàng loạt dự án đường vành đai, metro và hạ tầng kết nối sân bay quốc tế Long Thành liên tục được triển khai, hoàn thiện.

2026 là năm bản lề quan trọng, Thành phố Hồ Chí Minh được Chính phủ giao 147.599 tỷ đồng vốn đầu tư công, cao nhất cả nước. Nguồn vốn tập trung cho các dự án hạ tầng quy mô lớn, có tính kết nối vùng như Vành đai 3, Vành đai 4, cao tốc Thành phố Hồ Chí Minh - Mộc Bài, hệ thống metro và các tuyến kết nối sân bay Long Thành. Từ đầu năm đến nay, Thành phố Hồ Chí Minh đã tổ chức bốn đợt khởi công quy mô lớn. Các dự án được triển khai từ nhiều nguồn lực, trong đó không ít dự án có sử dụng nguồn vốn tư nhân, thể hiện tinh thần Nghị quyết số 68-NQ/TW của Bộ Chính trị về phát triển kinh tế tư nhân.

Riêng trong dịp kỷ niệm Quốc khánh 2/9, Thành phố Hồ Chí Minh khánh thành, khởi công 11 dự án với tổng mức đầu tư hơn 181.412 tỷ đồng. Trong đó có nhóm dự án hạ tầng giao thông, nhằm tập trung tăng cường năng lực kết nối nội vùng và liên vùng.

Một số dự án đáng chú ý như nâng cấp, mở rộng Quốc lộ 13, đoạn từ cầu Bình Triệu đến cầu Vĩnh Bình (địa phận tỉnh Bình Dương trước đây), dài 6 km; nâng cấp, mở rộng Quốc lộ 1, đoạn từ Kinh Dương Vương (Thành phố Hồ Chí Minh) đến địa phận giáp ranh tỉnh Tây Ninh, dài khoảng 9,6 km...

Trong bối cảnh khả năng kết nối giữa các cực tăng trưởng ngày càng trở thành yếu tố quan trọng, những địa điểm có lợi thế sẽ thêm điều kiện thu hút dân cư, doanh nghiệp và dòng vốn đầu tư. Theo ông Neil MacGregor, Tổng Giám đốc Savills Việt Nam, các dự án hạ tầng góp phần cải thiện khả năng kết nối, mở rộng không gian phát triển của Thành phố Hồ Chí Minh, tăng liên kết với các tỉnh, thành phố trong khu vực và hình thành thêm các hành lang phát triển mới.

Đây cũng chính là mục tiêu mà thành phố Hồ Chí Minh hướng đến. Tại phiên họp đánh giá tình hình kinh tế - xã hội tháng 8 và tám tháng đầu năm 2026 của thành phố, Chủ tịch UBND thành phố Nguyễn Văn Được nêu rõ, từ nay đến cuối năm, thành phố cần hoàn thành giải ngân 100% vốn đầu tư công cùng nhiều nội dung trọng tâm khác, như tiến độ các dự án lớn, dự án giao thông liên vùng, đường vành đai.

Cụ thể, trong quý III và IV/2026, Thành phố Hồ Chí Minh dự kiến tiếp tục khởi công chín công trình, trong đó có cầu Thủ Thiêm 4, cầu Cần Giờ, cầu Phú Mỹ 2, đường liên cảng Cát Lái - Phú Hữu đến Vành đai 3, hoàn chỉnh nút giao Gò Công cùng một số dự án cải tạo, chỉnh trang đô thị và môi trường. Ngoài ra, thành phố đặt mục tiêu hoàn thành khoảng 10 công trình trọng điểm, trong đó có Vành đai 3, nút giao An Phú, Quốc lộ 50 và tuyến đường nối cao tốc thành phố Hồ Chí Minh - Long Thành - Dầu Giây với Vành đai 2.

Với những nỗ lực không ngừng, Thành phố Hồ Chí Minh đang quyết tâm vượt qua mọi thách thức để đạt được những mục tiêu đã đề ra ■

Tuyến cao tốc Thành phố Hồ Chí Minh - Long Thành - Dầu Giây, đoạn nút giao An Phú (Vành đai 3, Thành phố Hồ Chí Minh).

Trong giai đoạn 2026- 2030, Thành phố Hồ Chí Minh xác định triển khai khoảng 250 dự án đầu tư trọng điểm nhằm thúc đẩy tăng trưởng, tăng cường liên kết vùng và phát triển thành trung tâm dịch vụ công nghệ cao, đổi mới sáng tạo của cả nước. Năm 2026, theo kế hoạch, thành phố tập trung đẩy nhanh tiến độ thi công, giải ngân đối với 77 công trình, dự án trọng điểm.

TIN TỨC

• Hơn 170 doanh nghiệp đến từ 25 quốc gia và vùng lãnh thổ, cùng các nhà phân phối, sàn thương mại điện tử lớn, đã dự **Hội nghị kết nối chuỗi cung ứng hàng hóa xuất nhập khẩu và thương mại điện tử,** do Bộ Công thương phối hợp UBND tỉnh Tây Ninh tổ chức. Tại Hội nghị, đại diện các đơn vị đã thảo luận về nâng cao chất lượng, xây dựng thương hiệu Việt Nam và tham gia sâu vào chuỗi giá trị toàn cầu; dự báo xu hướng tại các thị trường lớn, như Hoa Kỳ, Trung Quốc, Các Tiểu vương quốc Ả Rập thống nhất... Các sở, ngành, hiệp hội doanh nghiệp, doanh nghiệp trên địa bàn tỉnh Tây Ninh ký nhiều biên bản ghi nhớ hợp tác và các hợp đồng giao thương với các đối tác quốc tế.

• **Ga Sài Gòn mở bán khoảng 300.000 vé tàu phục vụ người dân dịp Tết Nguyên đán Đinh Mùi 2027**. Theo kế hoạch, thời gian vận tải dịp Tết kéo dài từ ngày 23/1 đến 25/2/2027. Trong dịp này, ngành đường sắt vận dụng 57 đoàn tàu với tổng số hơn 800 toa xe. Mỗi khách hàng được đặt tối đa 10 vé cho mỗi chiều đi-về. Để kích cầu, nhiều chính sách giảm giá được áp dụng: Hành khách mua vé trước khởi hành từ 10 ngày trở lên, đi cự ly trên 900km được giảm 5%-20% giá vé, tùy đoàn tàu và thời điểm; vé khứ hồi được giảm 5% cho lượt về; vé tập thể từ 11 người được giảm 2%-12%; sinh viên được giảm 10%-20%.

• UBND Thành phố Hồ Chí Minh vừa **ban hành Công văn số 8117/UBND-KT cho phép hoạt động kinh doanh xăng dầu trên mặt nước và chấp thuận bến phao có điều kiện trong thời gian các cơ sở hoàn thiện thủ tục**, nhằm tháo gỡ khó khăn cho doanh nghiệp và phục vụ tàu thuyền và ngư dân vươn khơi. Sở Công thương được giao theo dõi thị trường, bảo đảm nguồn cung xăng dầu trong thời gian cơ sở kinh doanh hoàn thiện các thủ tục cần thiết. Sau khi doanh nghiệp hoàn tất thủ tục về bến thủy, đáp ứng các điều kiện phòng cháy, chữa cháy và bảo vệ môi trường, Sở Công thương phải rút ngắn tối đa thời gian giải quyết hồ sơ để cấp Giấy chứng nhận cửa hàng đủ điều kiện bán lẻ xăng dầu.

• Đội Cảnh sát giao thông (CSGT) Đường bộ số 4, Phòng CSGT Công an thành phố Đồng Nai phối hợp với Phòng khám Tâm Đức (phường Bình Phước) và cơ sở kinh doanh xe máy Honda Bình Phúc **tổ chức hoạt động tuyên truyền, phổ biến pháp luật về trật tự an toàn giao thông cho 191 giáo viên và 4.155 học sinh tại các cơ sở giáo dục** trên tuyến đường tỉnh ĐT.741. Dịp này, Đội CSGT Đường bộ số 4 đã phối hợp với các đơn vị đồng hành trao tặng 20 mũ bảo hiểm, 10 suất học bổng trị giá 5 triệu đồng cho học sinh Trường tiểu học Đồng Phú. Bên cạnh đó, tại Trường tiểu học - THCS Phú Hội, phường Nhơn Trạch, Trạm CSGT Ngã ba Thái Lan tổ chức phổ biến pháp luật về trật tự an toàn giao thông cho 2.500 học sinh nhân ngày khai giảng đồng thời trao tặng 200 mũ bảo hiểm.

MỘT GỢI MỞ GIÁ TRỊ VÀ Ý NGHĨA

● KHIẾU MINH

Sức lan tỏa của chương trình nghệ thuật chính luận "Tổ quốc trong tim" tại Thành phố Hồ Chí Minh cho thấy, khi những giá trị văn hóa, lịch sử được kể bằng ngôn ngữ sáng tạo và công nghệ hiện đại, một sự kiện nghệ thuật có thể vượt ra ngoài khuôn khổ sân khấu. Từ đó cũng mở ra những gợi ý để Thành phố Hồ Chí Minh biến sức hấp dẫn văn hóa thành nguồn lực cho du lịch, dịch vụ và kinh tế sáng tạo.

SỨC LAN TỎA VƯỢT KHỎI MỘT ĐÊM DIỄN

Hơn 40.000 khán giả có mặt tại Khu đô thị Vạn Phúc, gần 30.000 người tập trung ở phố đi bộ Nguyễn Huệ và hàng triệu người theo dõi, chia sẻ trên các nền tảng số là những thống kê cho thấy, sức hút đặc biệt của chương trình nghệ thuật chính luận "Tổ quốc trong tim" 2026.

Diễn ra cuối tháng 8 vừa qua, chương trình do Báo *Nhân Dân* phối hợp UBND Thành phố Hồ Chí Minh tổ chức. Không chỉ tạo nên một không gian nghệ thuật quy mô lớn, "Tổ quốc trong tim" còn cho thấy cách một cơ quan báo chí có thể chủ động kiến tạo sản phẩm văn hóa, đưa những câu chuyện về lịch sử, đất nước và lòng yêu nước đến gần công chúng bằng hình thức biểu đạt mới. Khoảnh khắc hàng vạn người cùng hát Quốc ca dưới mưa, sắc đỏ của những lá cờ phủ kín không gian hay màn diễu binh của các lực lượng quân đội, công an đã nhanh chóng lan truyền trên mạng xã hội. Chỉ ba ngày sau chương trình, các nội dung trên Facebook và TikTok đã đạt khoảng 83 triệu lượt tiếp cận, 3,8 triệu lượt tương tác; hashtag #ToQuocTrongTim trên TikTok đạt khoảng 1,2 tỷ lượt xem.

Thành công của "Tổ quốc trong tim" còn nằm ở khả năng kéo công chúng, nhất là người trẻ, từ vị trí người xem trở thành một phần của sự kiện. Từ sân khấu chính, phố đi bộ Nguyễn Huệ đến không gian số hình thành một dòng chảy liên tục của hình ảnh, âm nhạc và cảm xúc. Ở đó, Báo *Nhân Dân* không chỉ đảm nhiệm vai trò truyền thông mà còn trực tiếp định hướng nội dung, xây dựng và phát triển thương hiệu. UBND Thành phố Hồ Chí Minh phối hợp tổ chức, cùng đơn vị sáng tạo, nghệ sĩ, lực lượng chức năng và các đối tác tạo thành chuỗi sản xuất một sản phẩm văn hóa quy mô lớn.

Một tiết mục trong chương trình nghệ thuật chính luận "Tổ quốc trong tim". Ảnh: THÀNH ĐẠT

TỪ SỨC HÚT SỰ KIỆN ĐẾN MỘT HỆ SINH THÁI SÁNG TẠO

Nhìn rộng hơn, "Tổ quốc trong tim" cũng gợi mở một câu chuyện đáng quan tâm đối với Thành phố Hồ Chí Minh, đó là giá trị của một sự kiện văn hóa không kết thúc khi sân khấu tắt đèn. Một chương trình nghệ thuật, concert hay sự kiện văn hóa ngoài giá trị tinh thần còn kéo theo nhu cầu lưu trú, ăn uống, đi lại và tiêu dùng. Đây chính là khoảng dư địa lớn của Thành phố Hồ Chí Minh. Thành phố hiện có gần 97.000 người hoạt động trong lĩnh vực văn hóa, văn học, nghệ thuật và gần 17.670 doanh nghiệp văn hóa; các hoạt động thuộc lĩnh vực này đóng góp khoảng 5,7% GRDP hằng năm. Thành phố cũng xác định công nghiệp văn hóa là ngành kinh tế quan trọng, gắn với du lịch, kinh tế đêm và phát triển đô thị.

Nếu những sự kiện như "Tổ quốc trong tim" được kết nối với du lịch, thương mại, kinh tế đêm, quảng cáo, sản phẩm lưu niệm, nội dung số và hệ thống dịch vụ đô thị, giá trị tạo ra có thể được nhân lên nhiều lần. Thành công lúc đó không chỉ tính bằng lượng khán giả tại sân khấu, mà còn bằng thời gian lưu trú của du khách, chi tiêu dịch vụ, sản phẩm sáng tạo được tiêu thụ, dữ liệu truyền thông và khả năng định vị thương hiệu Thành phố Hồ Chí Minh như một điểm đến của các sự kiện văn hóa lớn ■

Tổng Biên tập: LÊ QUỐC MINH - **Tổ chức nội dung**: PHAN THANH PHONG, BÙI TRUNG CHÍNH, VINH ANH, LƯU HƯƠNG, PHƯƠNG THẢO, TUẤN ANH, QUANG HƯNG.
Mỹ thuật, trình bày: DUY THANH, ĐĂNG PHI - **Ảnh:** HẢI NAM.
Số: 39/GP-XBPT. Phát hành miễn phí kèm theo Báo Nhân Dân cuối tuần